

A BUDAPESTI VÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1922

ÚJ FOLYAM 2. KÖTET 1-4. SZ.

TARTALOM:

Jelentés az 1922. évről	1	Közlekedés	42
A Központi Könyvtár új szerze- ményei 1920-21.	23	Kereskedelem	43
Általános munkák	23	Pénz- és hitelügy	43
Bölcselet	24	Biztosításügy	44
Vallás, Egyház	26	Pénzügy	44
Társadalomtudomány	27	Néprajz	45
Statisztika	29	Nyelvészet	46
Államtudomány	30	Természettudomány	46
Társadalmi kérdés	32	Alkalmazott tudományok	47
Jogtudomány	35	Művészet	48
Közigazgatás	38	Irodalom	50
Jótekonyság, Szegényügy	39	Történelem	51
Közoktatás	39	Földrajz	51
Közgazdaság	40	Életrajzok, Emlékiratok	52
Gazdaságpolitika	41	A Budapesti gyűjtemény újszer- zeményei	55
Földbirtok	42	Kurrens folyóiratjegyzék	59
Iparpolitika	42		

E szám ára 1000 K

BULLETIN DER
STADTBIBLIOTHEK
VON BUDAPEST

1922 NEUE FOLGE.
2. BAND Nr. 1-4.

BULLETIN OF THE
BUDAPEST
PUBLIC LIBRARY

1922 VOL. 2. No 1-4.
NEW SERIES

Betűrendes tárgymutató a szerzemények jegyzékéhez

Sachregister — Subject index

Adók és illetékek	44b	Hadügy	38b	Nemzetközi jog	35b
Alkalmazott tudományok	47b	Iparpolitika	42b	Néprajz	45b
Államtudomány	30a	Irodalom	50a	Nyelvészet	46a
Általános munkák	23a	Játék	50a	Okkult tudományok	25a
Antropológia	47a	Jogtudomány	35a	Paleontológia	47a
Atmeneti gazdálkodás	40a	Jótekonyság	39a	Pénz- és hitelügy	43a
Békemozgalom	32b	Kereskedelem	43a	Pénzügy	44a
Belpolitika	30b	Kereskedelmi jog	28a	Politikai forradalom	31a
Bibliofília	24a	Keresztény felekezetek	26b	Sajtó	24a
Biológia	47a	Keresztényszocializmus	34b	Sport	50a
Biztosításiügy	44a	Kivándorlás	31b	Statisztika	29b
Bolsevizmus	35a	Kommunizmus	35a	Szabadkőművesség	39b
Bölcsélet	24a	Könyvészet	23a	Szakszervezetek	33b
Büntetőjog	37b	Könyvkiadás	48a	Szegényügy	39a
Címtárak	24a	Könyvnyomtatás	48a	Színház	50a
Civilizáció	27b	Könyvtárügy	23b	Szocializmus	34b
Demokrácia	30b	Közegészségügy	47b	Szociográfia	29a
Drágaság	41b	Közélelmezés	41b	Szövetkezés	34a
Egyház	26a	Közgazdaság	40a	Társadalmi kérdés	32b
Egyháztörténet	26b	Közjog	37a	Társadalmi lélektan	28b
Életrajzok	52b	Közlekedés	42b	Társadalomtörténet	29a
Emberföldrajz	28b	Közoktatás	39b	Társadalomtudomány	27b
Emlékiratok	52b	Községi igazgatás	38b	Technika	47b
Erkölcsbölcsélet	25b	Községi pénzügyek	45b	Település	31b
Fajsziociológia	28a	Krisztológia	26b	Természettudomány	46a
Festészet	49a	Kultúra	27b	Történelem	51a
Fizika	46b	Külpolitika	31b	Ujságírás	24a
Földbirtok	42a	Lakáskérdés	34a	Üzemtan	41b
Földrajz	51b	Lakbérleti jog	37b	Vallás	26a
Gazdasági leírás	41a	Lélektan	25b	Vallásbölcselet	26a
Gazdaságpolitika	41b	Magánjog	37b	Városépítés	49b
Gazdaságtörténet	41a	Mathematika	46b	Világgazdaság	40b
Genealógia	53b	Mechanika	46b	Zene	49b
Geológia	47a	Munkáskérdés	33a		
Grafika	49b	Művészet	48b		
Gyarmatpolitika	31b	Nem keresztény vallások	27a		
		Nemzetiségi kérdés	30b		

A Városi Nyilvános Könyvtár 16. évi jelentése az 1922. évről

16. Jahresbericht der Budapester Stadtbibliotheken über ihre Tätigkeit im Jahre 1922

16th Annual report of the Budapest Public Library for the year 1922

Nehéz viszonyok közt kezdte meg könyvtárunk ez évben működését. A gazdasági téren beállott fokozatos hanyatlás ugyanis arra kényszerítette az igazgatóságot, hogy lehetőleg gyorsan bonyolítson le tekintélyes könyvvásárlásokat. Ez a — kultúrintézeteknél természetesen szokatlan — gyorsaság az aprólékosan gondos könyvtári feldolgozás miatt az egész tisztviselői kartól igen nagy áldozatkészséget követelt. Örömmel jelentem, hogy az eredmény ennek megfelelő volt, mert hiszen ezévi könyvvásárlásunk az előző évinél 100%-kal volt jobb s tudományos műveltségű olvasóink kívánságait az eddigieknél sokkal nagyobb mértékben tudtuk kielégíteni.

Könyvtárpolitikánk vezérgondolatát ez évben is iparkodtam a tőlünk telhető módon érvényre juttatni, t. i. igyekeztünk a hazai és külföldi társintézetekkel a tudományos összeköttetést a régi színvonalon tartani s emellett a csereforgalmat élénkíteni. S ahogy előző évi Értesítőnk, mely a vásárolt könyvek válogatott bibliográfiáját is magában foglalta, szétküldtük, ellenértékül nem csupán a velünk csereviszonyban álló külföldi társintézetek évi jelentéseit kaptuk meg, hanem igen becses egyéb könyvtártani jellegű ajándékműveket is. A Magyar Bibliophil Társaság segítségével Végh Gyula múzeumi főigazgató és dr. Majovszky Pál ny. min. tanácsos, elnök urak jóindulatú közbenjárására könyvtárunk egy közel ezer kötetből álló modern francia szépirodalmi és tudományos könyvtárat kapott ajándékkul a francia közoktatásügyi minisztériumtól. E nagy anyagi, de különösen tudományos értéket jelentő könyvanyagot most már a francia kiadók — felsőbb utasításra — időről-időre maguk egészítik ki értékes ajándékaikkal. Ezt a becses könyvtárat, külön cédulakatalógussal ellátva, a Királyi Pál-utcai fiókkönyvtárban állíttattam föl egészen önállóan. Ugyancsak a Magyar Bibliophil Társaság felhívására vett részt könyvtárunk a firenzei nemzetközi könyvkiállításon 78 kiadványával. A szakértők elismerő nyilatkozatai szerint tekintélyes magyar kiállítás anyagba méltóan illeszkedett bele e kollekciónk.

Ez évben határozta el a Magyar Bibliophil Társaság, hogy Pest, Buda s Óbuda egyesítésének közelgő ötvenéves évfordulóját önálló kiállítással ünnepli meg, amely könyvben, képből mutatja be a főváros ötvenéves fejlődését. A kiállítás rendezésére e sorok írója kapta meg a megtisztelő megbízást s az Orsz. Magyar Iparművészeti Múzeum nagy kupolacsarnokában állítottam ki a fővárosi ismert magános műgyűjtők gyűjteményeinek legjellegzetesebb darabjait. A kiállítás 1922. április 10-én nyílt meg dr. Sipőcz Jenő polgármester úr s dr. Buzáth János alpolgármester úr jelenlétében és szeptember hó 1-ig volt nyitva. A kiállításához illusztrált katalógust is szerkesztettem, mely az Amicus könyvkiadó cég nagylelkűségéből igen szép kiadásban jelent meg. Örömmel mutathatok rá a kiállítás nagy erkölcsi és anyagi sikerére, amit egyrészt a látogatók nagy száma, másrészt a kiállítás nyomán új életre kelt gyűjtés beszédesen igazol.

Dr. Ripka Ferenc vezérigazgató úr azt a megtisztelő megbízást adta könyvtárunknak, hogy az óbudai gázyár alkalmazottai részére könyvtárat állítsunk fel. E megbízásnak örömmel tettem eleget s a közel 4000 kötetből álló könyvtár ilymódon az első minta-munkáskönyvtár fővárosunkban. Ünnepeles megnyitása május hó 25-én volt, amidőn is dr. Buzáth János alpolgármester úr magas

szárnyalású beszéddel avatta föl azt s adta át azonnal a forgalomnak. E gázgyári könyvtár továbbfejlesztése a mi könyvtárunk feladatát képezi s annak működését az igazgatóság kíséri figyelemmel.

Dr. Gragger Róbert egyetemi tanár úr, a berlini Ungarisches Institut igazgatója Bibliographia Hungarica c. kiadványához könyvtárunkból kért anyagot. Hónapokra terjedő munkával állította össze könyvtárunk az idegennyelvű, Magyarországra vonatkozó bibliográfiát s nyomdakész állapotban bocsátottam a kérelmező rendelkezésére.

Ez évben a következő személyzeti változások voltak: Enyvvári Jenő főkönyvtárost a Tanács megbízta az aligazgatói teendők elvégzésével. Ezenkívül a polgármester úr dr. Kelényi Béla történészt és dr. Homa Gyula közgazdászt két üreseedésben lévő könyvtárosi állás terhére id. hivatalnokoknak nevezte ki, Kornai István számtanácsost pedig könyvtárunkhoz helyezte át. Ily módon lehetővé vált, hogy az erősen megcsappant személyzet miatt hiányos reference-szolgálatot a szükségletnek megfelelően javítsam. A Keleti-gyűjteményt ugyanis most már heti félidőn dr. Dávid Antal főkönyvtáros, orientalista vette végleg át, a budapesti gyűjteményt pedig, melynek vezetését kénytelen voltam magamnak tartani fenn, a komoly tudományos törekvésektől áthatott dr. Kelényi Béla historikusra bízam, míg a P. és R. gyűjteményét félidőben dr. Homa Gyula vette át. Kornai István a Budapesti-gyűjtemény keretén belül, a készülő budapesti vonatkozású folyóirat-bibliográfia előmunkálatainál nyert elhelyezést.

Sikerült ebben az évben a régi igazgatóságtól átvett németországi külföldi adósságokat az utolsó márkáig letörlesztenem.

A Tanács, áthatva a fiókkönyvtárak nevelő és jellemképző jelentőségétől, elhatározta, hogy két új fiókkönyvtárat állít föl; egyiket a Bakáts-tér 3. sz. alatt volt népélelmező kirendeltség fölszabadult helyiségében, a másikat pedig a Hunyadi-téri hasonló alapon fölszabadult helyiségben. Ez alkalmat ragadom meg, hogy úgy a tekintetes Tanácsnak, mint a tekintetes közgyűlésnek hálás köszönetet fejezzem ki szociális és megértő kultúrpolitikájáért. A két fiókkönyvtár felállításának előmunkálataihoz azonnal hozzáfogtam s legelőször is a szükséges könyvanyag gyors és tömeges beszerzését végeztem el. E fiókkönyvtárak további életéről következő jelentésemben lesz alkalmam beszámolni. Fiókkönyvtárhálózatunk e továbbfejlesztésével szemben rá kell mutatnom arra a szomorú tényre, hogy a 3. sz. Százados-úti fiókkönyvtárat még ez évben is zárva kellett tartanunk megfelelő új helyiség hiányában. A zárva tartott fiókkönyvtár s a megszűnt 4. sz. fiókkönyvtár (Diákmenza) az évi forgalmi statisztikát természetesen még ez évben is igen kedvezőtlenül befolyásolta.

Végül megemlítem, hogy a központi katalógus-teremben új karthoték-szekrényeket állítottunk föl 90 dobozzal, miáltal lehetővé vált, hogy az összeszűfolt szakcédulákat a zsúfoltság miatt már be nem rakható szakcédula-anyaggal együtt kényelmesen elhelyezhettük s egy-két évi cédulagyarapodásra is van megfelelő hely.

PÉNZÜGYEK

Finanzen — Finances

(L. az 1—3. sz. függelékeket.)

A korona értékének lassú lemorzsolódása a jelentés évében is folytatódott. A könyvtár költségvetése, bár megállapításakor számot vetettünk a korona esetleges gyengülésével is, az év végének közeledte felé irreálissá vált, oly mértékben, hogy több hitel tetemes felemelésének szüksége állott elő. A könyvtár igazgatóságának pénzügyi politikája egyébként a jelentés évében az volt s ma is az, hogy a megnyíló költségvetést lehető gyorsan felhasználja s ily módon elkerülje a korona romlásával kapcsolatos, de azzal arányban nem álló árugrásokot. A fiókkönyvtárak tömegszükségletének kielégítése éppen ezért 80%-ban az év első harmadára esett. Csak így sikerülhetett, hogy néhány szerencsés, idején történt könyvvásárlás a fiókok központjának raktárányagát nagy mértékben gazdagította. Az év utolsó harmadában úgyszólván kizárólag a feltétlenül szükséges új könyvek beszerzésére s a kurrens (folyóirat és hírlap) anyag pótlására szorított a könyvtár vezetősége.

A házipénztár forgalmát az alábbi számok mutatják:

bevétel	1,064.000 K
kiadás	1,037.541 „
összes pénzforgalom	2,101.541 K

SZERVEZETI ÉS SZEMÉLYZETI ÜGYEK

Organisation und Personalangelegenheiten — Organisation and Staff

(L. a 4. sz. függeléket.)

A könyvtár szervezeti szabályzatát a könyvtári és jogügyi bizottság tárgyalta ez év folyamán.

A személyzet hullámzását alábbi adatok ismertetik:

Január hó 28-án helyezte át a tanács könyvtári szolgálattételre Kornai István számtanácsost, kit a Budapesti gyűjtemény kisnyomtatvány anyagának feldolgozásával bízta meg. Március 18-án a polgármester úr kinevezte dr. Kelényi Béla tanárt könyvtári ideiglenes hivatalnokká, szeptember hó 1-én pedig Guckler Ottót. Az év folyamán a következő napidíjasokat alkalmazta a polgármester úr: Orbán Istvánt, Szabó Károlyt, Xantusz Vilmost, Fekete Andrást, Witzmann Gyulát, Soponyai Jánost, Francsek Juliát s két új altisztet, Kolárits Istvánt és Czeiner Terézt.

Ez évben fejeződött be az utolsó könyvtári kommunista fegyelmi ügy is. Szigeti Gabriella könyvtári tiszté, akit végső fokon a belügyminiszter úr is hivatalvesztésre ítélt. Az év folyamán áthelyezettek, illetve lemondtak: Honffy István és Hajba Irén napidíjasok, B. Szabó József és Nagy Bálint altisztek. Könyvtárunk ez évben ismét elvesztett egy derék altisztet Hóji Mátyást, aki január 28-án halt meg.

GYARAPODÁS

Zuwachs — Accession

(L. a 4—7. sz. függelékeket.)

A jelentés évében 20.763 kötetnyi könyvvel gyarapodott a könyvtár könyvállománya, szemben az elmúlt év 11.400 kötetnyi gyarapodásával. Ebből a központra 10.119 kötet, a fiókok központjára 10.644 kötet esett. Csak a főntebb vázolt pénzügyi politika tette lehetővé ezt a jelentős ugrást a beszerzett könyvek mennyiségében. A fiókok központja azonban nem osztotta szét az év folyamán az egész vásárolt könyvtömeget a fiókok között, mert a tervezett új fiókkönyvtárak számára az anyag nagyrészt tartalékolnia kellett. Ebben az évben vette meg a könyvtár Szabó Endre író és műfordító javarészt orosznyelvű könyvtárát, miáltal központi könyvtárunk Keleti gyűjteménye gyarapodott igen becses anyaggal.

Ajándékozóink névsorát hálás köszönetünk kifejezésével itt közöljük:

Hatóságok, intézetek, egyesületek: Államrendőrség (8), Államvasutak (1), Állami vetőmagvizsgáló intézet (2), Állat- és növénykert (4), Általános fogyasztási szövetkezet (5), American Association internat. conciliation (28), I. ker. állami közjótékonyági egyesület (9), Arany- és ezüstműves ipartestület (1), Bethánia egyesület (2), Brooklyn Public Library (7), Bpesti egyet. növénykert (5), Bpesti asztalos ipartestület (1), Bpesti büntetőtörvényszék (1),

Bpesti kereskedelmi és iparkamara (13), Bpesti korcsolyázó egyesület (2), Bpesti közúti vaspályatársaság (3), Bpesti ref. theolog. akadémia (5), Bpesti tüdőbetegszanatórium (13), Cházár András-féle orsz. siketnéma-otthon (12), Chicago, Board of West Chicago Park Commissioners (1), Cincinnati, Public Library (1), Cipész ipartestület (11), Cleveland, Public Library (2), Danemark, Statistiske Department (2), Dunamelléki ev. ref. egyházkerület teológiai akadémiaja (1), Egri érseki jogakadémia (3), Erlangen, Universitát (222), Ernst-múzeum (29), Erzsébet-népakadémia (1), Európai diáksegítő akció (136), Filharmóniai társaság (1), Free Religions Movement (2), Földtani intézet (6), Fővárosi gyermekkert egyesület (1), Fővárosi telekérték nyilv. hivatal (1), Gázgyár (4), Hága, Koninklijke bibliothek (11), Berlin, Handels-Hochschule (6), Házinyomda (325), Ingyentejegylet (1), Internat. Hygiene Kongress, Dresden (36), Iparművészeti múzeum (1), Izr. siketnémák orsz. intézete (1), József főherceg szanatórium egyesület (1), Kereskedelmi és iparkamara (55), Keresztény nemzeti egységes párt (26), Klotild szeretetház-egyesület (14), Közoktatásügyi minisztérium (1), Külügyminisztérium (51), Légügyi hivatal (5), Magyar általános hitelbank (17), Magyar építőmesterek egyesülete (1), Magyar kereskedelmi csarnok választmánya (2), Magyar köztisztviselők fogasztási szövete (4), Magyar külügyi társaság (12), Magyar tudakozó egyesület (32), Magyar tud. akadémia (7), Magyar vasúti és hajózási klub (1), Magyarországi örmények egyesülete (1), Mészárosok és kereskedők lapja (1), Minerva bizt. r.-t. (1), Miniszterelnökség (1), M. O. V. E. (1), Műgyetem (12), Nemzeti hajósegyesület (3), Nemzeti kaszinó (6), Népies irodalmi társaság (4), Nőiruhakészítő ipartestület (1), Orsz. kaszinó (2), Orsz. kat. legényegylet (1), Orsz. magyar képzőművészeti társaság (3), Orsz. szabadoktatási tanács (104), Pannonia evezős klub (1), Park-klub (1), Pasteur intézet (1), Pázmány Péter tud. egyetem (34), Pesti Chevrá kadisa (1), Pesti izr. hitközség (1), Pesti izr. nőegylet (1), Pesti Lloyd-társ. (1), Rákócziánium (3), Ranolder-intézet (9), Ref. egyház (2), Reichsversicherungsamt, Berlin (3), Republique Francaise (3), Royalista párt (3), Sächsische Landes-Bibliothek (2), Smithsonian Institution (220), Somogy vármegye törvényhatósága (3), Sachsen, Statist. Landesamt (1), Szegénysorsúakat ingyen ápoló egyesület (3), Szfővárosi statisztikai hivatal (5), Szfővárosi számvevőség (326 kisnyomtatvány), Szent Gellért-társaság (2), Tevél (27), Tiszavölgyi társulat (1), Tiszti főorvosi hivatal (2), Tőzsde (11), Újpesti szegénygyermekkorház egyesület (1), Univ. of California (1), Ügyvédi kamara (2), Vakok intézete (1), Vásárcsarnok igazgatósága (3), Washington, Library of Congress. (1), Wien, Vereins-Volkshheim (2), III. ker. Zenekonzervatórium (3), Zsófia orsz. gyermekszanatórium (5), Egyéb külföldi hatóságok (174). Összesen 1829 kötet és 326 drb kisnyomtatvány.

Iskolák: Árpád főgimnázium (1), Baár Madgas ref. leánynevelő intézet (1), Egyet. kath. főgimnázium (1), Erzsébet nőiskola (3), Evang. főgimnázium (8), Ev. nép- és polgári iskola (1), Felső építő ipariskola (5), Felsőbb leányiskola és leánygimnázium (8), Ferenc József-nevelő-intézet (1), VI. ker. állami főgimnázium (8), VII. ker. állami főgimnázium (8), IX. ker. állami főgimnázium (2), IX. ker. ref. főgimnázium (1), Szent István-főgimnázium (13), Tanárképző intézet főgimnázium (6), X. ker. kőbányai állami főgimnázium (7). Összesen 74.

Magánosok: Aczél testvérek (2), Benyó Ferenc (6), dr. Braun Róbert (39 kisnyomtatvány), Collin Armand (1), dr. Czako Ambró (1), Drescher Pál (4), dr. Gárdonyi Albert (15), Gonyó E. (1), dr. Irk Albert (8), Kabdebó Gyula (3), Kerecsényi János (1), Krahl Vilmos (1), dr. Kremmer Dezső (4), Lesskó Béla (3), dr. Nékám Lajos (1), dr. Pintér Jenő (1), Rácz-Rónay Károly (2), dr. Reiner János (1), dr. Ritoók Emma (3), Strausz István (1), Szabó Endre (1), Szalay Sándor (1), Szegfi Mórné (1), Torday Árpád (2), dr. Tragor Ignác, Vác (2), dr. Tunyogi Szücs Kálmán (2), dr. Wildner Ödön (9), Wolfner Gyula (1), dr. Zelovich Kornél (1), Zsák Wilfrid (2), Ismeretlen ajándékozók (11). Összesen 93 kötet és 39 drb kisnyomtatvány.

KÜLÖNGYŰJTEMÉNYEK

Spezielsammlungen — Special collections

(L. a 7. sz. függelék.)

Keleti-gyűjteményünk vezetője ez évben is dr. Dávid Antal főkönyvtáros volt, ki április 1-je óta fél héten át dolgozott a gyűjteményben, Reference-szolgálat mellett. Ez időben revideálta a gyűjtemény helynaplóját és szakkatalógusát s felállította a szerzői katalógust is. Ez utóbbi 60%-ban készülhetett el. A gyűjtemény leglényegesebb gyarapodása a már említett Szabó Endre-könyvtár orosz nyelvű anyaga, mely orosz klasszikusokból és orosz tudományos folyóiratok eléggé teljes sorozatából állott. E gyűjtemény összes gyarapodása az év folyamán 1431 kötet volt.

A Budapesti-gyűjtemény is feltűnő gyarapodást mutat ebben az évben az előző évekhez képest. A kedvező jelenség részben abban leli magyarázatát, hogy fővárosi (s a fővárosban székelő állami) kultúrintézetek, hivatalok s egyesületek újra megkezdették kiadványaik megjelentetését és megküldését. Miután a könyvpiac kevés gyűjteményünkbe illő könyvet kínált az év folyamán, a gyarapodás javarésze magánosoktól származik s főleg XVIII. századvégi és XIX. századeleji kisnyomtatványokból állt. Ez a gyűjtemény olyan szép fejlődésnek indult, hogy külön katalógusának készítését ez év második felében meg kellett kezdenünk. A Budapesti-gyűjtemény összes gyarapodása ez évben: 1055 db kisnyomtatvány és 1058 kötet könyv volt. E gyűjtemény keretei között kezelt Szűry-gyűjtemény (magyar irodalmi első kiadások) 129 kötet könyvvel gyarapodott. A jelentés évre esik a Pamflet- és Röpiratgyűjtemény teljes újjászervezése. E gyűjtemény vezetését dr. Homa Gyula id. könyvtáros vette át. A Röpiratgyűjtemény 163, a Pamfletgyűjtemény pedig 341 db-bal gyarapodott ez évben.

Az új vezető ebben a gyűjteményben is külön betűrendes és külön szakkatalógust állított fel. Az R-gyűjtemény katalógusában 2295, a P-gyűjtemény katalógusában pedig 253 db katalógus-cédula helyeztetett el, teljesen készen.

AZ OSZTÁLYOK ÉVI MUNKÁSSÁGA

Arbeitsleistungen d. einzelnen Abteilungen — The work of the different departments

Rendelő-osztály. 1922-ben 830 db könyvet rendelt az osztály. Ebből beérkezett 720 db. Új vétel (a rendeléssel együtt) 1506 kötet volt. Antikvárvásárlás, nagyrészt magánosoktól 1715 db. Az összes helyszámozott könyvek száma 5768 kötet. A rendelőosztály revíziós munkáit a következő számadatok ismertetik: feldolgozásra került 11.671 kötet könyv. A régi raktár anyagának egyes gyűjteményei (hagyatékok, vásárolt teljes könyvtárak) immár mind teljesen feldolgozódtak. Revízió átment 6360 kötet és pedig a régi raktárból 2363, a Friedmann-gyűjteményből 26, a Heltai-gyűjteményből 1215, a Hentaller-gyűjteményből 82, a Sebesültek könyvellátási osztályából 90, a Strauss-gyűjteményből 91, a Szűry-gyűjteményből 37, a Thallóczy-gyűjteményből 453, a Vámbéry-gyűjteményből 36, a Zichy-gyűjteményből 24, a Szabó Ervin-gyűjteményből 1780, egyéb gyűjteményekből 191 kötet. Ebből a központ számára megtartottunk 3763, fiókba helyeztünk 169, kiselejteztünk 1931, a székesfővárosi statiszt. hivatalba áthelyeztünk 660 kötetet.

Katalógizáló-osztály: Az 1923. év folyamán a katalógizáló-osztály 9384 kötet könyvet vett át feldolgozásra a Rendelő- és Reference-osztálytól. Ebből elkészített és átadott:

Rendelőnek	880 kötetet
Referencenek	4501 "
A-gyűjteménynek	929 "
B-gyűjteménynek	292 "
R-gyűjteménynek	2458 "
P-gyűjteménynek	209 "
Egyébüvé	115 "

Elkészült cím 9244 darab. Levonatott 94.698 cédula. Június 1-je óta az elkészült címetek nem a Házinyomda vonta le, hanem Lesskó Béla könyvtári főtiszt, házilag, kézi levonógépen.

Behelyezett az osztály:

a nyilvános szakkatalógusba	20.478,
" " betűrendes szakkatalógusba 9.244,	
" " földrajzi "	11.233 cédulát,
könyvkártyázást	4.926 db-ot vэгzett az osztály.

Könyvkötészet. A könyvkötő-osztály a jelentés évében kötésre 4213 db-ot adott át a Házinyomdának és 147 db-ot a Fővárosi Iparrajziskolának. A házikönyvkötészet munka-teljesítése ebben az évben is nagyon szépnek mondható. A házikönyvkötészet vezetője, Varga István könyvkötőmester minden igyekezetével azon volt, hogy a termelést fokozza és minőségileg is emelje. A fiókokból igen nagymennyiségű megrongált könyv ömlik be a házikönyvkötészet műhelyébe s ezek tartós kijavítása legfőbb törekvése a vezető mesternek. E célból ez évben tért át az úgynevezett törthátú kötésekre, melyek a vászon hátat az elszakadás ellen hathatósabban biztosítják. Ezzel az eljárással igen nagy megtakarítást sikerült elérnie.

1922-ben 1 segéd és 2 munkásnő volt a házikönyvkötészetben alkalmazva. Munkabéremelés hét ízben volt az év folyamán. A januári béreket véve alapul, ez 182%^o-os emelésnek felelt meg.

A házikönyvkötészet készített:

	A központ raktárának	A fiókoknak
Új kötést	86 db-ot	
Tékát	177 "	
Kartonborítást	505 "	
Aranyozást	5875 "	4399 db-ot
Táskázást	1 "	7619 "
Javitást	404 "	5085 "
Összesen	7048 db-ot	17.103 db-ot
		Együtt . . 24.151 "

Ezenkívül készültek még: dobozok, választólapok és porellenzők s a mi házikönyvkötészetünk végezte ezenkívül a székesfevárosi gázgyári könyvtár könyveinek aranyozását is.

Reference-osztály. *Katalógusok.* Ez évben a katalógusokat 2 új szekrénnel (90 új fiókkal) bővítettük, úgyhogy a katalóguscédulák ma már 360 dobozban vannak elhelyezve. Az év folyamán végre sikerült elérnünk, hogy az előző évekből visszamaradt szakkécsédulák a dobozokba kerüljenek. Nyomatásra készen áll a szakkatalógushoz készített betűrendes mutató is, mely a könyvtár használatát lényegesen meg fogja könnyíteni.

Raktár. A július havi szünet alatt a raktárban nagy könyvrevízió folyt, melynek folyamán több mint 4 év óta hiányzó 2000 kötet könyvet minősítettünk véglegesen elveszettnek. A raktár túlszűfolttsága miatt a könyvanyag újból való átcsoportosítására volt szükség. A helyszűkén, sajnos, még így is csak pillanatnyilag tudunk segíteni, olyképp, hogy a hírlapokat külön teremben helyeztük el s a folyosón 166 új polcot készítettünk házilag, meglévő faanyagból.

Osztályozás. A Reference-osztály 5603 kötet könyvet osztályozott ez évben. Ebből 4796 db-ot a nagyraktárba, 40 db-ot a kézikönyvtárba, 7 db-ot a térképgyűjteménybe, 110 db-ot a könyvtárani gyűjteménybe és 650 db-ot a Keleti-gyűjteménybe osztott be.

Kölcsönzés. Az olvasótermet 29.020 olvasó látogatta, akik közül 4484 a folyóirattermet, 24.536 a kézikönyvtárt használta. Helybeli olvasásra a raktárból 6500 olvasó 11.447 kötetet kért. Az olvasásra hazavitt 24.234 kötettel együtt a raktár forgalma 35.681 kötetet tett ki. Legnagyobb volt a forgalom márciusban (3656), legkisebb júniusban (2772), július havában a kölcsönzés szünetelt. Beiratkozott 1169 új olvasó. Az újonnan beírt olvasók foglalkozás szerint:

1. Szabadfoglalkozású	11·8 ⁰ / ₀
2. Tanszemélyzet	12·3 ⁰ / ₀
3. Köztisztviselő	21·8 ⁰ / ₀
4. Önálló iparos és kereskedő	0·6 ⁰ / ₀
5. Magánalkalmazott	14·5 ⁰ / ₀
6. Bérmunkás	1·7 ⁰ / ₀
7. Főiskolai hallgató	27·8 ⁰ / ₀
8. Középfiskolai tanuló	1·3 ⁰ / ₀
9. Szakiskolai tanuló	1·3 ⁰ / ₀
10. Háztartásbeli	1·3 ⁰ / ₀
11. Katona	2·2 ⁰ / ₀
12. Egyetemi ny. r. tanár	1·1 ⁰ / ₀
13. Művész	0·6 ⁰ / ₀
14. Egyéb	1·7 ⁰ / ₀
Összesen	100 ⁰ / ₀

Folyóiratterem. Az 1922. év elején 349 folyóirat járt a könyvtárnak, ezek közül megszünt 12, viszont újabb rendelés, ajándék útján 35 folyóirattal az év végéig 372-re szaporodott a könyvtárnak járó folyóiratok száma. E folyóiratanyag nyelvek szerint a következőképp oszlik meg:

Német	179
Magyar	169
Francia	10
Angol	4
Olasz	3
Svéd	2
Holland	1
Több nyelvű	2
Egyéb	2

Szakok szerint az anyag megoszlása a következő:

Közgazdaság	66
Jogtudomány	57
Társadalmi kérdés	37
Közigazgatás	29
Általános	25
Bibliographia. Könyvtáran	22
Társadalomtudomány	21
Politika	20
Alkalmazott tudományok	16
Történelem, földrajz	12
Nyelvészet	9
Természettudomány	9
Nevelés	8
Művészet	8
Statisztika	7
Philosophia	7
Irodalom	6
Vallás	5
Társad. tevékenység	4
Néprajz	4

Ez évben kötésre adatott 73 kötet napilap és 187 kötet folyóirat. Hírlapelőfizetési irodánk útján 311 db reklamáció, postán közvetlenül kiadóknak 124 db reklamáció küldetett el.

A fiókközpont és a fiókok működése. Barakkban elhelyezett dűledező 3. sz. fiókunk működése ebben az évben is szünetelt, valamint a Diákmenza megszűnése következtében 4. sz. fiókunk is megszűnt. Ez utóbbinak könyvanyaga a fiókok központjába került, ahonnan más fiókokba való szétosztását várja. E helyen tartom szükségesnek a székesfőváros Gázművei könyvtáranak felállításáról beszámolni. Könyvtárosa Bihary Ferenc tanár. E könyvtár megnyitása 1922. május 25-én volt. Az év végéig megforgattak 2229 művet. A forgalomra vonatkozó egyéb adatok 8. számú függelékünk végén találhatóak. Utasításunkra a gázgyári könyvtár könyvtárosa érdekes statisztikát készített a legkeresettebb írókról és a legolvasottabb tudományszakokról. Ezt a táblázatot érdekessége miatt alább vagyok bátor közölni, megjegyezvén' hogy a könyvtárat kizárólag az óbudai gázgyár tisztviselői és munkásai vették igénybe.

Szépírók:	Kölcsönzések száma:
Jókai	390
Mikszáth	240
Vas Gereben	67
Gárdonyi	63
Herczeg	46
Dumas	32
Kemény Zsigmond	28
Balzac, Dickens, Zola	25
Dosztojevszky, Tolstoj	19
Eötvös József, Wilde	14
Török Gyula	12
Schakespeare és Jerome	10
Tudományos írók:	
Gáspár Ferenc	95
Swen Hedin	63
Stanley	25
Tudományszak:	
Technika	197
Természettudomány	143
Szép művészet	41
Általános tudományok	23
Biographia (csak Napoleon)	23

A fiókközpont a 10.644 kötetnyi könyvből iktatott 8999 művet, osztályozott 4185 művet. Katalóguscédula készült 4954 db, leltárlap 3575 és könyvkártya 3708. A fiókokból 5083 javítani való könyv érkezett be. Fiókokba kiküldött az osztály 3152 kötet új és 6162 javított könyvet. Kötésre kiadott az osztály 5105 kötet könyvet s visszakapott készen 4483-at.

*

Évről-évre aggodó figyelemmel ápolja az igazgatóság azt a viszonyt, melyben olvasóival van könyvtárunk. Vizsgáljuk: sikerült-e javítani a könyvdrágaság szinte állandó jelensége s a könyvtárra nehezedő nyomasztó gazdasági viszonyok mellett a forgalmat s ily módon főhivatásunknak, az olvasni vágyó közönség igényei kielégítésének megfeleltünk-e? E minden év végén visszatérő kérdésekre különböző értékű választ kell adnom. Amint jelentésem első részében megírtam, a tekintetes Tanács bőkezűségéből a könyvvásárlás átlag az előző évinek kétszeresére emelkedett. Már figyelemmel kísérhettük a legújabbban megjelent hazai és német tudományos műveket is s ennek üdvös hatása kétségkívül mutatkozott olvasóink elismerő nyilatkozataiban. Evvel kapcsolatban igen tanulságosak az 5. sz. függelék számoszlopai, melyek a tudományos érdeklődés fokmérői. Ebből látjuk, hogy közgazdasági művekből kétszer annyit kellett beszereznünk (1921 : 448, 1922 : 830) s a művészettörténeti és irodalomtörténeti munkák megháromszorozódtak.

A központi könyvtár ezévi gyarapodásában feltűnő az angol- és olasznyelvű művek nagy emelkedése; mindkettő megkétszereződött. E jelenség oka az újból megindult és gondosan ápoltt csereforgalom föllendülése.

A nyilvános szolgálat áttekintését feltűntető táblázat is igen érdekes tanulságokat mutat. Így az újonnan beírt olvasók száma az előző évhez képest a felére csökkent, mert a koronaérték lemorzsolódása miatt kénytelen volt a Tanács a könyvtári használati díjakat megfelelően felemelni. S ennek dacára az évi kölcsönzési forgalom az 1921. évi forgalomnál valamivel jobb volt, ami a könyvtár új művekkel felfrissült anyagának sokkal fokozottabb használatát bizonyítja. E szám mögé rejtőző értéket csak növeli az a körülmény, hogy új rendelkezés szerint évenként 1 hónapos takarítási szünetet tart könyvtárunk.

Az olvasóknakfoglalkozási ágak szerint felvett statisztikája alig mutat lényeges eltérést, miből önként következik, hogy szinte állandó tözrsközönség látogatja könyvtárunkat. Csupán a főiskolai hallgatók száma emelkedett valamennyire.

A fiókkönyvtárak forgalmáról s viszonyairól már kevésbé kedvező képet rajzolhatunk. Az alapvető baj az volt, hogy az egyes fiókkönyvtárakban az olvasók hirtelen megnövekedett számával távolról sem volt arányban a feldolgozott és behelyezhető új könyvek száma. Azt az arányt és azt az iramot, ahogy normális viszonyok között lehetne és kellene a pótlásról gondoskodni: ez évben nem tarthattuk meg. Az összes forgalom a működő fiókkönyvtárakban ily módon a múltévi mögött marad, de ez csupán lászólagos hanyatlás, mert hiszen az év folyamán tönkrement és javítandónak ítélt tekintélyes könyvmennyiséget egyszerűen ki kellett vonnunk a forgalomból, megfelelő pótlás nélkül. Evvel szemben igen beszédesek a fiókkönyvtárak vezetőinek az év folyamán havonként tett jelentései, melyek alaphangja mindig a könyvkérés volt s az olvasók elégedetlensége a kevés könyv miatt.

Mind e jelenségekből azt az örvendetes következtetést vonhatom le, hogy az olvasási kedv hatalmas méretű emelkedése az előző évekhez képest még mindig felfelé haladó vonalat mutat s ma csupán nagy anyagi áldozat, egyszerű pénzkérdés, hogy az olvasási kedvet kielégíthessük.

Budapesten, 1923. szeptember hó végén.

Dr. Kremmer Dezső
könyvtárigazgató.

1. Függelék

A KÖNYVTÁR KÖLTSÉGVETÉSE 1921- ÉS 1922-BEN

Bibliotheksvoranschläge für die Jahre 1921 und 1922 — Library estimates for 1921 and 1922

	1922			1921		
	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Együtt Zusammen Total	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Együtt Zusammen Total
I. KIADÁSOK						
<i>Ausgaben — Expenditure</i>						
Személyi kiadások . . . . . <i>Gehälter — Salaries</i>	791.605		791.605	494.600		494.600
Segélyek és pótlékok . . . . . <i>Unterstützungen, Reisegelder Reliefs and travelling expenses</i>	70.000		70.000	6.000		6.000
Házbér . . . . . <i>Miete — Rent</i>	15.000	33.080	48.080	15.000	19.640	34.640
Épületfentartás, fűtés, világítás stb. <i>Erhaltung der Gebäude, Heizung, Beleuchtung etc. — Building maintenance, heat, light etc.</i>	271.344	111.900	383.244	249.500	73.650	323.150
Könyvbeszerzés . . . . . <i>Bücheranschaffung — Books and periodicals</i>	350.000	300.000	650.000	250.000	250.000	500.000
Könyvkötés . . . . . <i>Buchbinder — Binding</i>	150.000	160.000	310.000	120.000	120.000	240.000
Katalógusok, Értesítő nyomása . <i>Katalogdruck, Bulletin Catalogues, Bulletin</i>	30.000	20.000	50.000	15.000	20.000	35.000
Különféle dologi kiadások . . . . <i>Verschiedene sachliche Ausgaben Postage, stationary, supplies</i>	138.190	43.400	181.590	65.360	10.000	75.360
Rendkívüli szükséglet . . . . . <i>Ausserordentliche Ausgaben Extraordinary expenses</i>	—	100.000	100.000	10.000	400.000	410.000
Összesen . . . . . <i>Insgesamt — Total</i>	—	—	2,584.519	—	—	2,118.750
II. BEVÉTELEK . . . . . <i>Einnahmen — Incomes</i>	73.650	157.000	230.650	134.650	93.000	227.650

2. Függelék

A KÖNYVTÁR 1921. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSA
Schlussrechnung 1921 — Account 1921

T á r g y	A költségvetés előirányzata	A zárszámadás eredménye	A zárszámadás eredménye az elő- irányzatnál több (+) vagy kevesebb (-)
	k o r o n a		
I. KIADÁSOK			
A) <i>Központ</i>			
1. Személyzet illetményei	638.675.—	638.675.—	—
2. Segélyek, jutalmak, esti pótlékok	3.800.—	2.800.—	— 1.000.—
3. Házbér	15.000.—	15.000.—	—
4. Épületfenntartás	—	764.—	+ 764.—
5. Fűtés	231.687.—	231.687.—	—
6. Világítás	42.535.—	42.535.—	—
7. Tisztogatás	6.734.—	6.734.—	—
8. Vízdíj	2.033.—	2.033.—	—
9. Bútorok pótlása és javítása	2.000.—	2.047.—	+ 47.—
10. Könyvbeszerzés	254.900.—	254.900.—	—
11. Könyvkötés	133.133.—	142.950.—	+ 9.817.—
12. Katalógusok és értesítők	15.500.—	15.107.—	+ 7.—
13. Különfélék	212.530.—	212.530.—	—
14. Rendkívüli szükséglet	—	—	+ 36.—
B) <i>Fiókok</i>			
1. Esti pótlékok	1.800.—	1.775.—	+ 25.—
2. Házbér	22.784.—	227.784.—	—
3. Fűtés, világítás, vízdíj	59.312.—	59.380.—	— 12.—
4. Tisztogatás	3.500.—	3.675.—	+ 175.—
5. Bútorok pótlása és javítása	2.000.—	1.980.—	— 20.—
6. Könyvbeszerzés	248.040.—	248.040.—	—
7. Könyvkötés	105.300.—	105.284.—	— 16.—
8. Katalógusok	20.000.—	19.941.—	— 59.—
9. Különfélék	6.500.—	6.500.—	—
10. Rendkívüli szükséglet	14.679.—	14.679.—	—
Összesen	2,142.442.—	2,256.800.—	+ 114.458.—
II. BEVÉTELEK			
1. Központi könyvtár	134.650.—	57.538.—	— 77.112.—
2. Fiókkönyvtárak	93.000.—	121.963.—	+ 28.963.—
Összesen	227.650.—	179.501.—	— 48.149.—

3. Függelék

KIMUTATÁS A KÖNYVTÁR 1922. ÉVI BEVÉTELEIRŐL
Ausweis über die Einnahmen der Bibliothek 1922 — Income account 1922

	Könyvtár- használati díj		Kölcsön díj		Intődíj		Kiadványok		Másod- példányokért		Kártérítés		Vegyesek		Összesen	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Központ	70.307	—	—	—	5.648	—	—	—	—	—	5.543	—	—	—	81.498	—
Fiókok:																
1. sz. fiók	92.520	—	42.046	—	17.008	—	—	—	—	—	2.596	—	—	—	154.170	—
2. " "	—	—	12.692	—	6.417	—	—	—	—	—	347	—	—	—	19.456	—
3. " "	—	—	—	—	—	—	Z á r v a		—	—	—	—	—	—	—	—
6. " "	—	—	16.408	—	14.303	—	—	—	—	—	1.118	—	—	—	31.829	—
7. " "	—	—	9.934	—	8.578	—	—	—	—	—	1.114	—	—	—	19.626	—
Fiókok össz.	92.520	—	81.080	—	46.306	—	—	—	—	—	5.175	—	—	—	225.081	—
Mindössz.	162.827	—	81.080	—	51.954	—	—	—	—	—	10.718	—	—	—	306.579	—

4. Függelék

A GYARAPODÁS KIMUTATÁSA SZÁRMAZÁS SZERINT, 1921—1922
Zuwachsstatistik nach der Herkunft der Bücher — Statistics of accession by origin of the books

Szárma- zás Herkunft — Origin	1922			1921		
	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Összesen Zusammen Total	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Összesen Zusammen Total
	darab — Stücke — pieces			darab — Stücke — pieces		
1. Köteles példány . . . . . <i>Pflichtexemplare — Duty copies</i>	21	—	21	85	—	85
2. Csere . . . . . <i>Tausch — Exchange</i>	63	—	63	45	—	45
3. Ajándék* . . . . . <i>Schenkung — Gifts</i>	1.996	—	1.996	770	—	770
4. Áthelyezés . . . . . <i>Umstellung — Transferred</i>	3.763	769	4.532	3.458	331	3.789
5. Korábbi vételekből . . . . . <i>Aus früheren Käufen — From earlier purchases</i>	—	—	—	307	—	307
6. Vétel . . . . . <i>Kauf — Purchase</i>	4.276	9.875	14.151	3.267	3.137	6.404
Összesen . . . . . <i>Zusammen — Total</i>	10.119	10.644	20.763	7.932	3.468	11.400

* A fiókoknak szóló ajándékok is a központ „ajándék” rovatában vannak kimutatva; a fiókoknál az „áthelyezés” rovatban szerepelnek.

5. Függelék

A GYARAPODÁS MEGOSZLÁSA NYELVEK SZERINT, 1921—1922
 Zuwachstatistik nach Sprachen — Statistics of accession by languages

Nyelv Sprache — Language	1922						1921					
	Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total		Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total	
	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%
1. Magyar . . . . . <i>Ungarisch — Hungarian</i>	3.946	39·0	9.226	86·7	13.172	63·5	2.940	37·1	2.967	85·6	5.907	51·8
2. Német . . . . . <i>Deutsch — German</i>	2.277	22·5	1.195	11·2	3.472	16·7	3.416	43·1	400	11·5	3.816	33·5
3. Francia . . . . . <i>Französisch — French</i>	1.010	10·0	168	1·6	1.178	5·7	741	9·3	90	2·6	831	7·3
4. Angol . . . . . <i>Englisch — English</i>	1.214	12·0	30	0·3	1.244	6·0	403	5·1	3		406	3·6
5. Olasz . . . . . <i>Italienisch — Italian</i>	435	4·3	15	0·1	450	2·2	160	2·0	4		164	1·4
6. Román . . . . . <i>Rumänisch — Rumanian</i>	18		—		18		3		—		3	
7. Tót . . . . . <i>Slovakisch — Slovak</i>	22		—		22		1		—		1	
8. Szerb-horvát . . . . . <i>Serbisch-kroatisch Serbian-Croatian</i>	158		—		153		40		—	0·3	40	
9. Orosz . . . . . <i>Russisch — Russian</i>	637		—		637		—		—		—	
10. Egyéb . . . . . <i>Sonstiges — Other</i>	250		—		250		195		—		195	
11. Többnyelvű . . . . . <i>Mehrsprachig — Polyglott</i>	152		10		162		33		4		37	
Összesen . . . . . <i>Zusammen — Total</i>	10.119	100·0	10.644	100·0	20.763	100·0	7.932	100·0	3.468	100·0	11.400	100·0

6. Függelék

A GYARAPODÁS MEGOSZLÁSA SZAKOK SZERINT, 1921—1922
Zuwachsstattistik nach Klassen — Statistics of accession by classes

	1922						1921					
	Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total		Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total	
	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%
0 Általános művek	840	8·3	123	1·1	963	4·6	546	6·9	8	0·2	554	4·9
1 Bölcelet	243	2·4	370	3·7	613	3·0	241	3·0	154	4·4	395	3·6
2 Vallás. Egyház	314	3·1	71	0·7	385	1·8	733	9·2	28	0·8	761	6·7
3 Társadalmi tudományok	5.080	50·2	429	4·0	5.509	26·5	4.036	50·9	173	5·0	4.209	36·9
Ebből:												
30 Szociológia	243	2·4	—	—	—	—	293	3·7	—	—	—	—
31 Statisztika, demológia	334	3·3	—	—	—	—	50	0·7	—	—	—	—
32 Politika	1.842	18·2	—	—	—	—	827	10·4	—	—	—	—
33 Szociálpolitika	364	3·6	—	—	—	—	606	7·7	—	—	—	—
34 Jog	465	4·6	—	—	—	—	544	6·6	—	—	—	—
35 Közigazgatás	486	4·8	—	—	—	—	250	3·2	—	—	—	—
36 Társadalmi tevékenység	182	1·8	—	—	—	—	80	1·0	—	—	—	—
37 Nevelés, oktatás	193	2·9	—	—	—	—	218	2·8	—	—	—	—
38 Közgazdaság	830	8·2	—	—	—	—	1.092	13·8	—	—	—	—
39 Néprajz	40	0·4	—	—	—	—	76	1·0	—	—	—	—
4 Nyelvészet	111	1·1	57	0·5	168	0·8	84	1·1	5	0·1	89	0·8
5 Természettudomány	142	1·4	584	4·7	646	3·1	118	1·5	168	4·9	286	2·5
6 Alkalmazott tudományok	263	2·6	413	3·9	676	3·3	300	3·8	138	4·0	438	3·8
7 Művészet	617	6·1	653	6·1	1.270	6·1	254	4·9	199	5·8	453	3·9
8 Szépirodalom és irodalomtörténet	951	9·4	7.203	67·6	8.154	39·3	393	—	2.362	68·1	2.755	24·1
Ebből:												
Irodalomtörténet	—	—	739	6·9	—	—	—	—	253	7·3	—	—
Regény és elbeszélés	—	—	4.845	45·5	—	—	—	—	1.581	45·4	—	—
Vers; színmű	—	—	475	4·5	—	—	—	—	56	1·7	—	—
Ifjúsági szépirodalom	—	—	1.144	10·7	—	—	—	—	472	13·7	—	—
9 Történelem. Földrajz	1.558	15·4	821	7·7	2.379	11·5	1.227	15·5	233	6·7	1.460	12·8
Mindössze Insgesamt — Grand total	10.119	100·0	10.644	100·0	20.763	100·0	7.932	100·0	3.468	100·0	11.400	100·0

7. Függelék

AZ AJÁNDÉKKÉPEN JÁRT FOLYÓIRATOK JEGYZÉKE

Verzeichnis der geschenkwweise überlassenen Zeitschriften — List of periodicals received as gifts

Állatbiztosítás	Magyar jogélet
Állatorvosi lapok	Magyar katonai közlöny
Árverési közlöny	Magyar mérnök- és építészegylet közlönye
Baromfiitenyésztők lapja	Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjejl. közleményei
Békés vármegye hivatalos lapja	Magyar utazó kereskedő
Blätter f. Wohlfahrts- u. Armenwesen	Maestro
Bőripari munkás	Mészárosok és hentesek lapja
Bulletin de l'union internat. de secours aux enfans	Mezőgazdák
Correspondant	Munkásbiztosítási közlöny
Economic journal	Nederlandsche Bibliographie
Ekonomisk tidskrift	Numizmatikai közlöny
Építőipar és építőművészet	Nyukosz
Építőmunkás	Omke
Fogorvosi szemle	Oxford Hungarien Review
Hadtörténelem	Pénz
Házinyúltenyésztés	Pénzüntézetű tisztviselők lapja
Ifjúságunk	Rendeleti közlöny
Illustration	Revue bleu
Jus suffragii	Revue des deux mondes
Kéményseprők orsz. közp. ért.	Revue hebdomadaire
Könyvkötők lapja	Revue scientifique
Közigazgatási közlöny	Schönberger's Börsen- u. Handelsbericht
Közmunka	Sociala meddelanden
Községi közlöny	Szövetkezeti értesítő
Külföldi értesítő	Turul
Külföldi szemle	Tűzrendészeti közlöny
Magánalkalmazott	Új ezredév
Magyar-Holland szemle	Városok lapja
Magyar ipar	
Magyar irredenta	

A CSEREKÉPEN JÁRT FOLYÓIRATOK JEGYZÉKE

Verzeichnis der in Tausch überlassenen Zeitschriften — List of periodicals received on exchange

Archiginnasio	Magyar gazdák szemléje
Barlangkutatás	Magyar gyáripar
Belügyi közlöny	Néptanítók lapja
Bolletino delle opere moderne straniere	New-York Libraries
Bolletino statistico	Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny
Földtani közlöny	Szabadalmi közlöny
Fővárosi hírlap	Typographia
Hivatalos közlöny	Ügyvédi kamarai közlöny
Katholikus szemle	Vizügyi közlemények
Kísérletügyi közlemények	Zsidó szemle
Magyar chemikusok lapja	

8. Függelék

A GYARAPODÁS ÉS ÁLLOMÁNY KIMUTATÁSA GYŰJTEMÉNYENKÉNT

Ausweis des Zuwachses und des Bestandes nach Sammlungen — Statistics of accession and stock by divisions

A gyűjtemény jelzése és neve <i>Bezeichnung und Name der Sammlung</i> <i>Signature and name of division</i>	Gyarpodás <i>Zuwachs — additions</i>	
	1921	1922
	darab — <i>Stücke</i> — <i>pieces</i>	
I. KÖZPONT		
Raktár . . . . . <i>Magazin</i>	4.778	5.768
A Keleti és szláv gyűjtemény . . . . . <i>Orientalische u. slavist. Sammlung</i> <i>Oriental & Slav division</i>	320	1.431
B Budapesti gyűjtemény . . . . . <i>Budapester Sammlung — Budapest division</i>	513	1.058
B Kisnyomtatvány gyűjtemény	—	1.055
E Korlátolt forgalmú könyvek . . . . . <i>Erotica — Erotics</i>	2	—
K Kézikönyvtár . . . . . <i>Handbibliothek — Reference library</i>	60	40
P Külföldi röpiratgyűjtemény . . . . . <i>Ausländ. Broschüren — Foreign pamphlets</i>	854	341
R Magyar röpiratgyűjtemény . . . . . <i>Ungar. Broschüren — Hungarian pamphlets</i>	1.183	163
T Térképek . . . . . <i>Landkarten — Maps</i>	9	7
01 Könyvészeti gyűjtemény . . . . . <i>Bibliographie — Bibliographical division</i>	51	85
02 Könyvtártani gyűjtemény . . . . . <i>Bibliothekswesen — Library economy division</i>	30	25
09 Ritkaságok . . . . . <i>Seltenheiten — Rarities</i>	25	17
Szűry-könyvtár . . . . . <i>D. Szűry-Bibliothek — D. Szűry library</i>	107	129
<i>Központ összesen . . . . .</i> <i>Zentrale zusammen — Central, total</i>	7.932	10.119
II. FIÓKOK		
Fiókok . . . . . <i>Zweigstellen — Branches</i>	3.468	10.644
<i>Fiókok összesen . . . . .</i> <i>Zweigst. zusamm. — Branches, total</i>	3.468	10.644
Főösszeg . . . . . <i>Insgesamt — Grand total</i>	11.400	20.763

9. Függelék

AZ EGÉSZ NYILVÁNOS
Übersicht des gesamten öffentlichen

A könyvtár ága <i>Dienststelle</i> <i>Service</i>	A használat módjai <i>Benützungsarten</i> <i>Modes of use</i>	Hány napon nyitva <i>Zahl der Öffnungstage</i> <i>Number of days of opening</i>	Hetenként nyitva (óra) <i>Wöchentliche Öffnungsstunden</i> <i>Weekly opening hours</i>					
			Kölcsönzésre <i>Für die Ausleihe</i> <i>For circulation</i>			Helybenolvasásra <i>Für Lesesaalbenützung</i> <i>For reading on place</i>		
			Finított <i>Erwachsene</i> <i>Adults</i>	Gyermek <i>Jugendliche</i> <i>Juvenile</i>	Összesen <i>Zusammen</i> <i>Total</i>	Finított <i>Erwachsene</i> <i>Adults</i>	Gyermek <i>Jugendliche</i> <i>Juvenile</i>	Összesen <i>Zusammen</i> <i>Total</i>
Központ . . . . . <i>Zentrale</i> <i>Central</i>	Kölcsönzés és helybenolvasás	351	63	—	63	63	—	63
1. sz. fiók . . . . . <i>1. Zweigstelle</i> <i>1st branch</i>	Kölcsönzés és helybenolvasás	261	30	24	54	—	—	—
2. sz. fiók . . . . . <i>2. Zweigstelle</i> <i>2d branch</i>	Kölcsönzés	292	*) 10·5	3	*) 13·5	—	—	—
3. sz. fiók . . . . . <i>3. Zweigstelle</i> <i>3d branch</i>	Kölcsönzés		E fiókkönyvtár működése a jelentés					
4. sz. fiók . . . . . <i>4. Zweigstelle</i> <i>4th branch</i>	Helybenolvasás							m e g-
5. sz. fiók . . . . . <i>5. Zweigstelle</i> <i>5th branch</i>	Kölcsönzés és helybenolvasás	—	—	—	—	—	—	—
6. sz. fiók . . . . . <i>6. Zweigstelle</i> <i>6th branch</i>	Kölcsönzés	292	19·5	6	25·5	—	—	—
7. sz. fiók . . . . . <i>7. Zweigstelle</i> <i>7th branch</i>	Kölcsönzés és helybenolvasás gyermekeknek	299	18	—	18	33	15	48
Fiókok együtt . . . . . <i>Alle Zweigstellen</i> <i>Branches, total</i>		1.144	78·0	33	111·0	33	15	48
Összesen . . . . . <i>Insgesamt</i> <i>Grand totale</i>		1.495	141·0	33	174·0	96	15	111
Gázgyári munkás könyvtár** . . . . . <i>Bibl. d. Kommunalen</i> <i>Gaswerke</i> <i>Bibl. of the communal</i> <i>Gasworks</i>		56	6	—	6	—	—	—

* Átlagszámok. ** Megnyílt május 25-én.

SZOLGÁLAT ÁTTEKINTÉSE 1922-BEN

Dienstes 1922 — Statistics of public service 1922

Ülőhelyek száma Sitzgelegenheiten Sitting accomodations			Kötetek száma az év elején Bändeahl zum Jahresbeginn Volumes at the beginning of year			Gyapodás az év folyamán Zuwachs Accession			Elveszett, áthelyezett, v. kiselé- tezett (kötet) Verloren, umgestellt, ausgeschl. Lost, transferred, worn out	Kötetek száma az év végén Bändeahl zum Schluss des Jahres Volumes on 31-th Dec.	Kurrens folyóiratok és újságok száma Aufliegende Zeitschriften u Zeitungen Current periodicals			
Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total			Felnőtt Erwachsene Adults		Gyermek Jugendliche Juvenile	
											Cím Titel Titles	Példány Exemplar Copies	Cím Titel Titles	Példány Exemplar Copies
60	—	60	143.712	—	143.712	3.221	—	3.221	2.000	144.933	372	372	—	—
*	—	—	22.543	3.779	26.322	1.842	77	1.919	411	27.830	—	—	—	—
—	—	—	9.684	3.602	13.286	178	39	217	449	13.056	—	—	—	—
évében szünetelt			6.025	1.040	7.065	—	—	—	—	5.065	—	—	—	—
s z ü n t			1.337	—	1.337	—	—	—	—	1.337	—	—	—	—
—	—	—	7.809	1.984	9.793	461	158	619	22	10.390	—	—	—	—
45	45	90	4.724	1.542	6.266	345	52	397	11	6.652	18	18	4	5
45	45	90	52.122	11.947	64.069	2.826	326	3.152	893	66.328	18	18	4	5
105	45	150	195.834	11.947	207.781	6.047	326	6.373	2.893	211.261	390	390	4	5
—	—	—	2.541	—	2.541	554	—	554	—	3.095	—	—	—	—

* E fiók olvasótermének működése a helyiség más célú igénybevétele miatt f. évi október hó 1.-én megszűnt.

** Régi, többéves, behajthatatlan könyvtartozásokat elveszettek minősítettünk ez évben; innen e nagy szám.

*** Az olvasóterem megszűnése következtében a folyóiratok egy részének előfizetését beszüntítettük, a megmaradtak a központ megfelelő rovatában vannak feltüntetve.

9. Függelék (Folytatás és vége.)

AZ EGÉSZ NYILVÁNOS
Übersicht des gesamten öffentlichen

A könyvtár ága Dienststelle Service	Újonnan beírt kölcsönző Neue Entlehner New borrowers			Kölcsönzők összes száma Zahl der Ausleiher Borrowers card's holders			Olvasóteremben használt kötet Benützung im Lesesaal Volumes consulted in reading rooms						
							Szépirodalom Schöne Literatur Fiction			Ismeretterjesztő Belehrendes Nonfiction			Összesen Insgesamt Grand total
	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	
Központ . . . . . Zentrale Central	1.169	—	1.169	3.307	—	3.307	—	—	—	11.447	—	11.447	11.447
1. sz. fiók . . . . . 1. Zweigstelle 1st branch	1.125	385	1.510	2.812	763*	3.575	—	—	—	—	—	—	—
2. sz. fiók . . . . . 2. Zweigstelle 2nd branch	374	137	511	2.020	1.303	3.323	—	—	—	—	—	—	—
3. sz. fiók . . . . . 3. Zweigstelle 3d branch													E fiókkönyvtár működése
4. sz. fiók . . . . . 4. Zweigstelle 4th branch													M e g-
5. sz. fiók . . . . . 5. Zweigstelle 5th branch													E fiók működése a jelen-
6. sz. fiók . . . . . 6. Zweigstelle 6th branch	378	114	492	1.072	236*	1.308	—	—	—	—	—	—	—
7. sz. fiók . . . . . 7. Zweigstelle 7th branch	353	833	1.186	912	1.211	2.123*	—	27.320	27.320	—	802	802	28.122
Fiókok együtt . . . . . Alle Zweigstellen Branches, total	2.230	1.469	3.699	6.816	3.513	10.329	—	27.320	27.320	—	802	802	28.122
Összesen . . . . . Insgesamt Grand total	3.399	1.469	4.868	10.123	3.513	13.636	—	27.320	27.320	11.447	802	12.249	39.569
Gázgyári munkás könyvtár . . . . . Bibl. d. Kommunalen Gaswerke Bibl. of the comm. Gasworks	248	—	248	248	—	248	—	—	—	—	—	—	—

* Az előző évi jelentések adatától eltérően, mely a fiók megnyitásától kezdve beírt olvasók összes számát mutatta ki, ez a szám csupán a könyvtárt a jelentés éve folyamán tényleg használó olvasók számát jelenti.

** Csak beírt gyermekek használhatták az olvasótermet.

SZOLGÁLAT ÁTTEKINTÉSE 1922-BEN

Dienstes 1922 — Statistics of public service 1922

Kölcsönzött kötet Ausgeliehene Bände Volumes circulated for home use							Összes forgalom (kötet) Gesamtverkehr (Bände) Total circulation (Volumes)						
Szépirodalom Schöne Literatur Fiction			Ismeretterjesztő Belehrendes Nonfiction			Összesen Insgesamt Grand total	Szépirodalom Schöne Literatur Fiction			Ismeretterjesztő Belehrendes Nonfiction			Összesen Insgesamt Grand total
Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total		Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	
—	—	—	24.234	—	24.234	24.234	—	—	—	35.681	—	35.681	35.681
42.223	13.268	55.481	11.247	10.883	22.130	77.611	42.223	13.268	55.481	11.247	10.883	22.130	77.611
15.992	4.743	20.735	5.780	4.283	10.063	30.798	15.992	4.743	20.735	5.780	4.283	10.063	30.798
a jelentés évében szünetelt													
s z ü n t													
tés évében szünetelt													
22.661	5.088	27.749	7.983	2.660	10.643	38.392	22.661	5.088	27.749	7.983	2.660	10.643	38.392
18.868	—	18.868	7.692	—	7.692	26.560	18.868	27.320	46.188	7.692	802	8.494	54.682
99.744	23.099	122.833	32.702	17.826	50.528	173.361	99.744	50.419	150.153	32.702	18.628	51.330	201.483
99.744	23.099	122.833	56.936	17.826	74.762	197.595	99.744	50.419	150.153	68.383	18.628	87.011	237.164
1.556	—	1.556	673	—	673	2.229	1.556	—	1.556	673	—	673	2.229

10. Függelék

AZ ÖSSZES FORGALOM KIMUTATÁSA 1914—22.

Gesamtverkehr — Total use

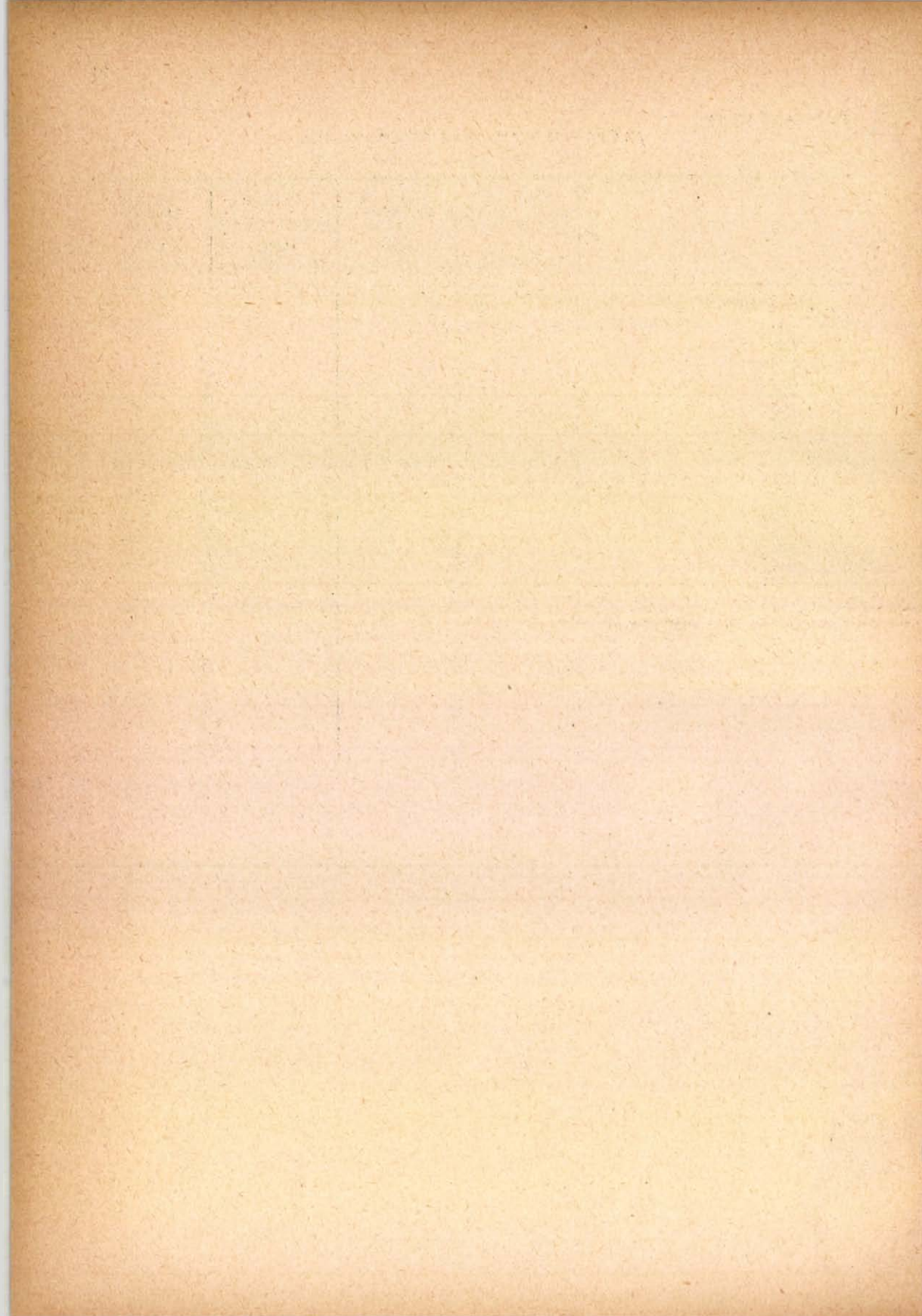
	Összesen Zusam. — Total kötet Bände - Volumes	Emelkedés Zunahme — Increase kötet Bände - Volumes	Összesen Zusam. — Total kötet Bände - Volumes	Emelkedés Zunahme — Increase kötet Bände - Volumes
Összes forgalom Gesamtverkehr — Total use				
Központ (Zentrale — Central)			Ismeretterjesztő Belehrendes — Nonfiction	
1914	20.636	—	20.636	—
1915	42.734	22.098	42.734	22.098
1916	51.802	9.068	51.802	9.068
1917	57.538	5.736	56.538	5.736
1918	55.856	— 1.682	55.856	— 1.682
1919	61.326	5.470	61.326	5.470
1920	65.426	4.100	65.426	4.100
1921	35.559	— 29.867	35.559	— 29.867
1922	35.681	122	35.681	122
iókok (Zweigstellen — Branches)				
1914	169.214	—	24.997	—
1915	243.275	74.061	37.265	12.258
1916	275.576	32.301	50.782	13.517
1917	297.484	21.908	64.458	13.676
1918	255.403	— 42.081	70.613	6.154
1919	277.163	21.760	85.702	5.089
1920	268.428	— 8.735	79.719	— 5.983
1921	247.406	— 21.022	68.088	— 11.631
1922	201.483	— 45.083	51.330	— 16.758
Együtt (Zusammen — Total)				
1914	189.850	—	45.633	—
1915	286.009	96.159	79.909	34.366
1916	327.378	41.369	102.584	22.585
1917	355.022	27.644	121.896	19.412
1918	311.259	— 43.763	126.469	4.473
1919	338.489	27.230	143.028	20.559
1920	333.854	— 4.635	145.145	2.117
1921	282.965	— 50.889	103.647	— 41.498
1922	237.164	— 45.801	87.011	— 16.636
A forgalom megoszlása				
Helyben (Lesesaal — Reading room)	Verteilung des Verkehrs — Distribution		Kölcsönzés Ausleihe — Circulation	
1914	140.093	—	1914	6.250
1915	127.920	— 12.173	1915	20.695
1916	68.172	— 59.748	1916	32.081
1917	41.993	— 26.137	1917	44.071
1918	31.584	— 10.409	1918	43.187
1919	17.641	— 13.943	1919	51.989
1920	46.938	29.297	1920	37.422
1921	35.845	— 11.093	1921	25.754
1922	39.569	3.724	1922	24.234
Kölcsön (Ausleihe — Circulation)			Fiókok	
1914	49.757	—	1914	43.057
1915	158.089	108.332	1915	137.394
1916	259.206	101.117	1916	227.125
1917	313.029	53.823	1917	268.958
1918	280.725	— 32.304	1918	237.538
1919	320.848	40.123	1919	268.859
1920	286.916	— 33.932	1920	249.494
1921	247.120	— 39.796	1921	221.366
1922	197.595	— 49.525	1922	171.361
Központ	Napi átlagforgalom		Täglicher Durchschnitt — Daily average	
1914	56	—	1914	—
1915	117	—	1915	61
1916	141	—	1916	24
1917	157	—	1917	16
1918	153	—	1918	4
1919	169	—	1919	16
1920	179	—	1920	10
1921	97	—	1921	82
1922	97	—	1922	—

10. Függelék (Vége.)

AZ ÖSSZES FORGALOM KIMUTATÁSA 1914—1922.

Gesamtverkehr — Total use

	Összesen Zusam. — Total kötet Bände - Volumes	Emelkedés Zunahme — Increase kötet Bände - Volumes	Összesen Zusam. — Total kötet Bände - Volumes	Emelkedés Zunahme — Increase kötet Bände - Volumes
Fiókok				
1914	464		—	
1915	666		202	
1916	753		87	
1917	815		62	
1918	669		— 146	
1919	759		90	
1920	735		— 24	
1921	678		— 157	
1922	552		— 126	
Együtt		Napi átlagforgalom — Täglicher Durchschnitt — Daily average		
1914	520		—	
1915	783		263	
1916	894		111	
1917	972		78	
1918	822		— 150	
1919	928		106	
1920	914		— 14	
1921	775		— 139	
1922	649		— 126	
Ebből ismeretterjesztő (Davon Belehrendes — Nonfiction)				
1914	125		—	
1915	219		94	
1916	280		61	
1917	334		54	
1918	346		12	
1919	403		57	
1920	398		— 5	
1921	284		— 114	
1922	239		— 45	

A Városi Könyvtár szerzeményeinek

válogatott jegyzéke, 1922*)

Verzeichnis ausgewählter Zugänge der Stadtbibliothek, 1922

Select list of new accessions, 1922

O Általános munkák

Allgemeines — General works

01 Könyvészet

Bibliographie — Bibliography

Aber, Ad. Handbuch der Musikliteratur. Lpzg: Breitkopf & Härtel 1922. XX, 695p.

01678/1

Bücheralmanach, Deutscher — . [München: Münchener Kommiss. Buchh. 192 ?]

0288/95

[Fock, Gust.] Bibliotheca Aldina. Vorrede. v. C. Boysen Lpzg: Fock [1922.] 48p.

01609/3

Guarini, Emil. Le catalogue international des principales publications périodiques du monde. Paris: Hunod & Pinat. 76p. 0144/24

Kapossy [József.] Bibliographia Dantesca Ungherese. Bp.: Franklin 1922. 26p.

0120/38

Kunz, Jos. Bibliographie der Kriegsliteratur. Berlin: Engelmann 1920. 101p.

01635/51

Magyar Külügyi Társaság. Magyarországra vonatkozó idegennyelvű művek jegyzéke. Bp.: Stephaneum 1921. 15p. (A Magyar Külügyi Társaság kiadv. 1.)

0151/1

Lósy Schmidt Ede. A magyar technikai tudományos irodalom állása a proletárdiktatúra bukása után az 1919. és 1920. években. Bp.: Németh 1921. 10p. (A Magyar Mérnök-és Építészegylet Közlönyéből.)

01662/1

Schumann, Wolfg. Literarischer Ratgeber des Dürerbundes, m. Nachtrag [1899.] 5. erw. Aufl. München: Callwey 1919—21. XI, 1053, 74p.

9518

Stern-Szana, Bernh. Bibliotheca curiosa et erotica. [Wien:] Selbstverl. [1921.] 247p.

01630/31

02 Könyvtárügy

Bibliothekswesen — Library economy

Bücherei und Bildungspflege. Hg. v. E. Ackerknecht, G. Fritz & R. Oehler. 1— . Jg. Lpzg: Harrassowitz 1921— . (Blätter für Volksbibliotheken, 22. Jg.)

0205/12

Debrecen. Református főiskola. Betűsoros jegyzéke a debreceni ref. főiskolai könyvtár többszörös példányainak. Debrecen 1921. 94p. [Könyomat.]

q 0171/104

Dortmund. Stadtbibliothek. Gedenkschrift zur Eröffnung des neuen Lesesaals im alten Rathause. Dortmund: Lensing 1921. 21p.

0274/217

[Erdősi Károly.] La Hongrie à la foire internationale du livre. Florence 1922. Bp.: Légrédy [1922.] 15 p.

0204/28

Frels, Wilh. Einheitskatalogisierung, Einheitsbibliographie und Deutsche Bücherei. Lpzg: Deutsche Buchhändler 1921. 73p.

0211/8

Kuntze, Frdr. Die Technik der geistigen Arbeit. [192 ?] 2. Aufl. Heidelberg: Winter 1922. XII, 85 p.

49999

Liverpool. Commercial reference library. Handbook. Liverpool: Reference libr. 1920. VII, 42p. 1t.

0274/222

Minde-Pouet, [etc.] Die Not der wissenschaftlichen Forschung in Deutschland, v.—, Christian Berghoeffer, Christoph Weber, Ernst Marckwald. Frankfurt a. M.: Hauser 1921. 48p.

0211/5

München. Bayerische Stadtbibliothek. Katalogisierungs-Ordnung. [1911.] 2. Aufl. München: Palm 1922. VII, 40p.

0253/47

*) A magas nyomdaköltségek miatt csak az új könyvek válogatott jegyzékét adjuk.

Sternaux, Ludw. Bücher die man kennen sollte.
Berlin: Runge 1920. 83p. 0288/93

07 Ujságírás

Zeitungswesen — Journalism

Kantorowicz, Ludw. Die sozialdemokratische
Presse Deutschlands. Tübingen: Mohr 1922.
112p. 5989
Bibliographie: p. 111—112.

Kleinpaul, Joh. Journalistenpraxis. M. Gladbach:
Volksvereins-Verl. 1922. 170p. 50728

090 Bibliofília

Bibliophilie — Bibliofily

Braungart, Rich. Deutsche Ex libris. München:
Schmidt 1922. 104p. 09

057 Címtárak

Adressbücher — Directories

Adressbuch der Adressbücher. Lpzg: Schulze
1922. 35p. 50803

Müller, C. F. Adressbuch des deutschen Buch-
handels und verwandter Berufszweige. Lpzg:
Müller 1922. VIII, 1197p. 50818

I

Bölcsélet

Philosophie — Philosophy

Boldt, Ernst. Rudolf Steiner. Ein Kämpfer
gegen seine Zeit. München: Rösl 1921. 213p.
(Philosophische Reihe, 19.) 50146

Barthel, Ernst. Goethes Wissenschaftslehre
in ihrer modernen Tragweite. Bonn: Cohen
1922. 119p. 50891

Bernhart, Jos. Die philosophische Mystik
des Mittelalters. München: Reinhardt 1922.
291p. (Gesch. d. Philosophie in Einzeldar-
stellungen, 14.) 50904
Bibliographie: p. 246—248.

Endres, Jos. Ant. Einleitung in die Philosophie.
Kempten: Kösel 1920. 195p.
— Philosophische Handbibliothek, 1. 47781/1

Ettlinger, Max. Leibniz als Geschichts-
philosoph. Festrede. Anhang: Leibniz:
Die Wiederherstellung aller Dinge. [Latin és
német] München: Kösel & Pustet 1921. 34p.
Bibliographie: 14—23. 50130

Francé, Raoul. Die Gesetze der Welt. Liefere-
rung I—. München: Hanfstaengl 1921—. 50706

Geyser, Jos. Erkenntnis-Theorie. Münster i. W.:
Schöningh 1922. VIII, 28p. 50916

Goldstein, Mor. Der Wert des Zweck-
losen. Dresden: Sibyllen-Verl. 1920. 143p.
49912

Goedeckemeyer, Alb. Aristoteles. München:
Rösl 1922. 232p. (Philosophische Reihe 48.)
50838

Hartmann, Nic. Grundzüge einer Metaphysik
der Erkenntnis. Berlin: Gruyter 1921. XII,
389p. 50755

Hasselblatt, Meinhard. Jakob Friedrich Fries,
seine Philosophie und seine Persönlichkeit.
München: Rösl 1922. 194 p. (Philosophische
Reihe, 46.) 50746
Bibliographie: p. 188—191.

Höfdding, Harald. Sören Kierkegaard als
Philosoph. Übers. v. A. Dorner & Chr.
Schrempf. Stuttg.: Fromann 1922. 167p.
(Fromanns Klassiker der Philosophie, 3.)
50846

Kramer, Fr. Repetitorium über die Philo-
sophie der Gegenwart. Berlin: Gruyter
1922. 57p. (Wissenschaftl. Repetitorium, 10.)
51334

Monbrun, de la Valette A. Maine de Biran
critique et disciple de Pascal. Paris:
Alcan 1914. 322p. (Bibl. de philosophie
contemp.) 50803

Moog, Willy. Die deutsche Philosophie des
20. Jahrhunderts in ihren Hauptrichtungen
und ihren Grundproblemen. Stuttg.: Enke
1922. VIII, 280p. 50841

Muckle, Frdr. Friedrich Nietzsche und der
Zusammenbruch der Kultur. München:
Duncker & Humblot 1921. V, 353p. 40022

Nagy József. A filozofia története. Bp.:
Pantheon 1921. IV, 324p. (A Pantheon
ismerettára.) 47767

Natorp, Paul. Platóns Ideenlehre. [1902.] 2. Aufl. Lpzg: Meiner 1921. VIII, 571p. 50134

Nietzsche, [Frdr.] Korszerűtlen elmélkedések. Ford.: Miklós Jenő és Wildner Ödön. Bp.: Révai 1921. 348p. 49930

Nietzsche, Frdr. Zarathustra. [Also sprach Zarathustra 1883–84.] Ford.: Fényes Samu. Bp.: Világirod. 1922. 412p. 51370

Riechl, Al. Führende Denker und Forscher. Lpzg: Quelle & Meyer [1922.] 240p. 51045

Simmel, Geo. Lebensanschauung. München: Duncker & Humblot 1922. 239p. 51017

Sperl, Joh. Neue Aufgaben der Kant-Forschung. München: Rösl 1922. VIII, 94p. (Bausteine zu einer Philosophie des „Als-Ob“ 1.) 50690

Volkeht, Joh. Die Gefühlsgewissheit. Erkenntnissth. Untersuchung. München: Beck 1922. 118p. 50896

Wilamowitz-Moellendorf, Ulr. v. Platon. [1918.] 2. Aufl. Bd. 1— . Berlin: Weidmann 1920. V, 767p. 43663

Zoványi Jenő. A felvilágosodás története. Bp.: Genius [192 ?] 185p. (Szabad iskola, 6.) 51015

13 Okkult tudományok

Okkultizmus — Occultism

Doyle, Conan. Mi a spiritizmus? Ford.: Révay József. Bp.: Kultúra 1922. 87p. 50414

Du Prel, Carl. Az ember rejtélye. [Das Rätsel des Menschen. 1892.] Ford. Tordai Vilmos. Bp.: Kultúra 1922. 133p. (Az okkultizmus könyvei.) 51212

Klinkowstroem, Karl Gr. v. Die Wünschelrute als wissenschaftliches Problem. Stuttg.: Wittwer 1922. 40p. 50988

Madary Károly. Okkult gondolat és megismerés. Bp.: Kultúra 1922. 123p. (Az okkultizmus könyvei.) 50153

Maeterlinck, Maur. A nagy titok. Ford. Rózsa Géza. Bp.: Kultúra 1922. 196p. (Az okkultizmus könyvei.) 50151

Steiner Rudolf. A szellemvilág küszöbén. [Die Schwelle der geistigen Welt. 192 ?] Ford. Teleki Béla. Bp.: Kultúra 1922. 105p. 50413

Wasielowski, Wald. Telepathie und Hellsehen. [1920.] 2. Aufl.: Halle a. S. Marhold 1922. 224p. 49895

15 Lélektan

Psychologie — Psychology

Baerwald, Rich. Arbeitsfreude und andere Beiträge zur psychologischen Lebenskunst. Lpzg: Hinrichs 1921. 117p. 50867

Bavinck, Joh. Herm. Der Einfluss des Gefühls auf das Assoziationsleben bei Heinrich von Suso. Diss. Erlangen 1919. 99p. 51052
Bibliographie: p. 5–6.

Grau, Kurt Joach. Bewusstsein, Unbewusstes, Unterbewusstes. München: Rösl 1922. 189p. (Philosophische Reihe, 47.) 50742

Hönigswald, Rich. Die Grundlagen der Denkpsychologie. München: Reinhardt 1921. 357p. (Lithographie.) 9451

Németország. Kongresszusok. Bericht über den VII. Kongress für experimentelle Psychologie in Marburg. 20–23. IV. 1921. Hg. v. Karl Bühler. Jena: Fischer 1922. IV, 192p. 51034

Schmid, Bastian. Von den Aufgaben der Tierpsychologie. Berlin: Borntraeger 1921. 42p. (Abhandl. z. theoretischen Biologie, 8.) 50828

17 Erkölcsbölcselet

Ethik — Ethics

Bavinck, Herm. A modern morál. Ford. Nagy Zsigmond. Előszót írta: Sebestyén Jenő. Bp.: Bethlen Gábor-ny. 1922. 71p. (Holland-magyar könyvtár, 3.) 49933

Eucken, Rud. Der Kampf um einen geistigen Lebensinhalt. [1885.] 4. umgearb. Aufl. Berlin: Gruyter 1921. VIII, 336p. 49901

Freyer, Hans. Antäus. Grundlegung einer Ethik des bewussten Lebens. [192 ?] 3. Aufl. Jena: Diederichs 1922. 100p. 51381

Nelson, Leonard. Die Reformation der Gesinnung. Bd. 1— . [1917.] 2. Aufl. Lpzg: Neuer Geist-Verl. 1922. 264p. 50314

2 Vallás. Egyház

Religion. Theologie

Religion. Theology

Kierkegaard, Sören. Religiöse Reden. Übers. v. Thdr. Haecker. München: Wiechmann 1922. V, 234p. 1t. 51024

21 Vallásbölcselet

Religionsphilosophie

Philosophy of religion

Czakó Ambró. A vallásfilozófia alapvonalai. Bp.: Ethika r.-t. 1921. 158p. — Ethikai Könyvtár, 6. 2338/6

Geyser, Jos. Intellekt oder Gemüt? Freiburg i. B.: Herder 1921. 50p. 50295

Grimm, Ed. Die zwei Wege im religiösen Denken. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1922. 111p. 51403

Gründler, Otto. Elemente zu einer Religionsphilosophie auf phänomenologischer Grundlage. München: Kösel & Pustet 1922. 136p. 51324

Kesseler, Kurt. Die religiöse Bewegung der Gegenwart. Lpzg: Teubner 1922. 128p. (Aus Natur u. Geisteswelt.) 51012

Lehmann-Insel, Kurt. Die Grenzen des objektiven Erkennens in der Theologie. Lpzg: Hinrichs 1921. IV, 207p. 50235

Lundberg, Eug. Mereschkowsky und sein neues Christentum. Aus d. Russischen v. W. E. Groeger. Berlin: „Skythen“ Verl. 1921. 119p. 50901

Nygren, Anders. Die Gültigkeit der religiösen Erfahrung. Gütersloh: Bertelsmann 1922. 80p. (Studien des apolog. Seminars in Wernigerode.) 50913

Verweyen, Joh. M. Der religiöse Mensch und seine Probleme. München: Reinhardt 1922. 399p. 49870

Winkler, Rob. Phänomenologie und Religion. Tübingen: Mohr 1921. 101p. 50287

Wunderle, Geo. Das religiöse Erleben. Paderborn: Schöningh 1922. 91p. 50852

232 Krisztológia

Christologie — Christology

Brunner, Const. Unser Christus oder das Wesen des Genies. Berlin: Oesterheld 1921. 725p. 51215

Flert, Werner. Der Kampf um das Christentum seit Schleiermacher und Hegel. München: Beck 1921. VIII, 513p. 50277

Holtzmann, Oskar. Christus. [1909.] 3. Aufl. Lpzg: Quelle & Meyer 1923. 172p. (Wissenschaft u. Bildung, 3.) 50686

Loofs, Frdr. Wer war Jesus Christus? [What is the truth about Jesus Christ? 1913.] 2. Aufl. Halle: Niemeyer 1922. XII, 255 p. 50883

Paulus, Rud. Das Christusproblem der Gegenwart. Tübingen: Mohr 1922. XVI, 182p. 50663

Székely István. Krisztus születésének éve és a keresztény időszámítás. Bp.: Szent István-társ. 1922. 244p. 51018

27 Egyháztörténet

Kirchengeschichte

Church history

Emléksorok hazánk nagyjaitól a „Barátok“ 700 éves jubileumára 1221—1921. Bp.: Élet 1922. 59p. 14t. 9494

Ernö atya. Szent Terézia és a karmeliták. 1—2k. Bp. Stephaneum-ny. 1921. 49935

Sohm, Rud. Rövid egyháztörténet. [Kirchengeschichte im Grundriss. 1888.] Bp.: Franklin 1922. 280p. (Kultúra és tudomány.) 50154

Völker, Karl. Die Kirchengeschichtsschreibung der Aufklärung. Tübingen: Mohr 1921. VII, 92p. 50243

Vörös László. Emléksorok a Szt Domonkos-rendi magyar rendtartomány megalapításának 700. évfordulójára. Bp.: Szt. Domonkos-rendi zárda. 1921. 254p. 49775

28 Keresztény felekezetek

Christliche Konfessionen

Christian churches and sects

Bangha Béla. Nagy kérdések útján. Bp.: Magyar kultúra 1922. 102p. 51384

Doumergue, Emil. Művészet és érzelem Kálviniánál és a kálvinizmusban. Ford.: Révész Imre. Bp.: Bethlen Gábor-ny. 1922. 98p. (Holland-magyar kv.) 49932

Eberle, Fr. Xav. Katholische Wirtschaftsmoral. Freiburg: Herder 1921. 118p. 50138

Foerster, Fr. W. Autorität und Freiheit. Betrachtgn u. Kulturproblem d. Kirche. [1910.] 4. Aufl. München: Kösel 1920. XXIV, 266p. 51322

Cathrein, Viktor. Die katholische Weltanschauung. [1907.] 5 & 6. Aufl. Freiburg: Herder 1921. XII, 522p. 49898

Grabmann, Martin. Wesen und Grundlagen der katholischen Mystik. München: Theatiner-Verl. 1922. 66p. (Der katholische Gedanke.) 50592

Huysmann, Karl Joris. Vom Freidenkertum zum Katholicismus. [En route, 1895.] 3. Aufl. Übers. v.: Alb. Sleumer. Hildesheim: Borgmeyer. 1920. 380p. 49918

Kiefl, Fr. Xav. Katholische Weltanschauung und modernes Denken. Regensburg: Manz 1922. XVI, 516p. 49891

Kuyper, Abr. A kálvinizmus lényege. Ford. Csűrös József és Czeglédi Sándor. Előszót írta Sebestyén Jenő és Kuyper Henriette. Bp.: Bethlen G.-ny. 1922. 245p. (Holland-magyar kv., 1.) 49934

Newman, [John] H[enry]. Christentum. Zusammengest. v. Erich Przywara. Übertr. v. Otto Karrer. Bd. 1—3. Freiburg i. B.: Herder 1922. 5050

1. Advent. XVIII, 71p.
2. Fülle der Zeiten. VI, 84p.
3. Glauben. [4], 106p.

Schreiber, Geo. Deutsche Kulturpolitik und der Katholizismus. Freiburg i. B.: Herder 1922. VII, 108p. (Schriften z. deutschen Politik, 1—2.) 50674

291+299 Nem keresztény vallások

Nicht-christliche Religionen
Non-Christian religions

Blau Lajos. A talmud. [Bp.:] Népsz. zsidó könyvt. kiad. [1922.] 45p. (Népszerű zsidó könyvtár, 3.) 51209

Buddha. Reden, Lehre, Verse, Erzählungen. Übers. v. Herm. Oldenberg. München: Wolff 1922. LVI, 471p. A 54.20/4

Deussen, Paul. Die Geheimlehre des Veda. [1907.] 6. Aufl. Lpzg: Brockhaus 1921. XXIII, 221p. A 54.21/5

Garbe, Rich. Die Bhagavadgitā. [1905.] 2. Aufl. Lpzg: Haessel 1921. 171p. A 54.82/4

Heiler, Frdr. Die Buddhistische Versenkung. [1918.] 2. Aufl. München: Reinhardt 1922. 100p. A 54.23/6

3 Társadalom-tudomány

Sozialwissenschaft — Sociology

Angyal Pál. A szociológia vázlat. Pécs: Dunántúl 1922. 70p. 51379

Apponyi Albert. Társadalmi alakulások. Bp.: Magy. Cobden Szöv. 1922. 19p. == Cobden könyvtár, 9. 2439/9

Nagy Dénes. Bevezetés a szociológiába. Bp.: Genius 1922. 88p. (Szabadiskola, 3.) Bibliográfia p. 89—91. 50419

Natorp, Paul. Individuum und Gemeinschaft. Anh.: Vom echten Tode. Jena: Diederichs 1921. 30p. 49920

Scheffer, Thassilo. Philosophie der Ehe. München: Rösl 1922. 200p. (Philosophische Reihe, 51.) 51193

Würzburger, Karl. Individuum und Gemeinschaft. Berlin: Dtsche Verlagsgesellsch. für Pol. 1922. (Grundfragen der Politik, 1.) 50889

301.3 Civilizáció. Kultúra

Civilisation — Kultur

Burckhardt, Geo. Geschichte des Kulturs- und Bildungsproblem. Lpzg: Quelle & Meyer 1922. 167p. (Wissenschaft u. Bildung, 173.) 50405

Ferrero, Guglielmo. Der Untergang der Zivilisation des Altertums. Dtsch. v. Ernst Kapp. Stuttgart: Hoffmann 1922. 202p. 50882 (Külső címlap: Der Untergang der antiken Zivilisation.)

Goltz, Bogumil. Zur Geschichte und Charakteristik des deutschen Genius. Einleitung von Hans Zimmer. Lpzg: Bibliogr. Inst. [o. J.] 431p. 50815

- Koehler, Fr.** Untergang oder Aufstieg der abendländischen Kultur? München: Rösl 1921. 223p. (Philosophische Reihe, 31.)
50281
- Ku Hung-Ming.** Chinas Verteidigung gegen europäische Ideen. Vorw. v. Alf. Paquet. Jena: Diederichs 1921. 149p. A 51.30/23
- Müller-Freienfels Rich.** Psychologie des deutschen Menschen und seiner Kultur. München: Beck 1922. XII, 228p. 50427
- Okakura, Kakuzo.** Die Ideale des Ostens. Aus d. Engl. v. Marg. Steindorff. Lpzg. Insel-Verl. 1922. 212p. A 52.30 9
- Rákosi Jenő.** Kultúra és kereskedelem. Bp.: Magy. Cobden Szöv. 1922. 22p. 1t. 2439/8
= Cobden könyvtár, 8.
- Simmel, Geo.** Der Konflikt der modernen Kultur. München: Duncker & Humblot 1921. 30p. 50346
- Trubetzkoy, N. S.** Europa und die Menschheit. Übers. v. S. O. Jacobsohn & F. Schlömer. Vorw. v. Otto Hoetzsch. München: Drei Masken Verl. 1922. 107p. 51219
- Kernholt, Otto.** Vom Ghetto zur Macht. Lpzg: Weicher 1921. X., 319p. 49873
- Hóman Bálint.** A székelyek eredete. Bp.: Szabad Lyceum. 1921. (Szabad Lyceum kiadv., 33.) 2345
- Kovács Alajos.** A zsidók térfoglalása Magyarországon. Bp.: Szerző 1922. 77p. 51268
- Lewitzkyj, Wlad. & Gust. Specht.** Die Lage der Juden in der Ukraine. Berlin: Ukrain. Pressedienst 1920. 76p. A 47.97/11
- Nossig, Alfr.** Integrales Judentum. Wien: Renaissance Verl. 1922. VIII., 80p. 50837
- Oppenheimer, Fr.** Die Judenstatistik des preussischen Kriegsministeriums. München: Kulturpolitik 1922. 48p. (Fragen der Zeit.) 50992
- Stauf v. d. March, Ottokar.** Die Juden im Urteil der Zeiten. Eine Sammlung jüdischer u. nicht jüdischer Aussprüche. München: Dtscher Volksverl. 1921. 203p. 47777
- Tonelli Sándor.** A turanizmus. Szeged: Schwarz ny. 1922. 12p. (A „Magyar jövő“-ből.) 50599
- Trebtsch, Art.** Deutscher Geist oder Judentum. Berlin: Antaios 1921. 466p. 50141

303.2 Fajszociológia

Soziologie der Rasse

Social anthropology

- Blücher, Hans.** Secessio Judaica. Philosophische Grundlegung der historischen Situation des Judentums. Berlin: Der weisse Ritter Verl. 1922. 66p. 50630
- Rechtsverhältniss—**, das eigenartige des Juden zum Staate. Lpzg: Hammer Verl. 1922. 16p. 50671
- Eötvös József br.** A zsidók emancipációja. [Bp.]: Népsz. zsidó kv. [1922.] 63p. (Népszerű zsidó könyvtár, 1.) 51206
- Ford, Henry.** Der internationale Jude. Ein Weltproblem. Übers. v. Paul Lehmann. Lpzg: Hammer 1922. 219p. 49837
- Goldzieher Ignác.** A zsidóság lényege és fejlődése. I. r. [Bp.]: Népsz. zsidó kv. [1922.] 72p. (Népszerű zsidó könyvtár, 2.) 51204
- Gougenot des Mousseaux [Henri Roger.]** Der Jude, das Judentum und die Verjudung der christlichen Völker. [Le juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens. 1869.] Übers. v. Alfr. Rosenberg. [1920.] 2. Aufl. München: Hoheneichen 1921. 267p. 50611
- Anthropogeographie**
Anthropogeography
- Cholnoky Jenő.** Az emberföldrajz alapjai. Bp.: Hornyánszky 1922. 41p. (Magyar földrajzi értekezések, 4.) 9525
- Dékány István.** Ember és föld. [1921.] 2. kiad. Bp.: Német 1922. 32p. 51267
- Dix, Arth.** Politische Erdkunde. Breslau: Hirt 1922. 90p. (Jedermanns Bücherei.) 51521

305.3 Emberföldrajz

Anthropogeographie

Anthropogeography

307 Társadalmi lélektan

Socialpsychologie — Socialpsychology

- Grautoff, Otto.** Zur Psychologie Frankreichs. Berlin: Stilke 1922. 38p. 50909
- Haase, Felix.** Die religiöse Psyche des russischen Volkes. Lpzg: Teubner 1921. VI, 250p. (Osteuropa Inst. Quellen u. Studien, 5. 2.) A 47.307/1

Szekfü Gyula. A magyar bortermelő lelki alkata. Bp.: Eggenberger 1922. 83p. **50877**

Szirtes Artur. Közvélemény és társadalmi fejlődés. Bp.: Műiparos 1921. 80p. **50601**

Szirtes [Artur.] Zur Psychologie der öffentlichen Meinung. Wien: Perles 1921. 100p. (Sozialpsychologische Forschungen.) **51010**

308 Szociográfia

Soziale Zustandsschilderung
Sociography

Butter, O. & B. R u m l. Tschechoslowakische Republik. Prag: Orbis 1921. 106p. 15t. **49896**

Hassert, Kurt. Die Vereinigten Staaten von Amerika. Tübingen: Mohr 1922. VIII, 315p. **50285**

Horváth Jenő. A modern világ. 1. Hellas. A modern Görögország nemzetiségi, közgazdasági és politikai viszonyai 1821—1920. Bp.: Magy. kül. társ. 1921. 26p.
Bibliográfia p. 25—26.
== A magy. kül. társ. kiadványai. Tudományos és művészeti osztály. 2. **2442**

Klemann, Frdr. Japan wie es ist. Lpzg: Voigtländer 1921. 140p.
Bibliographie: p. 139—140. **A 52.91/4**

Transilvanus Viator. In Transilvania . . . Bp.: Élet 1921. 24p. **43710**

309 Társadalomtörténet

Kulturgeschichte
History of civilization

Bartels, Ad. Weimar und die deutsche Kultur. Weimar: Fink 1921. 79p. **51335**

Boehmer, Heinr. Texte und Forschungen zur englischen Kulturgeschichte. Festgabe f. Felix Liebermann. V.—, Alois Brandl, Bernh. Fehr (etc.) Halle: Niemeyer 1921. 869p. 3t. **50246**

Boehn, Max. v. Deutschland im 18. Jahrhundert. Berlin: Askanischer Verl. 1921. VII, 610p. **50312**

Dopsch, Alf. Wirtschaftliche und soziale Grundlagen der europäischen Kulturentwicklung. Bd. 1—2. Wien: Seidel 1920. **51338**

Fekete [János] gr. Wien im Jahre 1787. [*Tableau vivant de Vienne, 178 ?*] Aus d. Franz. v. Victor Klarwill. Wien: Rikola 1921. 112p. 8t. **50545**

Hyndman, H[enry] M[ayers.] Der Aufstieg des Morgenlandes. [*The Awakening of Asia. 1918.*] Übers. v. Werner Otto v. Hentig. Lpzg: Koehler 1921. 245p. **47452**

Keller, Albr. Der Scharfrichter in der deutschen Kulturgeschichte. Bonn: Schroeder 1921. VIII, 324p. (Bücherei der Kultur und Geschichte, 21.) **50273**

Lohmeyer, Ernst. Soziale Fragen im Urchristentum. Lpzg: Quelle & Meyer 136p. (Wissenschaft u. Bildung, 172.) **51009**

Marvin, F. S. A nyugati civilizáció fejlődése. [*The living past*] Angolból ford.: Benedek Marcel és Rózsa Dezső. Bp.: Dante kiad. [1922.] 225p. (Műveltség.) **50747**

Reischl, Frdr. Wien zur Biedermeierzeit. Wien: Gerlach & Wiedling 1921. 245p. **50621**

Richet, Charles. Der Mensch ist dumm. Satirische Bilder a. d. Geschichte. Dtsch. v. Rud. Berger. [Berlin]: Berger 1922. 127p. **50229**

Rohrbach, Paul. Die Geschichte der Menschheit. Königstein i. T.: Langewische 1922. 247p. **51371**

Siklóssy László. A régi Budapest erkölcsé. I—III. k. Bp.: Táltos 1922. **B 302/9**
I. A magyar középkor erkölcsé.
II. A prostitúció.
III. A társas élet erkölcsé.

Zobeltitz, Fedor. Chronik der Gesellschaft unter dem letzten Kaiserreich. Bd. 1—2. Hamburg: Alster Verl. 1922. **49991**
1. 1894—1901. 312p.
2. 1902—1914. 295p.

31 Statisztika

Statistik — Statistics

Brauer, Erich. Die abnehmende Fruchtbarkeit der berufstätigen Frau. Lpzg: Bircher 1921. XII, 62p. (Sexus, Bd. III.) **49776**

Egyesült Államok. Department of commerce. Statistical abstract of the United States. 1919. Washington: Governm. pr. off. 1920. XIII, 864p. **K 3100/24**

Magyarország területi épségének védelmi ligája. Répartition de la population de „Bácska“ par langue maternelle et religion, d'après le recensement général de 1910 par arrondissement et ville. Bp.: Pesti kny. [192 ?.] **43710/112**

Pezenhoffer Antal. A demografiai viszonyok befolyása a népszaporodásra. Bp.: Szerző 1922. 275p. 50565

Tragor Ignác. Vác lakossága a XVIII. század elején. Vác: Váci múzeum egy. 1921. 79p. 1t. (Váci könyvek, 7.) 50612

Žižek, Fr. Grundriss der Statistik. München: Duncker & Humblot 1921. VII, 470p. 9423

Žižek, Fr. Fünf Hauptprobleme der statistischen Methodenlehre. München: Duncker & Humblot 1922. 53p. 51519

32 Államtudomány

Staatwissenschaft — Political science

Arndt, Ernst Mor. Staat und Vaterland. Hg. v. Ernst Müsebeck. München: Drei Masken-Verl. 1921. LXXXVI, 157p. (Der deutsche Staatgedanke, 10.) 50145

Dante, [Alighieri] Monarchiája. [De Monarchia. 1559.] Ford. Balanyi György. Bp.: Élet 1921. 193p. 4t. 50596

Gratz Gusztáv. Politikai és gazdasági liberalizmus. Bp.: Magy. Cobden Szöv. 1922. 26p. — Cobden Könyvtár, 7. 2439/7

Hertwig, Osc. Der Staat als Organismus. Jena: Fischer 1922. 264p. 50288

Kjellén, Rud. Grundriss zu einem System der Politik. Lpzg: Hirzel 1920. 105p. 50266

Kossuth Lajos tanítása. (Breviarium.) Összeáll. és előszóval ellátta Niklai Péter. Bp.: Világirodalom [1922.] 207p. 50694

Lammasch, Heinr. Seine Aufzeichnungen, sein Wirken und seine Politik. Hg. v. Marga Lammasch & Hans Sperl. Wien: Deuticke 1922. IV, 228p. 1t. 50830

Németország. Reichsamt des Innern. Handbuch für das Deutsche Reich. 1.— Berlin: Heymann 1874. K 3200 [41. Jg. 1922. Hg. v. Reichsministerium d. Innern.]

Sarkar, Benoy Kumar. The political institutions and theories of the Hindus. Lpzg: Markert & Petters 1922. XXIV, 242p. A 54.32/17

Schulze-Sölde, W. Der einzelne und sein Staat. Lpzg: Teubner 1922. 196p. 50712

Vámbery Rusztem. A panamáról. Bp.: Magy. Cobden Szöv. 1922. 36p. 1t. — Cobden Könyvtár, 5. 2439/5

Westphal, Otto. Philosophie der Politik. München: Rösl 1921. 339p. (Bibl. d. Weltgeschichte.) 50127

321.82 Demokrácia

Demokratie — Democracy

Bryce, James. Az amerikai Egyesült Államok demokráciája. [Modern Democracies. 1921.] Ford. Braun Róbert Bp.: Dick [1922.] VIII, 200p. 50144

Hughes, Charles Evans. Lebensbedingungen der Demokratie. Vorwort von David Jayns Hill. Berlin: Verl. v. Politik u. Wirtschaft 1922. 64p. 50721

323 Belpolitika

Innere Politik — Home politics

Baján Gyula (szerk.) Parlamenti almanach az 1922—27. évi nemzetgyűlésre. Bp.: Magyar Távirati Iroda [1922.] 465p. 2451

Goetz, Walt. Entwicklungsgeschichte der grossen politischen Parteien in Deutschland, v. —, Erich Kaufmann, Ed. Bernstein [etc.] Bonn: Schroeder 1922. 156p. (Schriften der Dtschen Gesellsch. f. Politik a. d. Univ. Halle-Wittenberg, 2.) 50833

Kik hozták be a románokat Budapestre? Bp.: Népszava 1922. 165p. 51329

Lendvai István. A harmadik Magyarország. Bp.: Pallas 1921. 199p. 47229

Nagy József. A modern államélet reformirányai. Az új Magyarország. Kiadja a Magyar nemzeti szöv. Bp.: Pfeiffer 1920. 240p. 44075

Okolicsányi László. A magyar belpolitika jövője. Bp.: Pfeiffer 1920. 25p. 43710/94

Schmoller, Gust. Zwanzig Jahre deutscher Politik. München: Duncker & Humblot 1920. VI, 206p. 51221

323.1 Nemzetiségi kérdés

Nationalitätenfrage

National question

Abbrudeanu I. Rusu & Vasile Stoica. Habsburgii ungurii si româniî. Bucureşti: Sfetea 208p. 51473

Anschütz, Gerh. Das preussisch-deutsche Problem. Tübingen: Mohr 1922. 23p. (Recht u. Staat in Geschichte u. Gegenwart, 22.) 51401

Azambuja, Gabriel de. Le conflit des races en Macédoine. Paris: Tip. Firmin-Didot [1904.] 88p. 51281

Ernst, Rob. Die Eingliederung der vertriebenen Elsass-Lothringer in das deutsche Wirtschaftsleben. Berlin: Gruyter 1921. VIII, 189p. 49715

Gesemann, Gerh. Das Deutschtum in Südslavien. München: Pfeiffer 1922. 21p. 1t. (Grenz- u. Auslandsdeutschtum, 3.) 51518

Jancsó [Benedek]. Les Sicules. Bp.: Hornyánszky 1921. 48p. 49759

Jancsó [Benedek]. The Székelys. A hist. & ethnogr. essay. Bp.: Pr. of Hornyánszky 1921. 47p. 43710

Magyar-székely egyesület. Aromániai magyar kisebbség sérelmei. (1919—22.) 1— . Bp.: Saját kiad. 1922. 122p. 50923

Oncken, Herm. Staatsnation und Kulturnation. Heidelberg: Ehrig 1922. 22p. 50703

Thirring, Gustav. West-Hungary. Bp.: Pfeiffer 1920. 8p. (East-European problems, 6.) 43710/105

Thirring Gusztávné. A nyugatmagyarországi németek és a nemzetiségi kérdések. Bp.: Pfeiffer 1920. 16p. 43710/93

323.25 Politikai forradalom

Revolution

Brennecke, Hans. Zur Frage der Psychologie und Psychopathologie der Revolution und der Revolutionäre. Langensalza: Beyer 1922. 24p. (Beitr. z. Kinderforsch. u. Heilerziehung, 163.) 50670

A Forradalomtól az ellenforradalomig. Írta: Egy ellenforradalmár. Bp.: Szeredai-ny. [192 ?] 48p. 50658

Gabányi János (szerk.) Martirjaink. Az „Öszirózsás“ forradalom és a proletárdiktatura áldozatainak meggyilkolása . . . Bp.: Honvédelem sajtóváll. [1922.] 431p. 50653

Niemann, Alfr. Kaiser und Revolution. Berlin: Scherl 1922. 159p. 51196

Szabó László. Mi okozta az összeomlást és a forradalmakat? Bp.: Athenaeum 1922. 158p. 49903

Wrisberg, Ernst. Der Weg zur Revolution 1914—18. Lpzg.: Koehler 1921. VI, 179p. (Erinnerungen an die Kriegsjahre.) 49992

325.1+325.3 Kivándorlás.

Település

Auswanderung. Siedlungswesen

Emigration. Colonisation

Dastuljuk, Orestes. Die Ukraine, als Arbeitsfeld für Deutsche und deutsches Kapital. Berlin: Stilke 1922. 80p. 50315

Helbek, Ad. Siedlungsforschung. Berlin: Engelmann 1921. 41p. 50133

Németsország. Reichsminister des Innern. Denkschrift über die Ein- und Auswanderung nach bzw. aus Deutschland in den Jahren 1910 bis 1920. Berlin: Heymann 1922. 32p. (Reichstag. 1920/22.) 9509

Schulz—Langenberg, E. Auswanderung. Ausbeutung und Schutz der deutschen Auswanderer. Nationaler Wiederaufbau. Berlin: Lindendr. 1921. 112p. 50997

Waltershausen, Sartor v. Die Vereinigten Staaten als heutiges und künftiges Einwanderungsland. Stuttg.: Enke 1921. 70p. — Finanz u. volkswirtschaftliche Zeitfragen, 75. 4300/75

325 Gyarmatpolitika

Kolonialpolitik. Colonics

Wätjen, Herm. Das holländische Kolonialreich in Brasilien. Gotha: Perthes 1921. XIX, 352p. 1t. 50406

327 Külpolitika

Auswärtige Politik — Foreign policy

Aveux sur la question grecque. Genève: Éd. „Atar“, 1920. 96p. A 49.99/47

Benda Jenő: Párisról Genováig. Bp.: Légrády 1922. 169p. 51396

Berg, Ernst. Die weltpolitischen Kräfte der Gegenwart. München: Lehmann 1922. 47p. 50627

- Buxton, Charles R. & Dorothy Fr. Buxton.** Die Welt nach dem Weltkriege. Übers. v. Rud. Berger. Berlin: Schwetschke 1921. 127p. 50265
- Helfferich, Karl.** Die Deutsche Türkenpolitik. Berlin: Vossische Buchh. 1921. 31p. (Im neuen Deutschland, 11.) A 56.32/50
- Hoetzsch, Otto.** Die weltpolitische Kräfteverteilung nach den Pariser Friedensschlüssen. Berlin: Zentralverl. 1921. 31p. (Staat u. Wirtschaft.) 5041
- Horváth Jenő.** A balkáni kérdés utolsó fázisa 1895—1920. Tanulmány a XX. sz. diplomáciai történelméből. Bp.: Külügyi társ. 1921. 227p. — A magy. külügyi társ. kiadv. Külügyi könyvtár, 2. 2440/2
- Horváth Jenő.** Modern Afrika. Bevezetés az afrikai alakulások és az afrikai kérdés történetéhez. 1415—1920. Bp.: M. kül. társ. kiad. 1922. 120p. Bibliographia: p. 4—14., 100—120. — Magy. külügyi társ. kiadv. Külügyi könyvtár, 4. 2440
- Hoyos, Alex.** Der deutsch-englische Gegensatz und sein Einfluss auf die Balkanpolitik Österreich-Ungarns. Berlin: Gruyter 1922. 105p. 50225
- Kanner, Heinr.** Kaiserliche Katastrophenpolitik. Lpzg: Tal 1922. XIV, 467p. 49810
- Kawakami, K.** Le Japon et la paix mondiale. Paris: Roger 1921. VIII, 216p. A 52.32/14
- Kjellén, Rud.** Die Grossmächte und die Weltkrise. [1920.] 2. Aufl. Lpzg: Teubner 1921. IV, 249p. 50422
- Kjellén, Rud.** Dreibund und Dreiverband. Übers. v. A. v. Normann. München: Duncker & Humblot 1921. 138p. 50232
- Kolshorn, Joh.** Russland und Deutschland durch Not zur Einigung. Lpzg: Hammer Verl. 1922. 202p. 50286
- Liebig, Hans Frh. v.** Wege zur politischen Macht. München: Lehmann 1921. 132p. 49303
- Magyar külügyi társaság.** Közgazdasági osztály. Kiadványai 1— . Bp.: Saját kiad. 1921— . 2444
- Magyar külügyi társaság.** Külügyi könyvtár. Kiadványai 1— . Bp.: Saját kiad. 1921— . 2440
- Magyar külügyi társaság.** Nemzetközi jogi osztály. Kiadványai 1— . Bp.: Saját kiad. 1921— . 2443
- Magyar külügyi társaság.** Népszövetségi osztály. Kiadványai 1— . Bp.: Saját kiad. 1922— . 2441
- Magyar külügyi társaság.** Tudományos és művészeti osztály. Kiadványai 1— . Bp.: Saját kiad. 1921— . 2442
- Murray, Gilb.** Das Problem der auswärtigen Politik. Übers. v. Luise Kautsky. Geleitwort v. Karl Kautsky. Stuttg.: Dietz 1922. 110p. 48323
- Oncken, Herm.** Die historische Rheinpolitik der Franzosen. Stuttg.: Perthes 1922. 60p. 51516
- Reichert, Rathenaus** Reparationspolitik. Berlin: Scherl 1922. 301p. 50408
- Die Tragödie Deutschlands.** Von einem Deutschen. München: Duncker & Humblot 1922. IX, 451p. 50881
- Treuberg, Hetta Gräfin.** Zwischen Politik und Diplomatie. Hg. v. M. J. Bopp. Strassburg: Imp. Strassbourgeoise 1921. 334p. 50872
- Wentzcke, Paul.** Der deutschen Einheit Schicksalsland. München: Drei Masken Verl. 1921. 228p. 49868
- Windelband, Wolfg.** Die auswärtige Politik der Grossmächte in der Neuzeit. (1494—1919.) Stuttg.: Dtsche Verlagsanst. 1922. 422p. 50734

327.3 Békemozgalom

Friedensbewegung — International peace

Latzko, Andr. Der wilde Mann. Zürich: Rascher 1918. 387p. 38920

Lenz, Kurt Walter Fabian. Die Friedensbewegung. Berlin: Schwetschke 1922. VI, 336p. 51050
Bibliographie: p. 311—336.

Wells, H[er]b. G[eo.] Hoffnung auf Frieden. München: Wolff 1922. VIII, 374p. 50725

33 Társadalmi kérdés

Soziale Frage — Social question

Günther, Ad. Sozialpolitik. T. 1—2. Berlin: Gruyter 1922. (Handbuch der Wirtschafts- u. Sozialwissenschaften 9.) 50736
1. Theorie der Sozialpolitik.
2. Praxis der Sozialpolitik.

331 Munkáskérdés

Arbeiterfrage — Labor question

- Ausztria. Törvények, rendeletek.** Die neuen Arbeiterschutzgesetze. Anmerkungen v. Franz Wlieh. Wien: Wiener Volksbuchh. 1922. VII, 97p. 50894
- Ausztria. Törvények, rendeletek.** Gesetzliche Bestimmungen über den technischen Arbeiterschutz. Von Karl Hauck. Wien: Volksbuchh. 1922. XI, 329p. (Sozialpolit. Gesetzgebung in Österreich, 4.) 50912
- Bauer, Th[dr.]** Lohnpolitik in der Nachkriegszeit. Jena: Fischer 1922. VIII, 203p. Bibliographie: p. V—VIII. 51031
- Bräuer, Karl.** Die Anpassung der Löhne und Gehälter an die Lebenskosten. Dresden: Zahn & Jaensch 1922. 64p. (Veröffentl. d. sächs. Landesstelle f. Gemeinwirtsch. 18.) 50832
- Braun, Kurt.** Die Konzentration der Berufsvereine d. dtischen Arbeitgeber u. Arbeitnehmer. Berlin: Springer 1922. 118p. 50713
Bibliographie: p. 116—118.
- Brezina, Ernst.** Über die zweckmässigste Dauer und Zeiteinteilung der Arbeit. Wien: Deuticke 1921. 67p. (Veröffentl. d. Volksgesundheitsamtes i. Bundesminister. f. soz. Verwaltung, 15.) 50305
- Bünnagel, Ernst Mich.** Die Eignungsprüfung in ihrer wirtschaftlichen und sozia en Bedeutung. Köln: Deubner 1922. 74p. (Kölner wirtschafts- u. sozialwissenschaftl. Stud.) 50899
Bibliographie: p. 73—74p.
- Dietze, C[onst.]** Die ostdeutschen Landarbeiterverhältnisse seit der Revolution. Berlin: Parey 1922. 237p. 13t. 50403
- Dunkmann, Karl D.** Die Lehre vom Beruf. Berlin: Trowitzsch 1922. 321p.
Bibliographie: p. 315—321.
- Gesellschaft für soziale Reform.** Berufserziehung des Arbeiters. 1— . T. Von: Kühne, Helene Simon, Karl Götze & Thomal. Jena: Fischer 1920. 59p. (Schriften der Gesellsch. f. soz. Reform 70.) 51330
- Goldschmidt, Bernh.** Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer. Berlin: Heymann 1922. 124p. 50898
- Heyde, Ludw.** Arbeiter und Lohnfragen. Thdr. Heuss: Die alte und die neue Reichverfassung in ihrer wirtschaftlichen Tragweite. Aug. Müller: Grundtatsachen des Deutschen Wirtschaftslebens in der Gegenwart. Stuttg.: Berger 1921. 79p. (Wirtschaft und Technik.) 50345
- Hoffmann, O[tto.]** Arbeitsdauer und gewerbliche Produktion Deutschlands nach dem Weltkriege. Stuttg.: Enke 1922. XI, 191p. (Schriften der Dtschen Gesellsch. f. soz. Recht, 8.) 50669
Bibliographie: IX—XI.
- Joos, Jos.** Der Berufsgedanke und die industrielle Lohnarbeiterschaft. M. Gladbach: Volksver.-Verl. 1922. 29p. (Die kath. Arbeiterbewegung, 5.) 50845
- Krantz, Fr.** Sonntagsruhe für Arbeiter und Angestellte in gewerblichen Betrieben. Berlin: Hobbing 1921. 117p. (Bücherei des Arbeitsrechts, 17.) 50310
- Leibich, Otto.** Organisations- und Arbeitsverhältnisse im Baugewerbe. Berlin: Elsner 1922. 143p. 50398
Bibliographie: p. 142—43.
- Leibroock, Otto.** Geschichte, Organisation und Aufgaben der Arbeitgeberverbände. Berlin: Elsner 1922. XII, 140p. (Die volkswirtschaftl. Bedeutung d. deutschen Arbeitgeberverbände, 1.) 50897
- Németsország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Arbeitnachweisgesetzes. Berlin: Heymann 1921. 87p. (Entwürfe d. deutschen Reichstages, 82.) 9459
- Piszel, L.** Das Gesetz über die Einkommensteuer vom Arbeitslohn. Berlin: Hobbing 1921. 122p. (Bücherei des Arbeitsrechts, 24.) 50293
- Verband der Gemeinde- und Staatsarbeiter.** Protokoll über die Verhandlungen der Reichskonferenz der Gas-, Elektrizitäts- und Wasserwerksarbeiter. Berlin: Selbstverl. 1922. 113p. 50905

331.88 Szakszervezetek

Gewerkschaften — Trade unions

- Brauer, Thdr.** Die Gewerkschaft als Organ der Volkswirtschaft. Berlin: Christl. Gewerkschaft Verl. 1921. 48p. 50574
- Nemzetközi Munkaügyi Hivatal.** Szakszervezeti szabadság Magyarországon. 1920. aug.—szept. Bp.: Népszava 1922. 132p. 49931

333.32 Lakáskérdés*Wohnungsfrage — Housing*

Baden. Törvények, rendeletek. Die für Baden gültigen Vorschriften über Baukostenbeihilfen und Wohnungsabgabe. Hg. v. Eug. I m h o f f. Karlsruhe: Braun 1922. IV, 266p. 50591

Bergerhoff, Kuno. Wohnungspflege. Stuttg.: Enke 1922. 163 p. (Schriften d. Dtschen Gesellsch. für soz. Recht, 7.) 50668

Eberstadt, Rud. Das Wohnungswesen. Lpzg: Teubner 1922. 108p. (Aus Natur- und Geisteswelt, 709.) 50545

Gottberg, Margarethe. Kartothek für Wohnungspflege, Wohnungsaufsicht, Schlafstellen Kontrolle und Wohnungsnachweis. Düsseldorf: Reinischer Verl. f. Kleinwohnungswesen 1920. 25p. 24t. 51327

Keppi, I. Wohnungsfrage und Wohnungspolitik. Strassburg: Lereux 1921. 30p. 50840

Magyarország. Törvények, rendeletek, 1920. Az 1920. évi február hó 21-től érvényben lévő lakásügyi szabályok. Összeáll. P o n g r á c z Jenő. Bp.: Népszava 1920. 47p. 44218

Németország. Törvények, rendeletek. Gesetz über die Erhebung einer Abgabe zur Förderung des Wohnungsbaues. Berlin: Heymann 1921. 4p. 9398

Németország. Törvények, rendeletek. Massnahmen auf dem Gebiet des Wohnungs- und Siedlungswesen von 1914. bis 1921. Berlin: Heymann 1922. 104p. (Denkschriften des deutschen Reichstags, 2.) 9475

Németország. Törvényjavaslatok. Bericht des 13. Ausschusses über den Entwurf eines Gesetzes zur Abänderung d. Ges. über d. Erhebung einer Abgabe z. Förd. d. Wohnungsbaues vom 26. VI. 1921. Berlin: Heymann 1922. 14p. (Berichte des dtschen Reichstags, 1922. 2.) 9513

334 Szövetkezés*Genossenschaftswesen — Cooperation*

Bikkal Dénes. Szövetkezeti élet Olaszországban. Bp.: Hangya 1921. 113p. 50343

Glacz Ottmár. A szövetkezeti mozgalom történeti fejlődése Európában. Bp.: Szerző 1922. 47p. 50345

György Endre. Nemzetközi szövetkezeti politika. Előadás. Bp.: Magy. kül. társ. 1921. 16p. — A magy. külügyi társ. kiadv. Közgazdasági osztály, 2. 2444/

335 Szocializmus*Sozialismus — Socialism*

Calmann, Hans Maxim. Die Finanzpolitik der deutschen Sozialdemokratie 1867—1914. München: Rösl 1922. 260p. (Bibliothek d. Weltgeschichte.) 50412

Camelli, Illemo. Bekenntnisse eines Sozialisten. Deutsch v. Carl M ü l l e r. [192 ?] 2. Aufl. Freiburg i. Br.: Herder 1922. 184p. 50863

Engels Frigyes. A család, a magántulajdon és az állam keletkezése. [Der Ursprung der Familie . . . 1884.] Ford. Rab Pál. Bp.: Népszava 1922. 144p. 49910

Jung, Rud. Der nationale Sozialismus. [1919.] 2. Aufl. München: Boepple 1922. 189p. 51202

Lieffmann, Rob. Geschichte und Kritik des Sozialismus. Lpzg: Quelle 1922. 191p. Bibliographie: p. 189—191. 50411

Lukas, Ed. Spekulation und Wirklichkeit im ökonomischen Marxismus. Essen—Ruhr: Baedeker 1922. XII, 100p. 51333

Ottlik László. A marxismus társadalomelmélete. Bp.: Franklin 1922. 136p. (Kultúra és tudomány.) 50148

Sering, M. Die Umwälzung der osteuropäischen Agrarverfassung. Berlin: Dtsche Landbuchhandl. 1921. 20p. 49131

Spengler, Osw. Preussentum und Sozialismus. München: Beck 1921. 99p. 50649

335.75 Keresztényszocializmus*Christlicher Sozialismus**Christian socialism*

Kaster, Joh. Die christlich-sozialen Ideen und die Gewerkschaftsfrage. Gladbach: Volksvereins-Verl. 1922. 69p. (Soziale Tagesfragen, 45.) 50557

Retzbach, Ant. Leitfaden für die soziale Praxis [1919.] 6—7. erw. Aufl. Freiburg i. Br.: Herder 1922. VII, 307p. 50865

Steinbüchel, Thdr. Der Sozialismus als sittliche Idee. Bd. 1— . Düsseldorf: Schwann 1921. XIV, 414p. (Abhandlungen aus Ethik u. Moral.) 50283

335.86 Kommunizmus Bolsevizmus

Kommunizmus. Bolchevizmus
— *Communism. Bolchevism.*

Eisenschink, Martin. Die demokratischen und kommunistischen Strömungen in der ersten englischen Revolution. Diss. Erlangen 1919. VIII, 62p. 51242
Bibliographie: p. VII—VIII.

Esterházy Miklós gr. Emlékképek 1918. XI 1-től 1919. VIII. 2-ig terjedő időkből. Bp.: Szent István társ. 1921. 113p. 50625

Klibanski, H[erm. O.]. Die Gesetzgebung der Bolschewiki. Übers. u. bearb. v. H. K. Lpzg: Teubner 1920, XII, 193p. A 47.38/41

Sion. Sion bölcseinek jegyzőkönyvei. Bp.: Egy. ker. nemz. Liga. 1922. 119p. 50418

Schotthöffer, Fritz. Sowjet-Russland im Umbau. Frankfurt: Societäts-Dr. [1922.] 195p. 51398

Somogyi Zoltán. A rémuralom napjaiból. Bp.: Pátria 1922. 175p. 50589

Stocker Antal. A nagy per. Cserny József és terrorista társainak bűnügye. Bp.: Magyarorsz. véderő egyes. 1920. 90p. (Move kvár, 1.) 44147

Ujlaki Géza. Ágoston Péter védelme. Bp.: Buzárovits-ny. 1921. 99p. 50004

34 Jogtudomány Rechtswissenschaft — Law

Aubin, Herm. Die Entstehung der Landeshoheit. Berlin: Ebering 1920. XVI, 447p. 49540

Baumgarten, Art. Die Wissenschaft vom Recht und ihre Methode. Bd. 1—2. Tübingen: Mohr 1920—1922. 51407
1. Theoretische Grundlegung, Kazuistik, Zusammenfassende Darstellung.

Brodmann, E. Recht und Gewalt. Berlin: Gruyter 1921. 114p. 50652

Holub József. Az életkor szerepe középkori jogunkban és az „Időlátott levelek“. Bp.: Athenaeum 1922. 75p. 50342

Kelsen, Hans. Rechtswissenschaft und Recht. Wien: Deuticke 1922. 135p. 51398

Mallachow, Rolf. Rechtserkenntnistheorie und Fiktionslehre, das „Als-ob“ im Jus. München: Rösl 1922, 115p. (Bausteine z. e. Philos. d. „Als-ob“ 3.) 50999

Oppenheimer, Fr. Die psychologische Wurzel von Sittlichkeit und Recht. Jena: Fischer 1921. 15p. (Kieler Vorträge, 1.) 50393

Rümelin, Max. Die Billigkeit im Recht. Tübingen: Mohr 1921. 52p. 50291

Sander, Fritz. Rechtsdogmatik oder Theorie der Rechtserfahrung. Krit. Studie z. Rechtslehre Hans Kelsens. Wien. Deuticke 1921. 166p. 50316

Stammler, Rud. Lehrbuch der Rechtsphilosophie. Berlin: Gruyter 1922. XVI, 392p. Bibliographie p. XV. 50655

341 Nemzetközi jog

Internationales Recht
International law

Baranyai Zoltán. A kisebbségi jogok védelme. Bp.: Oriens 1922. 158p. 50149

Bruns, Carl Geo. Statsangehörigkeitswechsel und Option im Friedensvertrage von Versailles. Berlin: Gruyter 1921. 71p. 51047

Buday [László]. Ungarn nach dem Friedensschluss. Berlin: Gruyter 1922. VII, 313p. 50869

Chronz, Jos. Die Aufhebung der Staatsverträge. Diss. Erlangen 1920. 61p. 51106

Dárday D. The solution of the Fiume question. Bp.: Pfeiffer 1920. 10p. (East-European problems, 3.) 43710/107

Delbrück, Hans & J. W. Headlam-Morley. Deutsch-englische Schuld-Diskussion. Berlin: Verl. f. Politik u. Wirtschaft (1922.) 48p. 51023

Dokumente zum Kriegausbruch, Die österreichisch-ungarischen—Dipl. Aktenstücke z. Vorgeschichte des Krieges. T. 1—3. Hg. v. Staatsamt f. Äusseres. Berlin: National-Verl. 1922. 51218

1. 28. VI. bis 23. VII. 1914. VIII, 139p.
2. 24. VII. bis 28. VII. 1914. VII, 185p.
3. 29. VII. bis 27. VIII. 1914. XI, 170p.

- Fodor [Ferenc.]** The geographical impossibility of the Czech State. Bp.: Pfeiffer 1920. 11p. (East European problems, 4.) **43710/103**
- Frank, Reinh.** Über Neutralitätsgesetze. Tübingen: Mohr 1921. 40p. (Recht u. Staat in Geschichte u. Gegenwart, 20.) **50242**
- Henrich, Walt.** Theorie des Staatsgebietes. Wien: Hölder-Pichler-Tempsky 1922. X, 151p. **50917**
- Horváth Jenő.** A gyarmati mandátumokról. Bp.: Magy. kül. társ. 1921. 20p. (A külügyi szemléből.)
== A magy. külügyi társ. kiadv. Népszövetségi osztály 2. **2441**
- Horváth Jenő.** Nemzetközi szerződések I. rész. Az 1815-iki statusquo megalkotása 1809—1829. Bp.: Magy. kül. társ. 1921. 44p.
Bibliographia: p. 4—17.
== A magy. külügyi társ. kiadv. Nemzetközi jogi osztály 1. **2443**
- Horváth Jenő.** A népszövetség eddigi működése. Bp.: Magy. kül. társ. 1922. 18p. (A külügyi szemléből.)
== A magy. külügyi társ. kiadv. Népszövetségi osztály 3. **2441**
- Irk Albert.** A nemzetik szövetsége. Bp.: M. külügyi társ. 1921. 137p.
== Külügyi könyvtár, 3. **2440/3**
- Isay, Ernst dr.** Der Begriff der „ausserordentlichen Massnahmen“ im Friedensvertrag von Versailles. Bonn: Marcus & Weber 1922. 36p. **50678**
- Jerusalem, Fr. W.** Völkerrecht und Sociologie. Jena: Fischer 1921. 39p. **50150**
Bibliographie: p. 38—39.
- Károlyi János.** Magyar nemzeti káté. Bp.: Magy. középisk. tanárok nemz. szövetsége (1922.) 61p. **51406**
- Kaufmann, Erich.** Deutsche Hypothekenforderungen in Polen. Berlin: Vahlen 1922. 85p. (Abhandl. z. Friedensverträge, 2.) **51040**
- Kerecseny János [szerk.]** Mit veszített a feldarabolt Magyarország. Bp.: Kelet 1922. 96p. 1t. **9496**
- Keynes, John Maynard.** Revision des Friedensvertrages. Übers. v. Fritz Rauschoff. München: Duncker & Humblot 1922. VIII, 244p. **50426**
- Kovács A.** Can Roumanian rule in East-Hungary last? Bp.: Pfeiffer 1920. 11p. 1t. (East-European Problems, 5.) **43710/102**
- Kovács A.** The establishment of three states of nationalities in the place of one. Bp.: Pfeiffer 1920. 8p. 3t. (East-European problems.) **43710/101**
- Krahl Vilmos.** Feladatok a békeszerződés végrehajtása körül. Bp.: Benkő 1920. **50616**
1. Hitéleti kérdések.
2. A régi Monarchia utódállamai.
3. A jóvátételei bizottság felhatalmazásai.
- Kráhl Vilmos.** A francia-német vegyes döntőbírósi eljárás. Bp.: Békejog és békegazdaság 1922. 30p. **50600**
- Lauber, Otto.** Die Dardanellenfrage. Diss. Erlangen 1919. 46p.
Bibliographie: p. 44—45. **51129**
- Lundborg, Ragnar.** Die gegenwärtigen Staatsverbindungen. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht. 1921. 151p. **50302**
- Luschin-Ebengreuth, Arn.** Die Zerreißung der Steiermark. Graz: Moser 1921. 104p. 1t. **50407**
- Magyarország területi épségének védelmi ligája.** England wird uns beschützen. Bp.: Pfeiffer 1920. 10p. **43710/98**
- Magyarország területi épségének védelmi ligája.** Magyarország igazsága az angol parlamentben. Elliot, lord Newton, Bryce etc. felszólalásai. Bp.: Pfeiffer 1920. 29p. **43710/95**
- Magyary Géza.** Die internationale Schiedsgerichtsbarkeit im Völkerbunde. Berlin: Liebmann 1922. 176p. **50723**
Bibliographie: p. 7—8.
- Miltschinsky, Vikt.** Das Verbrechen von Ödenburg. Wien: Literaria 1922. 127p. 1t. **51013**
- Nitti, Fr.** Nincs béke Európában. Bp.: Pallas 1922. 199p. 1t. **50147**
- Pohl, Heinr. & Carl Sartorius.** Modernes Völkerrecht. München: Beck 1922. IX, 554p. **50862**
- Popovics Sándor.** A bruxellesi konferencia és a népek szövetsége. Bp.: Magy. kül. társ. 1921. 18p. (A külügyi szemléből.)
== A magy. külügyi társ. kiadv. Közgazdasági osztály. 1. **2444**
- Reiner, Jul. Hugo Grotius und das Welt-schiedsgericht.** Berlin: Simion 1922. 93p. **50927**
- Staub, Hans.** Die völkerrechtlichen Lehren Vattels im Lichte der naturrechtlichen Doktrin. Berlin: Vahlen 1922. 136p. **50683**
- Strupp, Karl.** Grundriss des Versailler Friedensvertrages. Berlin: Dtsch. Verlagsgesellsch. 1921 50p. **49996**
- Sulgin, Sándor.** Ukrán problémák. Ford. és előszóval ell. Berinkey Dénes. Bp.: Róvó-ny. 1920. 40p. **A 47.97/17**

Tisseyre, Charles. Une erreur diplomatique, la Hongrie mutilée. Préf. par de Monzie. Paris: Mercure (1922.) IX, 111p. 2t. **51409**

Wlassics Gyula. A kisebbségi védelem anyagi és alaki joga. Bp.: Magy. kül. társ. 1922. 16p. (A Kültügyi szemléből.)

== A magy. külügyi társaság kiadv. Népszövetségi osztály. 1. **2441**

342 Közjog

Staatsrecht — Constitutional law

Alkotmányjogi értekezéslet. Jegyzőkönyv 1922. II. 21. Bp.: Bp. Hirlap ny. 1922. 54p. **50269**

Binder, Jul. Recht und Macht als Grundlagen der Staatswirksamkeit. Erfurt: Keyser 1921. 32p. (Beitr. z. Philosophie d. dtischen Idealismus, 8.) **50573**

Fraknoi Vilmos. A Habsburg-ház trónöröklési jogának megállapítása az 1687/8-ik évi országgyűlésen. Bp.: Athenaeum 1922. 59p. **51402**

Knust, H. Montesquieu und die Verfassungen der Vereinigten Staaten v. Amerika. München: Oldenburg 1922. X, 157p. 1t. (Historische Bibl., 48.) **50394**
Bibliographie: p. 155—157.

Magyarország. Törvények, rendeletek. A képviselői mandátum megtámadása. Összeáll. és magy. Kollmann Dezső és Wagner Károly. Bp.: Athenaeum 1922. 63p. **50737**

Magyarország. Törvények, rendeletek. A magyar királyi kormánynak 1922. IV. 2-ig kiadott választási rendeletei. Bp.: Bp. Hirlap ny. 1922. 120p. **50628**

Németország. Törvények, rendeletek. Gesetze zum Schutze der Republik. Berlin: Heymann 1922. 16p. (Gesetzestexte. 2.) **50993**

Neu, Hans. Vom Übergange der vollziehenden Gewalt auf die Militärbefehlshaber in Bayern während des Krieges 1914/19. Diss. Erlangen 1919. 32p. **51068**
Bibliographie: p. 4.

Schager-Eckartsau, Albin. Die Konfiskation des Privatvermögens der Familie Habsburg-Lothringen und des Kaisers und Königs Karl. Innsbruck: Tyrolia 1922. 180p. **51004**

Triepel, Heinr. Virtuelle Staatsangehörigkeit. Berlin: Vahlen 1921. 96p. (Abhandl. z. Friedensvertrage, 1.) **50301**

343 Büntetőjog

Strafrecht — Criminal law

Finkey Ferenc. Büntetés és nevelés. Bp.: M. Tud. Akad. 1922. 97p.
== Értekezések a phil. és társad. tudományok köréből. 2, 4. **3126**

Kováts Andor. A büntetőjogi elévülés dogmatikája. 1—2. füz. Szeged: Városi ny. 1922. 176p. **50798**

Lenz, Ad. Ein Strafgesetzbuch ohne Schuld und Strafe. Graz: Moser 1922. 39p. **51003**

Tisza István gróf gyilkosai a bíróság előtt. [A Budapesti Hirlap tudósítása a bünt. törv.-szék teljes főtárgyalásának 1—100. napjáról.] Bp.: Bp. Hirlap ny. 1921. **Bq 340/10**

347 Magánjog

Privatrecht — Private law

Almási, [Antal]. Ungarisches Privatrecht. Bd. 1— . Berlin: Gruyter 1922— . XI, 332p. (Ungarische Bibl., II. 1.) **51002**

Kade, Erdmann. Die preussische Rentengesetzgebung und ihre Bedeutung für Stadtgemeinden. Berlin: Stalling 1922. 31p. (Technische Studien, 22.) **50304**

Magánjog tára. Szerk. Staud Lajos. 1— . évf. Bp.: Pallas 1920— . **2396**

Magyarország. Törvények, rendeletek. Az 1920. évi 820. M. E. sz. kormányrendelet a haszonbérek felemeléséről. Bev. és magy. ell. Gaár Vilmos és Polyák Béla. Bp.: Ráth 1920. 41p. **44205**

Neubecker, Frdr. Karl. Finnlands Ehrechtsreform. Lpzg: Teubner 1921. 83p. (Osteurop. Inst. Vorträge u. Aufsätze, I. 2.) **A 4734/19**

Schermann Egyed. A házasságjog kézikönyve. [192 ?] átdolg. 2. kiad. Pannonhalma: Győregyházmegyei alap. ny. 1922. XII, 317p. **50594**
Bibliographia: p. X—XII.

Sinzheimer, Hugo. Grundzüge des Arbeitsrechts. Jena: Fischer 1921. XII, 59p. **49878**
Bibliographie: 58—59.

347.453.3 Lakbérleti jog

Mietrecht — Right of house tenancy

Holz, Leonh. Das neue Mietrecht unter bes. Berücksicht. d. Verhältnisse in Preussen u. in Berlin. Berlin: Vahlen 1922. 194p. **50247**

Németország. Törvényjavaslatok. Entwurf eines Gesetzes über Mieterschutz und Miet-einigungsämter. Berlin: Heymann 1922. 53p. (Entwürfe des dtschen Reichstags. 1922. 35.)
9506

Németország. Törv., rendeletek. Reichs-mietengesetz von 24. III. 1922. Textausg. Lpzg: Hirschfeld 1922. 16p. 50849

347.7 Kereskedelmi jog

Handelsrecht — Commercial law

Hiteljog tára. Szerk. Schuster Rudolf. 1— . évf. Bp.: Pallas 1920— . 2395

Jacobi, Ernst. Grundriss des Rechts der Wert-papiere. Lpzg: Reisland 1922. 72p. 50249

Ladenburg, Karl. Die Gesamtrechte der Aktio-näre nach deutschem und norwegischem Recht unter Berücksichtigung des Aktien-erwerbs. Diss. Erlangen 1920. VIII, 82p.
Bibliographie: p. VII—VIII. 51136

Magyarország. Törvények, rendeletek. Az irodalmi és művészeti művek védelmére alakult nemzetközi berni unió. (1922. évi XIII. T.-c.) Bev. és magy. ellátta: Szalai Emil. Bp.: Athenaeum 1922. 58p. 51318

Magyarország. Törvények, rendeletek. Ama-gyar szerzői jog. Magyarázta Szalai Emil. Bp.: Athenaeum 1922. 67p. 50415

Matlekovits Sándor. Az új ipartörvényről. Bp.: Magy. Cobden szöv. 1922. 23p.
= Cobden könyvtár, 6. 2439/6

35 Közigazgatás

Verwaltung — Administration

Budapest. Állami rendőrség. Jelentés az 1918—1920. évi működésről. Bp.: Radó-ny. 1921. 408p. K 3517/3

Budapest. Tanács. Egyesületi jogszabályok, az egyesületek alakítására, működésére és feloszlására vonatkozó érvényben levő tör-vények és rendeletek gyűjteménye. Össze-gyűjt.: La m o t t e Károly és Z o b o r Mik-lós. Bp.: Házi-ny. 1922. 91p. B 351/88

Dambrowszky Imre. Szabályrendeleti jog. Bp.: Korvin 1922. 261p. 51375
Bibliografia: p. 257—61.

Dieckmann, C. Verwaltungsrecht. Berlin: Vahlen 1922. 848p. 51022

Németország. Reichsamt des Innern. Hand-buch für das Deutsche Reich. Jg. 1— . Berlin: Heymann 1874— . [1918—22. nicht erschienen.] 32023

Németország. Törvényjavaslatok. Vorläufiger Entwurf eines Gesetzes über das Reichsver-waltungsgericht. Berlin: Heymann 1921. 51p. 9405

Weis István. A közigazgatás szociális feladatai-ról. Bp.: Szabad lyceum 1920. 28p. (A Szabad lyceum kiadv. 11.) 2345/—2

352 Községi igazgatás

Gemeindeverwaltung — Local government

Baden. Törvények, rendeletek. Badische Gemeindeordnung, 5. X. 1921. Mannheim: Bensheimer 1921. 68p. 50251

Budapest. Szabályrendeletek. Szabály-rendelet a halottaknak kötelező halottasházi ravatalozásáról. Bp.: Háziny. 1922. 34p.
= Budapest jogszabályai, 4. K 3520/25

Budapest. Székesfőváros. Hivatali útmutató az 1922-ik évre. A teljes hivatali címtárral. 1— . Bp.: Háziny. 1922— . 112p. B 057/72/1
1. Szerk.: M a t o l a y Viktor.

Eberlein, Hans. Die Rechtsverhältnisse der berufsmässigen Stadtratsmitglieder im rechtsreinischen Bayern. Diss. Kolmann 1920. 97, Vp. 51147

Helbritz, Hans. Grundriss des preussichen Kommunalrechts. Berlin: Vahlen 1922. 103p. (Selbstverwaltung in Wissensch. u. Praxis, 2.) 50908

Hoppe, Arno. Zur sächsischen Gemeindereform. Dresden: Heinrich 1922. 48p. 50907

Németország. Törvények, rendeletek. Badisches Fürsorgegesetz für Gemeinde- u. Körperschaftsbeamte. Karlsruhe: Badischer Kommunalverl. 1921. 87p. (Schriften d. Badischen Kommunal-Verlags.) 50906

355 Hadügy

Heerwesen — Military science

Cramon, A. Unser Österreichisch-Ungarischer Bundesgenosse im Weltkriege. [1920.] 2. Aufl. Berlin: Mittler 1922. VII. 205p. 50685

Delbrück, Hans. Ludendorff, Tirpitz, Falkenhayn. Berlin: Curtius 1920. 78p. 50267

Ernsthausen, Ad. v. Balkanerinnerungen Detmold: Meyer [1917?] 101p. A 49.35/27

François, v. Gorlice 1915. Lpzg: Koehler 1922. 254p. 50688

Geöcze Bertalan. A przemysli tragédia. Bp.: Pesti kny. 1922. 232p. 2t. 51388

Jagow, Kurt. Daten des Weltkrieges. Lpzg: Koehler 1922. 242p. 1t. 50605

Liman v. Sanders. Fünf Jahre Türkei. [1919]. 2. Aufl. Berlin: Scherl [192?] 412p. 3t. 50879

Magyarország. Honvédelmi minisztérium. Gyakorlati szabályzat a m. kir. gyalogság számára. Bp.: Közp. Sajtóváll. 1921. 341p. 11t. 50582

Sréter, István. A bádeni hadsereg-főparancsnokság 1918 októberben és a hadsereg felbomlása. Bp.: Papírárú- és nyomdaipari szövetk. 1920. 32p. 50263

36 Jótékonyág. Szegényügy

Armenwesen — Charity

Bröndström, Elsa. Unter Kriegsgefangenen in Russland und Sibirien 1914—1920. Berlin: Dtsche Verlagsges. f. Politik u. Gesch. 1922. VIII, 134p. 1t. 51190

Frei, Bruno. Das Elend Wiens. Wien: Graph. Werkst. 1921. IX, 124p. 24t. 50142

Heim Pál. A csecsemővédelem fontosságáról. Bp.: Szabad lyceum, 1920. 14p. (A Szabad lyceum kiadv. 14.) 2245/—5

Korach, Alfr. Über die Kommunalisierung der Prostituiertenfürsorge in Berlin. Berlin: Schoetz 1922. 23p. (Veröffentl. a. d. Gebiete d. Medizinalverwaltung. XV, 6.) 51049

Moll, Leop. Einrichtung und Betrieb von Mutterberatungsstellen. Wien: Deuticke 1921. 18p. (Veröffentl. d. Volksgesundheitsamtes im Bundesminist. f. soz. Verwaltung, 16.) 50306

Nansen, Fridtjof [etc.] Russland und die Welt. V.—, Gerh. Hauptmann & Maxim Gorki. Berlin: Verl. f. Politik u. Wirtschaft. [1922.] 51038

Németország. Törvények, rendeletek. Reichsjugendwohlfahrtsgesetz nebst Einführungsgesetz. Einl. v. Edm. Friedberg. Berlin: Heymann 1922. 35p. 50995

Németország. Törvényjavaslatok. Bericht des 29. Ausschusses über den Entwurf eines Reichsjugendwohlfahrtsgesetzes. Berlin: Heymann 1923. 105p. (Berichte des dtischen Reichstags, 1922. 20.) 9505

Simon, Helene. Aufgaben und Ziele der neuzeitlichen Wohlfahrtspflege. Stuttg.: Dietz. 1922. 23p. 50682

Tatham, Meaburn & James Miles. [Ed.] The Friends' Ambulance Unit. 1914—1919. London: Swarthmore pr. [1920.] XXIV, 263p. 1t. 2438

366.1 Szabadkőművesség

Freimaurerei — Freemasonry

Barcsay Adorján és Palatinus József. A szabadkőművesség bünei. Előszót írta: Wolff Károly. 1—2. k. [1921.] 2. kiad. Bp.: Egyesült ker. nemzeti liga. 1921. 09

37 Közoktatás

Unterrichtswesen — Education

Budapest. Műgyetem. A Kir. József műgyetem 50 éves jubileumának emlékére. Bp.: Németh 1922. p. 179—234. (A technikus 3, 9—10.) B 620/32

Haenisch, Konr. Neue Bahnen der Kulturpolitik. Stuttg.: Dietz 1921. 182p. 50311

Kawerau, Siegr. Sociologische Pädagogik. Lpzg: Quelle & Meyer 1921. 277p. 48151

Kempinsky, Heinr. Die Nationalerziehung, ihr Wesen und ihre Geschichte. Lpzg: Dürr 1922. 48p. (Pädagogische und methodische Zeitfragen.) 50998

Kimnách Ödön. A szülői ház és az iskola. Bp.: Fortuna 1922. 12p. 50698

Kispartí János. A váci Thérézianum története. Mellékletekkel. Vác: Múzeum egy. 1922. 68, 11p. 3t. (Váci könyvek, 8.) 50603

Kornis Gyula. Kultúrpolitikánk alapelvei. Bp.: Magy. középisk. tanárok nemz. szöv. 1921. 45p. 47774

Move. Szemere-bizottság. Kézikönyv a magyar ifjúság nemzetvédelmi nevelésére. Bp.: Move 1921. 136p. 50613

Theele, Jos. & Adam Wrede. Köln als Stätte der Bildung. Köln: Gonski 1922. 296p. 50727

Zelovich Kornél. A m. kir. József-műegyetem és a hazai technikai felső oktatás története. Bp.: Pátria 1922. 371p. 30t. B 630/31

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft — Political economy

Balás Károly. Politikai gazdaságtan. 1—2. k. Bp.: Eggenberger 1922. 50423

Gieseke, Paul. Die Rechtsverhältnisse der gemeinwirtschaftlichen Organisationen. Jena: Fischer 1922. VI, 135p. (Schriften d. Inst f. Wirtschaftsrecht d. Univ. Jena, 2.) 50744

Havas Miksa. Cobden Richard és tanítása. Bp.: Magy. Cobden Szöv. [é. n.] 40p. 1t. — Cobden könyvtár, 1. 2439/1

Lederer, Emil. Grundzüge der ökonomischen Theorie. Tübingen: Mohr 1922. XI, 184p. 50848

Mannstaedt, Heinr. Finanzbedarf u. Wirtschaftsleben. Jena: Fischer 1922. 30p. 50296

Marczali Henrik. Cobden történeti jelentősége. Bp.: Magy. Cobden Szöv. [1921.] 18p. — Cobden könyvtár, 2. 2439/2

Matich, Hans. Die Entwicklung der vergleichenden Wirtschaftstheorie. Essen a. d. R.: Baedeker 1920. 69p. (Staatswissenschaftliche Beiträge, 5.) 51515

Mises, Ludw. Die Gemeinwirtschaft. Jena: Fischer 1922. VIII, 503p. 51337

Mombert, Paul. Einführung in das Studium der Konjunktur. Lpzg: Gloeckner 1921. VI, 226p. 50137

Rech. Reform der Wirtschaftsstatistik. Berlin: Siegismund 1921. 62p. (Veröffentl. d. Reichsverb. d. deutschen Industrie. 18.) 9474

Schmidt, F. Die organische Bilanz im Rahmen der Wirtschaft. Lpzg: Gloeckner 1921. VIII, 133p. 49832

Schürholz, Franz. Entwicklungstendenzen im deutschen Wirtschaftsleben zu berufsständischer Organisation und ihre soziale Bedeutung. M. Gladbach: Volksvereins-Verl. 1922. 87p. 50719

Spann, Othm. Tote und lebendige Wissenschaft. Jena: Fischer 1921. 57p. 49877

Stern, Ernst. Sozial-wirtschaftliche Bewegung und Theorien in der Antike. Halle: Niemeyer 1921. 22p. (Hallische Universitätsreden. 15.) 50292

Surányi-Unger Tivadar. A gazdasági válságok történetének vázlata 1920-ig. Bp.: Szt Istv.-társ. 1921. 160p. 47115

Wiehler, Rud. Deutsche Wirtschaftspropaganda im Weltkrieg. Berlin: Mittler 1922. 74p. (Forschungen und Darstellungen a. d. Reichsarchiv. 2.) 50143

380.014 + 380.02 Átmeneti gazdálkodás. Világgazdaság *Übergangswirtschaft. Weltwirtschaft*

Brandt, Paul [szerk.] Die Zerstörung der Weltwirtschaft. Berlin: Zentralverl. 1922. 120p. 50825

Braun. Die Hebung der landwirtschaftlichen Produktion als Grundlage des deutschen Wiederaufbaus. Stuttgart: Enke, 1921. 16p. (Finanz- und Volkswirtschaftl. Zeitfragen, 78.) 4300

Hegedüs Nándor Andor. A helyzet kulcsa. Bp.: Uránia 1921. 137p. 49811

Manchester Guardian. Der Wiederaufbau in Europa. 1— . New-York: Keynes 1922— . 5364

Manchester Guardian. Reconstruction in Europe. Sect. 1— . New-York: Keynes 1922— . 5365

Mann, Ernst. Die Erlösung der Menschheit vom Elend. Weimar: Fink 1922. 160p. 51199

Parvus. Der wirtschaftliche Rettungsweg. Berlin: Verl. f. Socialwissensch. 1921. 39p. 48818

Rathenau, Walt. Die neue Wirtschaft. Berlin: Fischer 1921. 86p. 49871

Schippel, Max. Amerikas Wirtschafts- und Finanzlage u. die Wiederaufrichtung Europas. Stuttgart: Enke, 1921. 19p. (Finanz- und volkswirtschaftl. Zeitfragen, 79.) 4300/

380.8+380.9 Gazdasági leírás és gazdaságtörténet

Wirtschaftsbeschreibung und Wirtschaftsgeschichte

Economic description and Economic history

Bonikovsky, Hugo. Volkswirtschaftlich-statistisches Taschenbuch, 7. I. Kattowitz: Böhm 1921. XXVIII, 425p. 49909

Buday [László]. La Hongrie après le traité de Trianon. Paris: Roustan 1922. VII, 297p. 50337

Hamilton, Louis. Canada. Gotha: Perthes 1921. XI, 256p. 1t. (Perthes Kleine Völker- und Länderkunde, 8.) 49817

Helander, Sven. Schwedens Stellung in der Weltwirtschaft. Jena: Fischer 1922. 16p) (Kieler Vorträge, 1.) 50734

Hellauer, Jos. [Hg.] Argentinien. Wirtschaft und Wirtschaftsgrundlagen v. Alb. Fröhlich, Rud. Grossmann [etc.] Berlin: Gruyter 1921. X, 251p. 50231
Bibliographie: p. VII-X.

Italie. L'Italie économique son evolution progr. au cours de 25 ans et sa situation act. 1895-1920. Vol. 1 2. Milano: „Credito Italiano“ 1920. 50221

Reimes, W. Ein Gang durch die Wirtschaftsgeschichte M. Geleitw. v. Heinr. Cunow. Stuttg.: Dietz 1922. 207p. 49913
Bibliographie: p. 206-7.

Stein, Phil. Die Finanz- und Wirtschaftsbilanz des deutschen Reiches. Berlin: Dtsche Verlagsges. f. Politik u. Gesch. 1922. 24p. 50835

Sternberg, Fritz. Die Juden als Träger einer neuen Wirtschaft in Palästina. Wien: Löwit 1921. 241p. 50700

Szende [Gyula]. Die Successionstaaten der gewesenen Österreichisch-Ungarischen Monarchie. Bp.: Pester Buchdr. 1922. 80p. 1t. 50684

Szende Gyula. Földrajzpolitikai és gazdaságstatisztikai adatok a föld összes államairól. Bp.: Pesti kny. 1922. IV, 367p. 49918

Teleki Pál. Amerika gazdasági földrajza. Bp.: Centrum 1922. VIII, 222p. (Közzgazd. és közlekedési földrajzi jegyz. 1.) 50745

381 Gazdaságpolitika

Wirtschaftspolitik — Applied economics

Eulenburg, Franz. Weltwirtschaftliche Solidarität der Völker. Berlin: Simion 1922. 64p. (Volkswirtschaftliche Zeitfragen, 318-19.) 50702

Haenel, H. G. Wertbeeinflussung und Unternehmertätigkeit. Jena: Fischer 1922. XII, 158p. 51028

Penty, Arth. Gilden, Gewerbe und Landwirtschaft. Übers. v. Otto Eccius. Tübingen: Mohr 1922. XI, 107p. (Schriften d. engl. Gildenbewegung, 2.) 50607

Prion, W. Die Finanzierung und Bilanz wirtschaftlicher Betriebe unter dem Einfluss der Geldentwertung. Berlin: Springer 1921. 73p. 47624

Südekum, Alb. Kapital- und Gewinnbeteiligung als Grundlage planmässiger Wirtschaftsführung. Berlin: Springer 1921. 38p. 47468

381.2 Üzemtan

Betriebslehre — Factory organization

Freisler, Roland. Grundsätzliches über die Betriebsorganisation. Jena: Fischer 1922. VI, 127p. (Schriften des Inst. f. Wissenschaftsrecht a. d. Univ. Jena, 3.) 51035
Bibliographie: p. V-VI.

Gantt, H. L. Organisation der Arbeit. Deutsch v. Frdr. Meyenberg. Berlin: Springer 1922. VI, 82p. 51044

381.6 Közélelmezés. Drágaság

Lebensmittelversorgung. Teuerung
High cost of living

Eisinger, Otto. Die Ernährung des deutschen Volkes, eine Organisationsfrage der Erzeugung. Berlin: Parey 1921. VIII, 116p. 49995

Fürth, Henriette. Der Haushalt vor und nach dem Krieg. Jena: Fischer 1922. 65p. 51033

Juckenack, A. Die deutsche Lebensmittelgesetzgebung. Vortr. Berlin: Springer 1921. 27p. 50250

Klezi, Felix. Zur Statistik der Teuerung in Österreich, 1914-20. Wien: Österr. Staatsdr. 1921. 36p. 50991

Palla, Edm. Der Abbau der staatlichen Lebensmittelmittelzuschüsse und die damit zusammenhängenden Fürsorgemassnahmen. Wien: Wiener Volksbuchh. 1922. 44p. (Prakt. Führer durch d. österr. Gesetzgebung.) 50303

Postel, Wilh. Die Fleischversorgung der Stadt Heidelberg. Heidelberg: Berkenbusch 1922. 95p 2t. 50664

Thiele, Wilh. Marktpreis und Übergewinn. Berlin: Spalth & Linde 1922. 117p. (Wirtschaftsrecht u. Wirtschaftspflege. 6.) 50715

383.1 Földbirtok

Grundbesitz — Property in land

Bocskay szövetség. A magyar földbirtok balkanizálása. Bp.: Hornyánszky 1920. 80p. 49758

Bogdanoff, Geo. Die estnische Agrarreform, ein Mittel zur Unterdrückung der nationalen Minorität. Berlin: Baltischer Verl. 1922. 16p. 50834

Delisle, J. J. La balcanisation de la propriété foncière en Hongrie. Bp.: Ligue Bocskay 1921. 110p. 49782

Magyarország. Ligue pour la protection des minorités nationales. Mémoire au sujet de la réforme agraire de Roumanie. Bp.: Hornyánszky 1921. 187p. 49781

Magyarország. Törvények, rendeletek. A földbirtokreformtörvény a kapcsolatos törvényekkel és rendeletekkel. Magyarálták: Bándy Ferenc és Ridly István. Bp.: Tisza testv. 1922. 483p 50875

Magyarország. Törvények, rendeletek. Az országos földbirtokrendező bíróság elvi jelentőségű határozatai. Összeáll.: Csóó r Lajos & Má té Imre. Bp.: Patria 1922. 104p. 50920

Mattyasovszky Miklós. A birtokpolitikáról. Bp.: Szabad lyceum 1920. 16p. —= A Szabad lyceum kiadv. 13. 2345/—2

Németország. Törvények, rendeletek. Das Schatzungswesen. Kommentar v. Walt. Roth-kegel. Berlin: Heymann 1922. XV, 135p. Bibliographie: p. XIV—XV. 50911

Románia. Ministerul agriculturii. Die Durchführungsverordnung zum Agrargesetz für Siebenbürgen, das Banat, das Kreisch- und das Marmarosgebiet. Übers. v. Wilh. Klein. Hermannstadt: Kraft 1921. 90p. 50399

384 Iparpolitika

Industriepolitik — Industry

Beckerath, Herb. Kräfte, Ziele und Gestaltungen in der deutschen Industrie-Wirtschaft. Jena: Fischer 1922. 81p. 50831

Kleist, Hans Jürgen. Die ausländische Kapitalbeteiligung in Deutschland. Berlin: Hobbing 1921. 124p. (Handbücher der Industrie und Handelszeitung. 2.) 50722

Magyarország. Vallás- és közoktatásügyi minisztérium. Tanácskozás a háziiparról. Az 1921. III. 31. és IV. 12-én tartott szakértekezlet jegyzőkönyve. Bp.: Franklin 1922. 79p. (A néptanítók lapjából.) 50884

Plaut, Th. Wesen und Bedeutung des Gildensocialismus. Jena: Fischer 1922. 35p. 51030

Schneider, Walt. Die Apoldaer Wirkwarenindustrie bis zum Jahre 1914. Jena: Fischer 1922. VI, 97p. Bibliographie: p. 96—98. 51032

Weiss, Gust. Die Beziehungen der Banken zur Industrie. Lpzg: Deuticke 1921. X, 87p. 50132

385 Közlekedés

Verkehrswesen — Communication

Franke, (etc.) Die deutsche Eisenbahnfrage. Hg. vom Reichsverband der deutschen Industrie. Bearb.: v. —, Henrich, Martiny etc. Berlin: Siegmund 1922. 38p. 50672

Halfass, Wilh. Grundlagen der Wasserwirtschaft. Berlin: Borntraeger 1921. VIII, 154p. 50827

Kelety Dénes. A megcsonkított államvasutak. Bp.: Németh 1921. 20p. 9438

Németország. Törvényjavaslatok. Entwurf eines Gesetzes, betreffend den Vertrag zum Abschluss der engültigen Donauakte. Berlin: Heymann 1921. (Entwürfe des dtischen Reichstages 1922. 18.) 9508

Schultz, Bruno. Die volkswirtschaftliche Bedeutung der Eisenbahnen. Jena: Fischer 1922. VII, 194p. 51029

Viczián Ede. Magyarország vízeiről. Bp.: Szabad lyceum 1920. 12p. —= A Szabad lyceum kiadv. 22. 2345

386 Kereskedelem

Handel — Commerce

Becker, Herm. Zur Entwicklung der englischen Freihandelstheorie. Jena: Fischer 1922. VIII, 136p. (Probleme der Weltwirtschaft. 35.)
50826

Eckert, Chr. Die Stellung der Handelskammer im Aufbau der wirtschaftlichen Interessenvertretungen. [192. ?] 2. Aufl. Bern: Marcus & Weber 1922. 38p.
50239

Falck, C. [szerk.] Preistreiberei, Schleichhandel, Ein- und Ausfuhr. Mannheim: Bensheimer 1921. XX, 333p.
50284

Grünfeld, Ernst. Die deutsche Aussenhandelskontrolle. Bonn: Schroeder 1922. 100p. (Bonner staatswissenschaftl. Untersuchungen, 2.)
50553

Lengyel Géza. Vámvédelem, ipari többlettermelés. Bp.: Athenaeum 1922. 132p.
51380

Méhely Kálmán. A kereskedelem filozófiája. Bp.: Magy. Cobden szöv. 1921. 29p.
== Cobden könyvtár, 3. 2439/3

387 Pénz- és hitelügy

Geld und Kredit — Money. Credit

Behnsen, Henry & Werner Genzmer. Die Folgen der Markentwertung für uns und die andern. Lpzg: Meiner 1921. X, 127p.
49872

Bendixen, Frdr. Das Wesen des Geldes. [1907.] 3. Aufl. München: Duncker & Humblot 1922. 91p.
50660

Dános Árpád. Die Regelung des Geldsystems in den Staaten mit devaluierter Valuta. Wien: Rikola 1922. 46p.
51517

Dub, Moriz. Die weitere Entwicklung der Katastrophenhausa in Oesterreich mit Streiflichtern auf Deutschland. Stuttg.: Enke 1922. 20p.
== Finanz- und volkswirtschaftliche Zeitfragen.
4300/80

Elster, Karl. Die Seele des Geldes. Grundlagen u. Ziele e. allg. Geldtheorie. Jena: Fischer 1920. XVI, 370p.
50586

Fayer Sándor. Gondolatok a pénzkérdésről. Gratz Gusztáv előszavával. Bp.: Franklin 1922. 44p.
50699

German, Peter. Die Geschichte der Börsenkrisen. Wien: Die Börse 1921. 47p.
50001

Hantos Elemér. A pénzügyi kibontakozás útja. Bp.: Magy. Cobden Szöv. 1921. 29p.
== Cobden könyvtár, 4. 2439/4

Havas Miksa. Az értéktözsde. Bp.: Gényusz 1922. 81p. (Szabadiskola).
49911

Heymann, Hans. Die Völkerbank. Berlin: Rowohlt 1922. 61p.
50900

Hirst, Fr. W. The paper moneys of Europe. Boston: Houghton Mifflin 1922. 47p.
51532

Helfferich, Karl. Geld und Banken. [1903.] 5. Aufl. Lpzg: Hirschfeld 1921. XII, 622p. (Hand- und Lehrbuch der Staatswissenschaften. I, 8.)
49255

Just, Rob. Die Geldinflation. Jena: Fischer 1921. V, 113p.
50136

Kaemmerer, G. H. Geld. Eine genetische Studie. Berlin: Puttkammer und Mühlbrecht. 1921. 48p.
50272

Kerschagl, Rich. Die Entwicklung des bargeldlosen Zahlungsverkehres. Wien: Verband österr. Banken 1922. 47p.
50880

Kerschagl, Rich. Die Geldprobleme von heute. München: Duncker & Humblot 1922. 87p.
50676

Magyar pénzügyi compass. 1918—1922. Szerk. K o r m o s Gyula. 28. évf. 1. köf.: Budapest. Bp.: Apolló 1922. LI, 1153p.
50710

Menzel, Curt. Die russische Bauernagrarnbank. Berlin: Dtsche Landbuchhandl. 1921. 36p. (Schriften z. Förderung d. inn. Kolonisation. 35.)
A 47.38/39

Moll, Bruno. Logik des Geldes. [1916.] 2. Aufl. München: Duncker & Humblot 1922. VIII, 96p.
50675

Németség. Törvényjavaslatok. Entwurf eines Gesetzes über die Autonomie der Reichsbank. Berlin: Heymann 1922. 8p. (Reichstag. I. Wahlperiode. 1920/22.)
9510

Neumark, Fritz. Begriff und Wesen der Inflation. Jena: Fischer 1922. VII, 69p. (Abhandl. d. staattwiss. Seminars z. Jena, 25, 4.)
51036
Bibliographie: p. 67—69.

Pfluger, Vict. Der Wucher und seine Bekämpfung. Wien: Vogelsang Verl. 1922. 111p.
50914

Schaefer, Carl A. Klassische Valuta-Stabilisierungen und ihre Lehren für die Marktstabilisierung. [1922.] 2. Aufl. Hamburg: Brysen 1922. 120p.
50832

- Schmidt-Essen, Alfr.** Valutafibel. Eine Einführung i. d. Fragen d. Geldwesens. Jena: Fischer 1921. VII, 100p. 50569
- Singer, Kurt.** Das Geld als Zeichen. Jena: Fischer 1920. VI, 206p. 50593
- Steinberg, James.** Das Geldkapital. Bonn: Schroeder 1922. 111p. (Bonner staatswissenschaftl. Untersuchungen. 4.) 50552
- Szente Lajos.** Valutatartozások fizetése. Bp.: Szerző 1922. 62p. 50708
- Waechter, Siegr.** Der Kampf um die Währung. Die Währungsref. d. letzten Jahrzehnte u. d. Valutaprobl. d. Gegenwart. Berlin-Grünwald: Rothschild 1922. IV, 116p. 50278
- Walras, L.** Theorie des Geldes. Übers. v. Rich. Kerschagl & Stephan Raditz. Jena: Fischer 1922. 115p. 4t. 50720
- Zehentbauer, Franz.** Das Zinsproblem nach Moral und Recht. Wien: „Herold“ 1920. XVI, 160p. (Theol. Studien d. österr. Leo-Gesellsch.) 50823

388 Biztosításügy

Versicherungswesen — Insurance

- Egyesült államok.** Association of life insurance. Proceedings of the 15th annual meeting. New-York [ny. n.] 1921. 214p. 2t. 4257
- Kleeis, Frdr.** Die Neugestaltung der Sozialversicherung. Berlin: Verl. f. Sozialwissenschaft 1921. 79p. (Sozialwissenschaftl. Bibliothek 16.) 51041
- Loschky, Osk.** Die Prämienzahlung im Lebensversicherungsrecht. Diss. Erlangen 1920. IV, 51p. 51171
Bibliographie: p. I—III.
- Magyarország. Törvényjavaslatok.** Törvényjavaslat az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról az 1907. évi XIX. t.-c. módosítása tárgyában. Beadja Bé n á r d Ágoston. Bp.: Pesti kny. 1920. 79p. 9504
- Scossa Dezső.** A népbiztosításról. Bp.: Szabad lyc. 1920. 16p. 2345/2
== Szabad lyceum kiadv., 26.

389 Pénzügy

Finanzwesen — Public finance

- Buchholtz, Paul.** Der Haushaltsplan in Reich, Staat und Gemeinde. Berlin: Heymann 1922. VII, 210p. 50890

Dalsheim, Frdr. Das Bankgeheimnis der privaten Bankinstitute und die neueste Finanzgesetzgebung. Berlin: Vahlen 1922. 93p. (Zeitgemässe Steuerfragen, 21.) 50717

Földes Béla. Finanzwissenschaft. Jena: Fischer 1920. XIV, 686p. 46980

Hensel, Alb. Der Finanzausgleich im Bundesstaat in seiner staatsrechtlichen Bedeutung. Berlin: Liebmann 1922. 192p. (Öffentl.-rechtliche Abhandlungen, 4.) 50714

Homann Bálint. A magyar királyság pénzügyi és gazdaságpolitikája Károly Róbert korában. Bp.: Budavári tud. társ. 1921. 306p. 1t. 49928

Kleinwächter, Frdr. v. Lehrbuch der Finanzwissenschaft. Lpzg: Hirschfeld 1922. XII, 392p. (Lehrbuch d. Nationalökonomie, 3.) 50915

Németország. Reichsminister der Finanzen. Die Einnahmen und Ausgaben des Reichs in den Rechnungsjahren 1922, 1921 und 1920. Berlin: Heymann 1922. 8p. (Denkschriften d. dtischen Reichstags 1922. 11.) 9511

Németország. Törvényjavaslatok. Zusammenstellung der Beschlüsse des Finanzpolitischen Ausschusses zu dem Entwurf eines Gesetzes über die Zwangsanleihe. Berlin: Heymann 1922. 11p. (Entwürfe d. dtischen Reichstags 1922. 64.) 9512

Stillich, Osk. Finanzwissenschaft auf soziologischer Grundlage. Bd. 1— . Würzburg: Kabitzsch & Mönnich 1922. XV, 112p. 51331

Will, Rudolf. Die schwebenden Schulden der europäischen Grosstaaten. Tübingen: Mohr 1921. VII, 124p. 9267

389.2 Adók és illetékek

Steuern und Gebüren — Taxation

Berlin. Szabályrendeletek. Gross-Berliner Grundstückssteuerrecht. Textausg. d. Steuerbestimmungen. Hg. v. Ernst Riesz u. Gustav W i c h e r t. Berlin: Vahlen 1922. 50p. 50892

Brauer, Karl. Die Besteuerung der Kriegsgewinne in den europäischen Staaten. Stuttgart: Enke 1921. 124p. 4300/77
== Finanz- und Volkswirtschaftl. Zeitfragen. 77.

Brönner. Der steuerpflichtige Bilanzgewinn. Berlin: Elsner 1922. 131p. (Elsners Betriebs-Bücherei, 16.) 50709
Bibliographie: p. 9—10.

- Csekó Béla** [stb.] Az új illetéktörvények. A közgazgatási beadványok felemelt illetékei. Összeáll.: —, Tandori Dezső & Sz. Nagy Béla. Bp.: Athenaeum 1922. 52p.
= Az Ordo törvénytára. 2335
- Feder, Gottfr. & A. Buckley.** Der kommende Steuerstreik. Diessen: Huber, 1921. 107p. 50297
- Lange-Hegemann, Herm.** [etc.] Die grosse Steuerreform des Jahres 1922. Von —, Thdr. Gerard & Paul Schulz-Gahmen. Freiburg: Herder & Co. 1922. VIII, 83p. (Schriften z. deutsch. Politik, 4.) 51376
- Lewin, Heinr.** Der Reichsnotzins nach öffentlichem und privatem Recht. Berlin: Vahlen 1921. 71p. (Zeitgemässe Steuerfragen, 19.) 51008
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** Az általános forgalmi adó kézikönyve. Összeáll.: Szakáts Nándor és Csulak Elemér. Bp.: Jaszenovits 1922. 200p. (Magy. pénzügyi törv. gyűjt.) 50157
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** A vagyonszállás második törvénye. Magy. ell. Károly Rezső. Bp.: Pátria-ny. 1922. 139p. 50156
- Németország. Törvények, rendeletek.** Das Reichseinkommensteuergesetz vom 1. I. 1922. Zsgest. v. Roth. München: Schweizer 1922. 92p. 50673
- Németország. Törvények, rendeletek.** Die neuen Börsensteuern. Erläut. v. Wilh. Koepfel. Berlin: Spaeth & Linde 1922. 135p. 50253
- Németország. Törvények, rendeletek.** Reichsmieten und Wohnungsabgabe. Beschr. u. comment. Ausg. d. Reichsmietengesetzes v. Brumby. Berlin: Spaeth & Linde 1922. IV, 303p. 50724
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Gesetzes, betreff. die beschleunigte Veranlagung und Erhebung des Reichsnotopfers. Berlin: Heymann 1920. 3p. (Entwürfe d. dtischen Reichstags, 20.) 9399
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Gesetzes, betreff. Abänderung des Umsatzsteuergesetzes. Berlin: Heymann 1921. 22p. (Entwürfe d. dtischen Reichstages, 52) 9447
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Gesetzes über eine Abgabe vom Vermögenszuwachs. Berlin: Heymann 1921. 16p. (Entwürfe d. dtischen Reichstages, 60.) 9449
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Vermögenssteuergesetzes. Berlin: Heymann 1921. 29p. (Entwürfe d. dtischen Reichstages, 59.) 9448
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Ausfuhrabgabengesetzes. Berlin: Heymann 1922. 11p. (Entwürfe d. dtischen Reichstages, 30.) 9507
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Kapitalverkehrsteuergesetzes. Berlin: Heymann 1921. 46p. (Entwürfe d. dtischen Reichstages, 51.) 9446
- Mombert, Paul.** Besteuerung und Volkswirtschaft. Karlsruhe i. B.: Braun 1922. 105p. 50236
- Oeler, A.** Die besondere Gewerbesteuer in den Gemeinden des reinisch-wästfälischen Industriegebiets. Jena: Fischer 1922. 84p. (Schriften d. Volkswirtschaftl. Vereinig. im reinisch-wästfälischen Industriegebiet.) 50550
- Pongrácz Jenő.** Az általános kereseti adó. Bp.: Népszava 1922. 35p. 51220

389.5 Községi pénzügyek

Gemeindefinanzen — Local finances

- Bleyer, Jos.** Das Steuerrecht der bayerischen Gemeinden, Bezirke und Kreise. Ansbach: Brügel 1921. IV, 208p. 50604
- Csehszlovák köztársaság. Törvények, rendeletek.** Gemeindegeseze. Erläut. v. J. Riha. Brünn: Rohrer 1921. 124p. 49727

39 Néprajz

Ethnologie — Ethnology

- Grexa Gyula.** A Csaba-monda és a székely hunhagyomány. Bp.: Szerző 1922. 61p. 50262
- Kertész Manó.** Szokásmondások. Nyelvünk művelődéstörténeti emlékei. Bp.: Révai 1922. 286p. 51392
- Kutzner, E. G.** Ukrainische Siedlungen. Ein Beitrag zur Siedelungs- u. Hausgeschichte. Berlin: Der Zirkel Verl. 1922. 52p. A 4797/21

Winternitz, M. [Hg.] Indische Sagen. Übers. v. Ad. Holtzmann. Jena: Diederichs 1921. XXX, 318p. A 5481/2

4 Nyelvészet

Philologie — Philology

Ermann, A. & Herm. Grapow. Aegyptisches Handwörterbuch. Berlin: Reuter & Reihardt 1921. VIII, 232p. A 6240/3

Fraenkel, Ernst. Baltoslavica. Beiträge zur balto-slavischen Grammatik und Syntax. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1921. 84p. A 4749/9

Hatzfeld, Helmut. Einführung in die Sprachphilosophie. München: Rösl 1921. 150p. (Philosophische Reihe, 40.) 50391
Bibliographie p. 149—150.

Jacobsohn, Herm. Arier und Ugrofinnen. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1922. VIII, 261p. A 5047/1

Magyar tudományos Akadémia. A magyar helyesírás szabályai. Bp.: Hornyánszky-ny. 1922. 97p. 50922

Winkler, Heinr. Die altaische Völker- und Sprachenwelt. Lpzg: Teubner 1921. 86p. (Osteuropa-Inst. Quellen u. Studien, 6. 1.) A 5043/4

5 Természettudomány

Naturwissenschaft — Science

Berget, A. Les problèmes de l'océan. Paris: Flammarion 1920. 829p. Fr 70

Doflein, Fr. Mazedonien. Erlebnisse u. Beobachtungen e. Naturforschers i. Gefolge d. dtischen Heeres. Jena: Fischer 1921. VIII, 592p. A 49.93/30

Fabri, J. H. A skorpió öngyilkossága. Ford. Gáspár Lajos. Bp.: Dick [1922.] 159p. 50344

Lucanus, Frdr. v. Die Rätsel des Vogelzuges. Langensalza: Beyer 1922. VIII, 226p. 1t. 50248

Newcomb, S. Populäre Astronomie. [Popular Astronomy. 1878.] Hg. m. Eberhard, Freundlich [etc.] v. H. Ludendorff. [1881.] 6. Aufl. Lpzg: Engelmann 1921. XII, 889p. 50128

Smith, Alex. Einführung in die allgemeine und anorganische Chemie auf elementarer Grundlage. [Introduction to inorganic chemistry. 1966.] Übers. v. Ernst Stern 4. Aufl. Vorwort v. Fritz Haber. Bearb. von I. D'Ans. Karlsruhe i. B.: Braun 1920. XVI, 712p. 50659

51 Mathematika

Mathematik — Mathematics

Hessenberg, Gerh. Vom Sinn der Zahlen. Akad. Antrittsrede. Lpzg: Reinhold 1922. 56p. (Öffentliches Leben.) 50910

Rothe, Herm. Vorlesungen über höhere Mathematik. Wien: Seidel 1921. XII, 691p. 50129

53 Mechanika. Fizika

Mechanik. Physik — Mechanics. Physics

Bognár Cecil. Az energia átalakulásának iránya. Felolv. Bp.: Stephaneum 1922. 14p. 50255

Exner, Fr. Vorlesungen über die physikalischen Grundlagen der Naturwissenschaften. [1917.] 2. verm. Aufl. Lpzg: Deuticke 1922. XX, 734p. 50595

Glaser Aladár. Das Elektron. Bp.: Selbstverl. 1922. 54p. 49998

Graetz, L[eo]. Die Elektrizität und ihre Anwendungen [1884.] 20. Aufl. Stuttg.: Engelhorn 1921. XVI, 819p. 50155

Klaus, Alfr. Atome, Elektronen, Quanten. Berlin: Winckelmann. 1921. 100p. 49876

Lenard, [Fülöp]. Über Äther und Uräther. Lpzg: Hirzel 1921. 56p. 50131

Planck, Max. Einführung in die allgemeine Mechanik. [1916.] 2. Aufl. Lpzg: Hirzel 1921. IV, 226p. 49869

Szily Kálmán ifj. Mechanika. 1—3. k. Bp.: Németh 1920. 50642

55+56 Geológia. Paleontológia*Geologie. Paleontologie**Geology. Paleontology*

Barré, C. L'architecture du sol de la France.
Paris: Colin 1908. III, 393p. Fr 114

Bölsche, Wilh. Aus Urtagen der Tierwelt.
Dresden: Reisner 1922. 185p. (Das Leben
der Tiere.) 51197

57 Antropológia. Biológia*Anthropologie. Biologie**Biology. Anthropology*

Alverdes, Frdr. Rassen- u. Artbildung. Berlin:
Borntraeger 1921. 118p. (Abhandl. z. theo-
retischen Biologie, 9.) 50829

Baur, Ervin. Grundriss der menschlichen
Erblichkeitslehre und Rassenhygiene. (Hg. v.)
Eug. Fischer & Fritz Lenz. Bd 1-2.
München: Lehmann 1921. 49874
1. Menschliche Erblichkeitslehre. 305p.
Bibliographie: p. 299-305.
2. Menschliche Auslese und Rassenhygiene. 249p.
Bibliographie: p. 232-237.

Driesch, Hans. Geschichte des Vitalismus.
[1905.] 2. Aufl. Lpzg: Barth 1922. X, 213p.
(Natur-u. kulturphil. Bibl. 3.) 50990

Hauser O. Ins Paradies des Urmenschen.
Hamburg: Hoffmann & Campe 1922. 263p.
50876

Hertwig, Osc. Zur Abwehr des ethischen, des
sozialen, des politischen Darwinismus. [1916.]
2. Aufl. Jena: Fischer 1921. IV, 121p. 49835

Lewin-Dorsch, Hannah. Die Technik der Urzeit.
T. 1-3. Hg. v. Heinr. Cuno. Stuttg.:
Dietz 1922. 51203
1. Das Feuer. Der Wohnungsbau.
2. Nahrungsbeschaffung und Ernährung.
3. Entstehung der Waffen. Körperschmuck. Bekleidung.

Marosi Arnold. Bevezetés a biológiába. Bp.:
Pallas 1922. 252p. 50233
Bibliografia: p. 3.

Morgan, Thomas Hunt. Die stoffliche Grund-
lage der Vererbung. [The physical basis of
heredity. 1919.] Übers. v. Hans Nachtsheim.
Berlin: Borntraeger 1921. VI, 291p. 50824

Reinke, J. Biologische Gesetze in ihren Bezie-
hungen z. allg. Gesetzmäßigkeit d. Natur. Lpzg:
Barth 1921. 31p. 50245
Bibliographie: p. 31.

Schenck, Frdr. & Aug. Gürber. Az ember
életana. [Leitfaden d. Physiologie des Men-
schen. 1897.] Ford. Szántó János. Előszót
irta Farkas Géza. Bp.: Szt István társ.
1922. VIII, 336p. 50258

Weule, K. Chemische Technologie der Natur-
völker. Stuttg.: Kosmos 1922. 63p. (Anfänge
der Naturbeherrschung, 2.) 50568

**6 Alkalmazott
tudományok***Angewandte Wissenschaften**Useful arts***613 Közegészségügy***Gesundheitswesen — Public health*

Brezina, Ernst. Internationale Übersicht über
Gewerbekrankheiten. Mit Unterstützung v.
Ludw. Teleki. Berlin: Springer 1921. XII,
270p. (Schriften a. d. Gesamtgebiet d. Ge-
werbehygiene, 9.) 49951

Chajes, B. Kompendium der sozialen Hygiene.
Berlin: Fischer 1921. 169p. 50222

Dorner Gyula és Nagy Márton. A falu egész-
ségügyének technikai vonatkozásai. Bp.:
Orsz. közegészségügyi egy. 1922. 32p. 50348

Dresel, Ernst Gerh. Soziale Fürsorge. Sozial-
hygienischer Teil. [1918.] 2. Neu bearb. &
verm. Aufl. Berlin: Karger 1922. 238p. 50404
Bibliogr. 229-232.

Rosenfeld, Siegrfr. Die Grippeepidemie des
Jahres 1918 in Österreich. Wien: Deuticke
1921. 55p. (Veröffentl. des Volksgesundheits-
amtes . . . XIII.) 50409

Schwantje, Magnus. Hat der Mensch das
Recht Fleisch zu essen? Pforzheim: Rhein-
staedter 1921. 72p. 47709

62 Technika*Technik — Engineering*

Enyedi Béla. A gazdaságos építkezések újabb
módjai. Bp.: Németh 1922. XVI, 230p.
51323

- Enyedi Béla.** A vasbetonszerkezetek elemei. Bp.: Németh 1922. 448p. (Modern technika. 7.) 51385
- Galland, Leo.** Die Wasserkräfte in der Natur. Berlin: Kraym 1921. 112p. 50298
- Glasner Antal.** A kőbányászat kézikönyve. 1— . köt. Bp.: Németh [1922.] XVI, 296p. (Magánmérnökök orsz. szervezetének kiadv.) 51325
- Hanffstengel, G. v.** Technisches Denken und Schaffen. [1919?] 3. durchges. Aufl. Berlin: Springer 1922. XI, 212p. 50264
- Horváth Ernő.** A repülőmotor szerkezete, működése és üzemzavarai. Bp.: Németh 1922. 342p. (Aerotechnikai könyvtár. 2.) 51374
- Janner Ernő.** Adatok a repülőipar történetéhez. Bp.: Élet 1922. 36p. („A motor“-ból.) 9500
- Mihailich Győző.** Vasbetonszerkezetek. 1— . k. Bp.: Németh 1922. XV, 406p. 51321
-
- 655 Könyvnyomtatás.**
Könyvkiadás
Buchdruckerkunst. Verlag. — Printing. Publishing
-
- Erdősi Károly.** Magyar könyvtermelés és világgönyvtermelés. Bp.: Stephaneum 1922. 16p. (Szé. István akad. nyelv- és széptud. oszt. 2.) 50567
- Ranschburg Viktor.** A könyvkiadás mesterisége. Bp.: Pantheon 1922. 61p. 51393
- Schramm, Alb.** Schreib- und Buchwesen sonst und jetzt. Lpzg: Quelle & Meyer [192?] 66t. 45p. 50256
-
- 7 Művészet**
Kunst — Fine arts
-
- Aschner, S.** Die Kunst der Gemälobetrachtung. Esslingen a. N.: Neff 1922. 78p. 10t. (Führer zur Kunst, 19.) 50282
- Bernstein, M.** Die Schönheit der Farbe in der Kunst und im täglichen Leben. München: Delphin-Verl. 1921. 190p. 50227
Bibliographie: p. 189—190.
- Brieger, Lothar.** Das Kunstsammeln. [1917.] 3. erw. Aufl. München: Delphin 1920. 163p. 8t. 51382
Bibliographie: p. 156—163.
- Brieger, Lothar.** Die Silhouette. München: Holbein-Verl. 1921. 64p. 50597
- Döring, Wald. Osk.** Philosophie der Kunst. Lpzg: Quelle & Meyer 1922. X, 135p. 50241
- Fehér Kálmán.** A „gótika“ kulcsa. Bp.: Pallas-ny. 1921. 35p. (A „Magyar Kultúra“-ból.) 49902
- Fuhrmann, E. & B. Melchers.** China. Bd. 1— . T. 1—2. Hagen i. W.: Folkwang-Verl. 1921. 42, 146p. (Geist, Kunst u. Leben Asiens, 4—5.) A 5172/1
1. Fuhrmann, E. Das Land der Mitte.
2. Melchers, B. Der Tempelbau.
- Gassen, Karl.** Der absolute Wert in der Kunst. Greifswald: Bamberg 1921. 116p. 50396
- Giedion, Siegf.** Spätbarocker und roman-tischer Klassizismus. München: Bruckmann 1922. 174p. 32t. 50313
Bibliographie: p. 172—174.
- Hekler Antal.** A klasszicizmus jelentősége és térfoglalása az ókori művészetben. Bp.: Budavári tud. társ. 1921. 43p. 49889
- Hekler Antal.** Pheidias művészete. Bp.: Pantheon 1922. 46p. 8t. 50626
- Jessen, Peter.** Japán, Chorea, China. Reise-studien eines Kunstfreundes. Lpzg: Seemann 1921. 164p. A 5270/1
- Kleppisch, K.** Die Cheopsyramide. München: Oldenbourg 1921. VI, 74p. 51332
- Kreis, Frdr.** Die Autonomie des Ästhetischen in der neueren Philosophie. Tübingen: Mohr 1922. VI, 100p. 50716
- Kuhn, Alfr.** Die neuere Plastik von Achtzehnhundert bis zur Gegenwart. München: Delphin Verl. 1921. 134p. 3t. 9445
- Külpe, Oswald.** Grundlagen der Ästhetik. Hg. v. Siegf. Behn. Lpzg: Hirzel 1921. VII, 190p. 50234
Bibliographie: p. 150—51, 178—79.
- Lázár Béla.** Egy magyar gyűjtemény. Előszót írta: Petrovics Elek. Bp.: Légrády 1922. 115p 158t. B 708/88
- Lyka Károly.** A táblabíró világ művészete. 1— . köt. Bp.: Singer & Wolfner 1922. 151p. 50008

Malonyay. A magyar nép művészete. Bp.: Franklin 1922. 333p. 9469

Művészeti szótár. Szerk.: Kun Imre. Bp.: Grill 1920. 64p. 50579

Schultz, Alwin. Bevezetés a művészetbe. [Einführung in das Studium der neueren Kunstgeschichte. 1912.] Ford. Lázár Béla. Bp.: Pantheon 1922. 194p. 50336

Waldmann, Emil. Sammler und ihres gleichen. Berlin: Cassirer 1920. 179p. 52t. 49839

Waetzoldt, Wilh. Deutsche Kunsthistoriker von Sandrart bis Rumohr. Lpzg: Seemann 1921. 333p. 50224

Wölfflin, Heinr. Das Erklären von Kunstwerken. Lpzg: Seemann 1921. 29p. 50223

75 Festészet

Malerei — Painting

Boehn, Max. Carl Spitzweg. Bielefeld: Velhagen & Klasing 1920. 138p. 8t. 49894

Budapest. Szinyei-Merse Pál-Társaság. Szinyei emlékkönyv. (Bp.): Révai 1922. 140p. 50276

Elek Artur & Bálint Jenő Nagy Balogh János élete és művészete. 1874–1919. Bp.: Amicus 1922. 68p. 16t. 50581

Hevesy Iván. Boromisza Tibor. Bp.: Amicus 1922. 22p. 9t. (Új művészet, 3.) 51395

Hevesy Iván. Kádár Béla. Bp.: Amicus 1922. 31p. (Új művészet, 2.) 50602

Kapossy János. A szombathelyi székesegyház és menyezetképei. Bp.: Budavári tud. társ. 1922. 123p. 20t. 9478

Lázár Béla. Szinyei-Merse Pál a pleinair-festés előfutára. Bp.: Athenaum 1922. 97p. 50259

Munkácsy Mihály. Emlékeim. [Souvenirs, 1897.] Ford. Lestyán Sándor. Bev. írta Teleky Géza. Bp.: Amicus 1921. 99p. 49890

Orienter, Anita. Der seelische Ausdruck in der altdeutschen Malerei. München: Delphin Verl. 1921. 220p. 50140

Pigler Andor. A pápai plébániatemplom és menyezetképei. Bp.: Budavári Tud. Társ. 1922. 87p. 20t. 9468

Pigler Andor. Olasz freskó-ciklus a Szépművészeti múzeumban. Bp.: Budavári Tud. Társ. 1921. 24p. 2t. 49888

Roessler, Arth. August von Pettenkofen. Wien: Heidrich 1921. 15p. 25t. 50335

Roessler, Arth. Rudolf von Alt. Wien: Heidrich 1921. 12p. 32t. 50334

Scheffler, Karl. Deutsche Maler und Zeichner im neunzehnten Jahrhundert. [1910.] 2. Aufl. Lpzg: Insel-Verl. 1920. VIII, 209p. 77t. 50183

725 Városépítés

Städtebau — Town planning

Brinckmann, A[lb.] E[rich]. Deutsche Stadtbaukunst in der Vergangenheit. [192?] 2. erweít. Aufl. Frankfurt a. M.: Frankfurter Verl.-Anst. 1921. 197p. 8t. 50643

Brinckmann, A[lb.] E[rich]. Stadtbaukunst. Berlin: Athenaion 1920. VIII, 138p. 9206

Fischer, Thdr. Sechs Vorträge über Stadtbaukunst. [1919.] 2. Aufl. München: Oldenbourg 1922. 93p. 50843

Gutkind, Erwin. Vom städtebaulichen Problem der Einheitsgemeinde Berlin. Berlin: Engelmann 1922. 85p. 9495

76 Grafika

Graphik — Graphic

Beck, Elfr. Die deutsche Graphik. München: Hanfstaengl 1922. 363p. 1t. 50729

Bucherer, Max & Fritz Ehlötzky. Der original Holzschnitt. [1914.] 2. Aufl. München: Reinhard 1922. 108p. 9424

Friedländer, Max I. Die Lithographie. Berlin: Cassirer 1922. 78p. 50853

Singer, Hans W. Handbuch für Kupferstichsammler. [1916.] 2. Aufl. Lpzg: Hiersemann 1922. XIII, 201p. (Hiersemanns Handbücher, 9.) 51014

78 Zene

Musik — Music

Bekker, Paul. Kritische Zeitbilder. Berlin: Schuster & Loeffler 1921. 336p. 50226

[Béldi Izor.] Operaházi reminiscentiák. Cikksorozat a Pesti Hirlapból. Bp.: Légrády ny. 1921. 58p. **B 782/5**

Schlosser, Jul. Unsere Musikinstrumente. Wien: Schroll 1922. 80p. 24t.
= Bibliographie: 79—80. **50806**

Specht, Rich. Richard Strauss und sein Werk. Bd 1— . Lpzg: Tal & Co 1921. **9457**

79 Játék. Sport

Spiele. Sport — Games. Sports

Magyar Athletikai Szövetség összes szabályai. Bp.: Spárta 1922. 95p. (Spárta sportfejl. társ. sportkvára.) **50588**

A Starttól a célig. Szerk.: Krudy Gyula és Pálmái Henrik. Bp.: Légrády 1922. 200p. **9528**

Vértes Imre (Szerk.) A Magyar Labdarúgók Szövetsége szabályainak kézikönyve. Előszót írta Csányi József. Bp. Sportlap. 1921. 256p. **49337**

792 Színház

Theater

Pataki József. A magyar színészet története. 1790—1890. Bp.: Táltos 1922. 223p.
Bibliografia p. 223. **B 792/104**

8 Irodalom

Literatur — Literature

Ady [Endre.] Auf neuen Gewässern. Übers. v. Z. Franyó u. H. Gerhold. Hg. v. L. Hatvany. Wien: Tal & Co 1921. 164p. **50691**

Alszeghy Zsolt. Magyar lírikusok. Bp.: Pallas 1921. 155p. **50583**

Badics Ferenc. Gyöngyösi István ismeretlen elbeszélő költeménye. (Proserpina elragadtatása). Bp.: Akadémia 1921. 28p.
= Ertekezések a nyelv- és széptudományok köréből. 24. 1. **3899**

Bapp, Karl. Aus Goethes griechischer Gedankenwelt. Lpzg: Dieterich 1921. V, 99p. (Das Erbe der Alten, 6.) **49893**

Bode, Wilh. Goethes Schweizerreisen. Lpzg: Haessel 1922. VIII, 288p. **50240**

Dosztojevszkij [Fjodor Michajlowits] Puskin. Ford.: Nil. Bp.: Kultúra [1922.] 62p. 6t. (Kultúra könyvtár. 10.) **50640**

Fischer, Max. Das Weltbild Dantes. Mainz: Grünewald 1922. 95p. **52280**

Goethe, [Joh. Wolfg.] Utazás Itáliában. Ford.: Bálint Aladár. Bp.: Genius [1922.] XIV, 419p. (Nagy írók, nagy írások, 8.) **50340**

Gundolf, Frdr. Shakespeare und der deutsche Geist. [1911.] 6. Aufl. Berlin: Bondi 1922. VIII, 858p. **50842**

Heller Bernát. A héber mese. [Bp.:] Népszerű zsidó könyvtár kiad. [1922.] 61p. (Népszerű zsidó könyvtár, 5.) **51207**
Bibliográfia: p. 59—61.
1. A héber mese keleten és az Iszlám országaiban.

Hevesi Sándor. Az igazi Shakespeare és egyéb kérdések. Bp.: Táltos 1920. 269p. **50844**

Horatius költeményei. Átültette Csengery János. 1—2 k. Szeged: Délmagyarország ny. 1922. **50887**
1. Ódák és epodusok. 248p.
2. Satírák és epistolák. 258p.

Horváth János. Petőfi Sándor. Bp.: Pallas 1922. 597p. **59988**

Kaim, Jul. Rud. Der Sinn der Literaturwissenschaft. München: Rösl 1921. 133p. (Philosophische Reihe. 41.) **50392**

Kellner, Leon. Die englische Literatur der neuesten Zeit von Dickens bis Shaw. [1909.] 2. Aufl. Lpzg: Tauchnitz 1921. 401p. **51216**

Köster, Herm. L. Geschichte der deutschen Jugendliteratur. [1906.] 3. Aufl. Braunschweig: Westermann 1920. VIII, 476p. **51007**

Oldenburg, Herm. Das Mahabharata, seine Entstehung, sein Inhalt, seine Form. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1922. 178p. **A 54.82/6**

Pintér Jenő. A magyar irodalom történetének kézikönyve. 1—2. k. Bp.: Franklin 1921. **9422**

1. A legrégebb időkől Vörösmarty Mihály föllépéséig. 507p.
2. Vörösmarty Mihály föllépésétől napjainkig. 524p.

Prohászka Ottokár. Dante. Székfoglaló értekezés. Bp.: Akadémia 1921. 20p. **50003**

- Radó Antal.** *Dante.* Bp.: Franklin 1921. 80p.
(Olcsó könyvtár 2051—59.) 49812
- Révész Béla.** *Ady Endre életéről, verseiről, jelleméről.* Gyoma: Kner 1922. 219p. 50582
- Riedl Frigyes** hagyatékából. Bp.: Minerva 1922. 77p. 51514
- Schmidt József.** *Az ó-ind epika.* Bp.: Ethika r.-t. 1921. 148p.
— Ethika kv. társ. 1. 2338/1

9 Történelem

Geschichte — History

- Bauer, Wilh.** *Einführung in das Studium der Geschichte.* Tübingen: Mohr 1921. XI, 395p. 9456
- Selz, Otto.** *Ostwald Spengler und die intuitive Methode in der Geschichtsforschung.* Bonn: Cohen 1922. 30p. 50844
-
- Andrássy Gyuláné grófné & Borovičény Aladárné.** *A királyné kíséretében. 1. Soprontól Tihanyig. 2. Az Entente fogságában.* Bp.: Pfeifer 1922. 156p. 50421
- Ballagi Aladár.** *XII. Károly és a svédek átvonulása Magyarországon.* Bp.: Akadémia 1922. 344p. 3t. 49950
- Bernstein, Ed.** *Die deutsche Revolution. Geschichte d. Entstehung u. erste Arbeitsperiode.* Berlin: Gesellsch. u. Erziehung 1921. 168p. (Die dtische Revol. Ihr Ursprung, ihr Verlauf u. ihr Werk. 1.) 50902
- Berzeviczy Albert.** *Az abszolútizmus kora Magyarországon.* Bp.: Franklin 1922. 436p. 50333
- Biró Vencel.** *Erdély követei a portán. Kolozsvár: Minerva ny. 1921. 149p. 49927*
- Bissing, Fr. W.** *Das Griechentum und seine Weltmission.* Lpzg: Quelle u. Meyer 1921. 187p. (Wissenschaft u. Bildung. 169.) 51011
- Blümml, Emil Karl u. Gust. Gugitz.** *Von Leuten und Zeiten im alten Wien.* Wien: Gerlach & Wiedling 1922. 474p. 18t. 51001
- Bonkáló Sándor.** *Az ukrán mozgalom története 1917—1922.* Bp.: M. külügyi társ. 1922. 223p.
— Külügyi könyvtár. 5. 2440/5

Haebler, Konr. [etc.] *Weltgeschichte. Amerika, Australien. V. —, Karl Weule, Karl Wegerdt und Joh. Hohlfel.* Lpzg: Bibliogr. Inst. 1922. X, 464p. 13t.

— Helmolt Hans: *Weltgeschichte*, 9. K 9000/13

Holzhey, Karl. *Assur und Babel in der Kenntnis der griechisch-römischen Welt.* Freising-München: Datterer 1921. 53p. A 50.94/10

Kleinmichel, Marie Gräfin. *Bilder aus einer versunkenen Welt.* Aus d. franz. Ms. übers. v. A. v. Meyer-Amelung. Berlin: Scherl 1922. 297p. 8t. 50873

Lechner Jenő. *A régi Pest és Buda.* Bp.: Németh 1922. 23p. (Monumenta Technica, 1.) B 725/171

Luckwaldt, Frdr. *Geschichte der Vereinigten Staaten von Amerika.* Bd 1—2. Berlin: Gruyter 1920. 50743

Rubint Dezső. *Az összeomlás.* 1918. Bp.: Globus 1922. 361p. 23t. 50656

Ujlaki Antal. *Szeged a forradalomban és a nemzeti föltámadásban.* Szeged: Városi ny. 1921. 171p. 50657

Wuessing, Fritz. *Geschichte des deutschen Volkes vom Ausgang des achtzenten Jahrhunderts bis zur Gegenwart.* Berlin: Schneider 1921. VIII, 315p. 50228

91 FÖLDRAJZ

Geographie — Geography

Amundsen, Roald. *Északi útja.* (Az északnyugati átjáró.) Ford. Halász Gyula. Bp.: Világirodalom (1922.) 176p. 15t. (A hat világrész. 1.) 50610

Ausztria. Statistische Zentralkommission. *Alphabetisches Gemeindeverzeichnis der Republik Österreich.* Wien: Staatsdr. 1920. 38p. 9402

Barcza Imre & Thirring Gusztáv (szerk.) *Budapest dunajobbparti környéke. A Magyar turista egyesület megbízásából.* Bp.: Turistaság és alpinizmus kiad. 1920. 268p. 6t. (Részletes magy. úti kalauzok. 1, 2.) B 910/88

Batton, Achatius. *Wilhelm von Rubruk... und seine Sendung in das Land der Tataren.* Münster i. W.: Aschendorff 1921. XII, 78p. (Franziskanische Studien. 6.) A 50.91/38
Bibliographie: p. VII—XII.

- Egyesült Államok.** U. S. A. Az északamerikai Egyesült Államok. Útikalauz és ismertető. Bp.: Világirodalom 1922. 316p. 12t. 50271
- Haeckel, Ernst.** Indische Reisebriefe [1882.] 6. Aufl. Lpzg: Koehler 1922. VI, 186p. 6t. A 54.91/10
- Havass Rezső.** Emlékezés a Magyar Földrajzi Társaság 50 éves multjára. Bp.: M. Föld. Társ. 1922. XXXVI, p. 50800
- Holitscher, Arth.** Reise durch das jüdische Palästina. Berlin: Fischer 1922. 128p. 5t. 50868
- Jaques, Norb.** Auf dem chinesischen Fluss. Berlin: Fischer 1921. 265p. A 51.91/29
- Kogutovicz Károly.** Zsebatlasz az 1922. évre. Szerk.: B á t k y Zsigmond és K. K. Bp.: Magy. Néprajzi Társ. 1921. 192p. T 638
- Lengyel Menyhért.** Amerikai napló. Bp.: Athenaeum 1922. 200p. 50268
- Meyer.** Kleiner Handatlas. Lpzg: Bibliogr. Inst. 1921. 42p. K 9120/14
- Riesemann, Osk. v.** Rund um Süd-Amerika [1912.] 2. Aufl. Berlin: Reimer 1921. 191p. 49953
- Schweinfurth, Geo.** Auf unbetretenen Wegen in Aegypten. Hamburg: Hoffmann & Campe 1922. IX, 330p. 8t. A 62.91/5
- Szana, Alex.** Länder- und Völkerkunde Jugoslawiens. Heidelberg: Gross 1921. 176p. A 49.97/114
- Szana [Sándor].** Ungarn. Stuttg.: Perthes 1922. VII, 141p. 1t. (Perthes' kleine Völker- und Länderkunde. 9.) 50752
Bibliographie: p. 141.
- Szarvady Kálmán.** Az utódállamok fenhatósága alá került városok és községek helységnévtára. Összeáll.: —, Mautner Dezső, Gabányi Jenő és Herdi Antal. Bp.: Wodianer 1921. 368p. K 91(439.002)057
- Tuckermann, Walt.** Osteuropa. Bd. 1—2. Breslau: Hirt 1922. (Jedermanns Bücherei.) 51524
1. Allgemeine Übersicht.
2. Die Landschaften.
- Weiss, Jos.** München für Einheimische und Fremde. Geschichte und Führung. München: Kösel & Pustet 1922. XII, 183p. 28t. 51210
- Zsebatlasz naptárral és statisztikai adatokkal az 1922. évre.** Szerk. Bezdek József & Karl János. Bp.: Földrajzi int. 1921. 95p. 17t. K 91(058)(439)
- Wendel, Herm.** Von Belgrad bis Buccari. Frankfurt a. M.: Societäts-Dr. 1922. 144p. A 49.91/40
-
- 92 Életrajzok. Emlékiratok**
- Biographien. Memoiren*
Biography. Memoirs
-
- Áldásy Antal.** Emlékezés N é m e t h y Lajosról. Bp.: Stephaneum 1922. 26p. (Szt. István Ak. emlékezésedei. 4.) 50566
- Apponyi Albert gr.** Megemlékezés IV. Károly királyról. Bp.: Stephaneum 1922. 12p. 50587
- Apponyi Albert gr.** Ötven év. Bp.: Pantheon 1922. 257, [5]p. — Apponyi Albert: Emlékirataim. 50159
- Boccaccio. [Giov.]** Das Leben Dantes. Übertr. v. E. v. Holländer. Potsdam: Müller 1921. 61p. 49879
- Brinckmeyer, Herm. Hugo Stinnes [192?].** 5. Aufl. München: Wieland 1921. 80p. 50135
- Buat.** Hindenburg. München: Wieland 1922. 264p. 50735
- Bürger, Gottfr. Aug. Gottfried August Bürger** und Philippine Gatterer. Briefwechsel. Hg. v. Erich Ebstein. Lpzg: Dieterich 1921. 221p. 9t. 49867
- Carnegie, Andr.** Geschichte meines Lebens. Bearb. v. Johannes Werner. Lpzg: Koehler 1921. XII, 228p. 1t. 49770
- Conrad, Fr. v. Hötendorf.** Aus meiner Dienstzeit. 1906—18. Bd. 1— . Wien: Rikola 1921. 49914—2
1. Die Zeit der Annexionskrise 1906—1909. T. 1—2. M. Anh. 673p. 1t.
- Delbrück, Hans.** Ludendorff's Selbstportrait. [192?] 7. Aufl. Berlin: Verl. f. Pol. u. Wirtsch. 1922. 72p. 50428
- Dryander, Ernst.** Erinnerungen aus meinem Leben. Bielefeld: Velhagen & Klasing 1922. 313p. 50257
- Freitag-Loringhoven.** Feldherrngrösse. Berlin: Mittler & Sohn 1922. VIII, 209p. 1t. 50161
- Gentz, Frdr.** Staatsschriften und Briefe. Bd 1—2. Hg. v. Hans v. Eckardt. München: Drei Masken Verl. 1921. 50425

- Groos, Karl.** Fürst Metternich. Eine Studie zur Psychologie der Eitelkeit. Stuttg.: Costa 1922. 175p. **51189**
- Kósa Miklós.** A pénz urai. Bp.: Globus 1922. 60p. **50274**
- Lyka Károly.** Madarász Viktor élete és művei. Bp.: Pantheon [1922.] 24p. 8t. (Művészeti Pantheon.) **51394**
- Marcks, Erich & Karl Alex. Müller, Meister der Politik.** Bd 1—2. Stuttg.: Dtsche Anst. 1922. **51529**
- Nagy Ferenc.** Vécsey Tamás emlékezete. Bp.: Akad. 1922. 16p.
== A Tud. Akad. elhúnyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. 19. 4. **4053**
- Papp Károly.** Emlékbeszéd Lóczy Lajosról. Bp.: Stephanaeum-ny. 1922. 28p. (A Szent István akadémia emlékbeszéde. 1, 5.) **50619**
- Papp Viktor.** Haydn József élete és művei. Bp.: Pantheon 1922. 36p. 1t. (Zenei Pantheon.) **50260**
- Pierson, T. Arth.** Müller György. Bp. Bethánia 1920. 324p. **50369**
- Romain, Rolland.** Das Leben Tolstois: Hg. v. Wilhelm Herzog. Frankfurt a. M., Rütten & Loening 1922. XI, 219p. 1t. **49904**
- Rudolf, [trónörökös].** Politische Briefe an einem Freund 1882—1889. Herausg. v. Jul. Szeps. Wien: Rikola 1922. XVI, 211p. 3t. **51195**
- Sleich, Carl Ludw.** Besonnte Vergangenheit. Lebenserinnerungen. (1859—1919.) Berlin: Rowohlt 1922. 343p. 10t. **51188**
- Schmoller, Gust.** Walter Rathenau und Hugo Preuss. München: Duncker & Humblot 1922. IX, 43p. **50903**
- Schopenhauer, Adele.** Tagebuch einer Einsamen. Hg. v. H. H. Houben. Lpzg: Klinkhardt & Biermann 1921. XVI, 285p. **50279**
- Schurig, Arth.** Tagore, seine Persönlichkeit, seine Werke, seine Weltanschauung. Dresden: Reisner 1921. 221p. **50244**
- Széchenyi István.** Döblingi irodalmi hagyatéka. Szerk. Károlyi Árpád. 1—k. Bp.: Magy. Tört. Társ. 1921. XII, 712p. (Széchenyi I. összes munkái. 7.) **42366**
- Szigetvári Iván.** A százéves Petőfi. Bp.: Sacellary 1922. 272p. **49821**
- Timon Ákos.** Pázmány Péter a jog és igazság védelmében. [1921.] 2. kiad. Bpest.: Szt István-társ. 1922. 41p. **50275**
- II. Vilmos császár.** Események és emberek az 1878—1918. évekből. Bp.: Dick 1922. 215p. **51391**
- Voinovich Géza.** Regényírók. Bp.: Franklin 1921. 200p. (Kultúra és tudomány.) **47782**
- Wagemut, Karl.** Was ich im Elternhause der Exkaiserin Zita v. Österreich erlebte. Dresden: Köhler 1920. VIII, 207p. **51037**
- Wilhelm, Kronprinz.** Erinnerungen. Hg. v. Karl Rosner. Stuttg.: Cotta 1922. [10.] 347p. **50680**

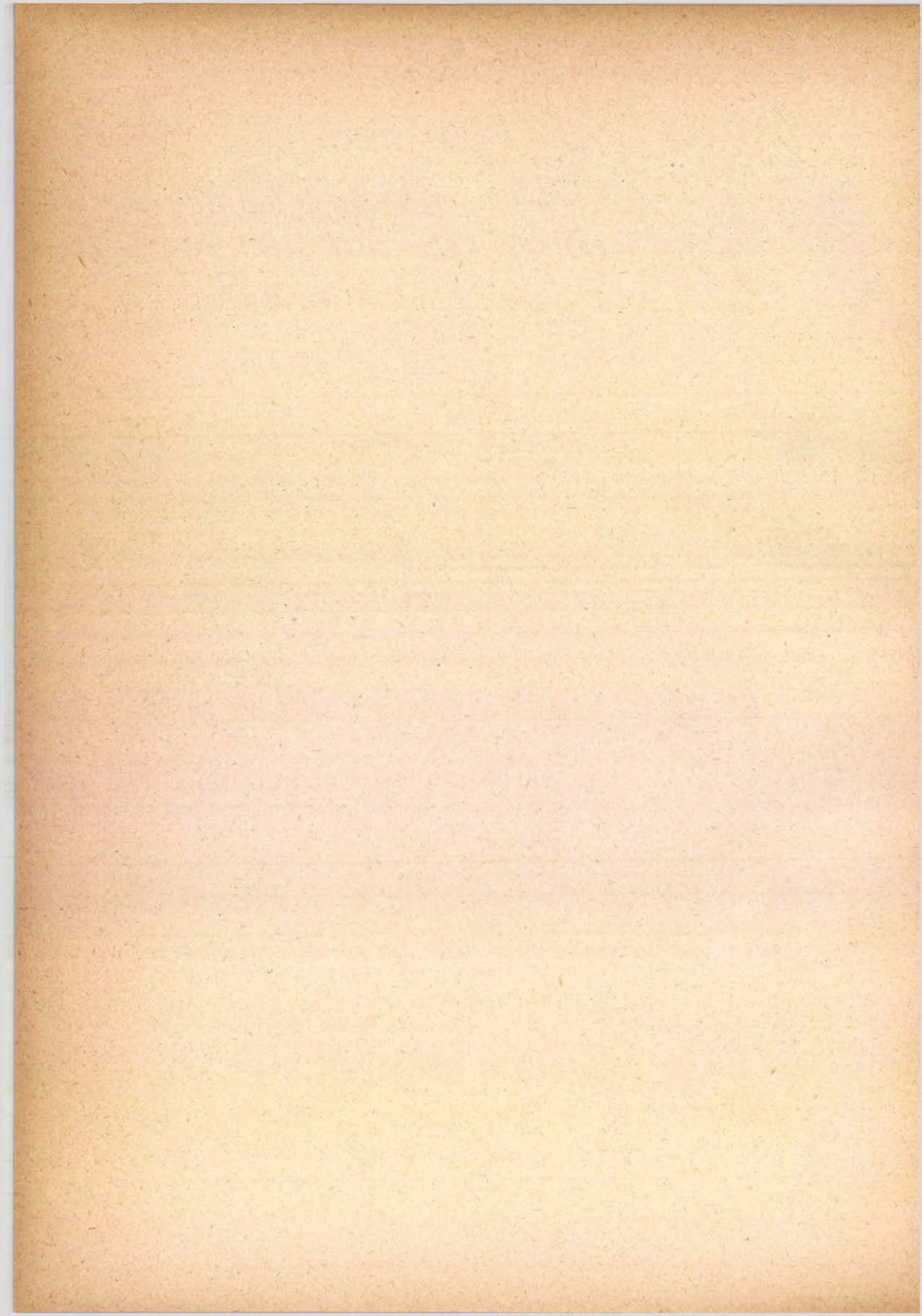
---

929 Genealogia

Genealogie — Genealogy

- Gothaisches genealogisches Taschenbuch der freiherrlichen Häuser.** Gotha: Perthes 1922. VIII, 1003p. **K 9290/40**
- Nyáry Albert br.** Az Árpádház kihaltának kérdése. Bp.: Heller-ny. 1922. 38p. **50006**

**A Budapesti gyűjtemény 1922. évi szerzeményeinek
válogatott jegyzéke. Időrendben.**

Chronologisches Verzeichnis ausgewählter Zugänge der Budapester Sammlung 1922.

Select chronological list of works added to the Budapest Collection, 1922.

- [**Mária Terézia** magyar királynő.] B*** an Seine Mit-Zoeglänge i. d. Ofnerischen Pflanz-Schule d. Geistlichkeit Ungarns: üb. Theresiens Tod. Ofen: [ny. n.] 1781. [7]p. B 831/1/1781
- A' Székes fejeér-vármegyebéli nemességhez, mikor a magyar korona őrzésére Budára menne. Budán: Egyet. ny. 1790. [7]p.
B 811/1/1790.4.14
- Tutuz István.** A' nemes Heves vármegye' korona-őrző seregének második Budára való jöve-tele. Budán: Kir. akad. betűivel. [1790.] 7p.
B 811/1/1790.11.12
- [**Sándor Lipót** nádor] Aufzugslied des uniformirten Bürgerbataillons d. kgl. Freystadt Pesth bey dem Einzuge Sr. königl. Hoheit Alexander Leopolds... Palatinus v. Hungarn. H. & ny. n. 1791. 4p. B 831/1/1791
- [**I. Ferenc király.**] Nyár kezdet avagy a' budai örvendetes koronázás. Pesten: Trattner [1792.] 20p.
B 811/1/1792.6.6
- Horváth Ádám.** A' Koronázandó Felsőg bejövetelek. — A' Királyné Koronázása után, ebédkor. Buda: [ny. n.] 1792. 3p. [Üdvözlő versek.]
B 811/1/1792.6.2
- [**Angol kisasszonyok intézete.**] Erklärung einiger natürlichen Dinge welche d. Kostjugend, bey denen Englischen Fräulein zu Pest gegeben wird. Pest: Patzkó 1795. 16p.
B 376/1/1795
- [**Alexandra Paulowna** főhercegnő.] Alexandra Paulownának, felsőg ts. nagyhertzeg asszonynak, magyar országi nádor ispánynének... halálára. Bétsben: Schrämbl 1801. [10]p.
B 815/1/1801.3.16
- [**Alexandra Paulowna** főhercegnő.] Memoriae immortalis Alexandrae magnae principis Russiae et archiducis Austriae. Budae: Typis R. Univ. 1801. 4p.
B 871/1/1801
- [**Schedius**] [Ludwig.] Zur Secularfeyer der vor einen Jahrhundert v. Leopold dem Ersten allergnädigst ertheilten Bestätigung u. Erneuerung aller Freyheiten u. Rechte d. kgl. Freystadt Pesth. [Pest]: Gedr. bey Patzkó 1803. 4p.
B 831/1/1803.10.23
- [**Széchenyi Ferenc gróf.**] ... gróf Széchenyi Ferentz őexczellentziájának nemzeti könyvházára irt ének Bérczy János által. Pesthen: Patzkó 1803. 7p.
B 811/1/1803
- [**Bossányi András.**] Ankuendigung d. Kuhoder Schutzpocken-Impfung i. d. Pesther städt. Versorgungshaus bei d. St. Rochuskirche. Pesth: [ny. n.] 1807. (23 × 38 cm.)
B 614/2/1807.4.15
- [**I. Ferenc király.**] Szives érzékenységei a' magyarnak... első Ferenczhez, kinyilatkoztatta a' kir. magyar Univerzitásnak könyvnyomtató háza, midőn azt Ő felsőg kegyelmesen meglátogatni méltoztatott. Buda: Egyet. ny. 1807.
B 811/2/1807.5.4
- Kegyesrendiek gimnáziuma.** Első Ferentznek... midőn a' pesti gymnáziumot kegyelmesen meglátogatta. Pesten: Trattner 1807. 4p.
B 81/1/1807
- Magyar játék szini zsebkönyvecske az 1807. és 1808. esztendőkre. Pesten: [h. & ny. n.] 35p.
- Einladung** zu der k. k. Pester u. Tokayer Salniter- u. Pottaschen-Erzeugungs-Gesellschaft. Pesth: [ny. n.] 1809. 10p. B 661/2
- [**József Nádor.**] Ungarn!... [Kialtvány a magyar nemzethez a királyi családnak Napoleon elől Budára való menekülése alkalmából.] Ofen den 16. May 1809. Erzhg. Joseph Palatin. [ny. n.] B 355/2/1809.5.16
- Pesti jótékony nőegylet.** Üeber d. Pesther wohlthätigen Frauen-Verein. Pest: Trattner ny. 181, 4p.
B 362/1/181
- Ordnung** der gottesdienstlichen Verrichtungen d. bey. d. feyerl. Einweichung d. neu erbauten Evangelischen Kirche i. d. kgl. Freystadt Pesth. Pesth: Patzkó 1811. 4p.
B 264/1/1811.6.2
- Kultsár István.** Hazafiui javallás magyar nemzeti théatrom építéséről melly egyszer smind a' fejedelmi szövetség győzedelmének és a három felsőg Pesten létének emlékeztető jele légyen. Pest: Trattner ny. 1814. 14p.
B 792/94

- Czinke Ferenc.** Az ifjú tudósok gyűlése. Egy beszélgetés vitézi versekben... Játszotta az akadémiai nemes tudós ifjúság... Buda: Egyet. ny. 1815. [8]p. **B 815/1/1815**
- Gliwitzky, Anton.** Nachricht an Eltern u. Vormünder üb. d. Zweck u. d. Einrichtung d. k. k. priv. Erziehungs- u. Bildungsinstituts f. weibliche Jugend. Pesth: Trattner 1816. 15p. **B 376/1/1816**
- [Hermina főhercegnő].** Dem Andenken Ihrer k. k. Hoheit d. Durchlachtigsten Frau Erzherzogin Herminie... In tiefster Ehrfurcht gewidmet v. d. Verfasserin [Weszelin M.], Pest: [ny. n.] 1817. 4p. **B 831/1/1817.9.14**
- [Hermina főhercegnő].** Trauer-Denkmahl auf das Ableben... Herminie, Erzherzogin... Am Tage d. Beisetzung i. d. neuen Kirche d. Ref. Gemeinde zu Pesth. V. [Christoph Rösler]. Ofen: Landerer [1817.] 4p. **B 835/1/1817.9.20**
- Pesti jótékony nőegylet.** Ueber d. v. wohlthätigen Frauen-Verein in Pesth gegründete Erwerbs-Anstalt, oder das Versorgungs-Institut f. arbeitsfähige Arme. Pesth: Trattner 1818. 11p. **B 362/1/1818**
- [Orczy Lőrinc, báró].** Bey Gelegenheit des auf der neu erbauten Schiessstätte zu Pesth am 18-ten July 1824 veranstalteten besten, Herrn Baron Lorenz v. Orczy im Namen d. löbl. Schützen gesellschaft überreicht, v. Ignatz Hänsler. Pesth: Landerer [1824.] 4p. **B 831/1/1824.7.18.**
- Rösler, Christoph.** Zur ersten Säcular-Feyer d. hohen kgl. Statthalterey-Rathes d. gesammten Königreichs Ungarn. Ofen: Univ.-Schr. 1824. 4p. **B 831/2/1824.3.21**
- [Werner, Josephine].** An Demoiselle Josephine Werner. Ofen: Univ.-Schr. 1824. 3p. **B 792/1/1824**
- Pesti vakok intézete'** nevendékeinek hála énekei. [Magy. & német] Pest: Trattner 1827. 8p. **B 811/1/1827**
- Magyar Játékszíni Zseb-könyvecske,** mely az 1828-dik Esztendőben elő adott Játék Darabok Neveit foglalja magában... Bóka János sűgő. Pesten: Patzko 1828. [16p.]
- [Schroeder, S.]** An Sophie Schroeder k. k. Hofschauspielerinn am Schlusse ihrer Gastdarstellungen in Pesth, im Nahmen aller wahren Verehrer u. Freunde d. Kunst. Pesth: Patzko 1828. 4p. **B 792/1/1828**
- [Cziráky Antal.]** Öröm-ünnep melyet... gróf Cziráky Antal úr... a' magyar kir. Unversztás elől-ülői székébe fényes pompával lett béiktatása alkalmatosságával a' törvényeknek II-dik eszt. hallgatói emlékoszloplul szenteltek. Pesten: Patzko 1829. 2p. **B 811/1/1829. 3. 2.**
- [Cziráky Antal.]** Vers-Koszorú, melyet... gróf Cziráky Antal úrnak, ... legméltóbb üdvözetére, midőn a' magy. kir. tud. egyetemre fő kormányzójának kinevezetnék, ... nyujtott a' bölcselkedést második eszt. tanuló magyar ifjúság. Irta: Németh József. Pest: Trattner & Károlyi 1829. 6p. **B 811/1/1829. 3. 2.**
- Neefe.** Empfindungen beim Anblicke Pesth's. [H. & ny n. 183...] 3p. **B 831/183**
- Aufruf** zur Errichtung u. Erhaltung v. Klein-Kinderschulen. [H. ny. & é. n.] 3p. (A budai főtemplom irataiból, 1830.) **B 372/1/1830**
- Buda. Egyetem.** Emlékoszlop, melyet a' magyar kir. fő iskola... Mária Terézia által lett budai beiktatása ötvenedik évi öröminnépére emelt... a bölcselkedést első eszt. halgató magyar ifjúság. Irta: Sándor Ferenc. Buda: Egyet. ny. 1830. 7p. **B 811/1/1830 6.27**
- Buda. Egyetem.** Öröm-dal melyet a' magyar egyetem fél-százados ünnepén zengett a pesti nevendék papság. Budán: Egyet. ny. 1830. 8p. **B 811/1/1830.6.2.25**
- Szalay Imre.** Az Aranykor. Előadva a kir. magy. tud. egyet. félszázados ünnepén. Budán: Egyet. ny. 1830. 24p. **B 811/1/1830.6.25**
- Vass László.** Öröm vers, a' kir. magy. fő iskola' budai beiktatása' ötvenedik esztendőjére. Pesten: Trattner & Károlyi 1830. 24p. **B 811/1/1830**
- [József nádor.]**... József Úr, Magyarország nádor-ispánnya s'a't. felséges hitvese Mária Dorothea... dicső neve innepének legméltóbb idvezletére áldozza Sándor Ferencz. Pesten: Beimel [1831. 4p.] **B 811/1/1831.2.6**
- [Imre János.]** Nagytiszteletű... Imre János úr, ... a' magy. kir. tud. egyetemnél a' bölcselkedés rendes kir. tanítója... elhunytát kesergő első évi hallgatói. Pesten: Beimel 1832. 4p. **B 815/1/1832.5.12**
- [Wild, Franz.]** Abschieds-Worte des k. k. Opersängers Franz Wild nach seiner letzten Gastrolle in d. Oper: „Zampa“. Pest: [ny. n.] 1833. **B 792/1/1833.8.4**

Grosser János. Főtisztelendő tudós Grosser Jánosnak... Pestre szerencsés visszajövetelére. Irta Nagy Péter. Budán: Egyet. ny. 1834. 7p. **B 811/1/1834**

[Nagy Péter.] Pásztori dal, melyet... Nagy Péternek... a' budai fő iskola' költészség' halgatóji fiui tisztelettel énekeltek. Budán: Egyet. ny. 1834. 7p. **B 811/1/1834.6.29**

[Németh Franz.] Abschied des 18 jährigen dreifachen Mörders Franz Németh, welcher am 27. Jänner 1834, in Pesth mit dem Strange ist hingerichtet worden. Von A. I. Pesth: [ny. n.] 1834. 4p. **B 831/1/1834**

Budai nemzeti játékszíni zsebkönyv 1835-re. Szerk.: Csokonai-Vitéz József. Buda: Gyurián és Bagó 1835. 77p. **B 792/102**

Jallosits, Andreas. Carmen in bissecularem natalium regiae scientiarum Universitatis a Petro Pazman, ... Pestini: Beimel [1835.] 4p. **B 875/2/1835**

[Marcibányi Lajos.] Puchoi Marczibányi Lajoshoz, midőn a' népnevelésére irandó könyvekre kitett jutalma kiosztatnék. Pesten: Trattner & Károlyi 1835. 4p. **B 811/1/1835.9.13**

[Szilassy József.] Halotti elmélkedés melyet... Szilassy József úr... gyáspompája alkalmára készített és a pesti ref. eklézsia templomában elmondott Nagy József. Pesten: Trattner & Károlyi 1836. 16p. **B 815/1/1836.6.28**

[Wild, Franz.] Abschieds-Worte des k. k. Hof-Opern-Sängers Franz Wild, bei seiner letzten Vorstellung d. Oper: „Die Ballnacht“. Pest: ny. n. 1836. **B 792/1/1836.3.23**

[Wothé, Ludw.] An Herrn Ludw. Wothé k. k. Hof-Schauspieler. als Vatel im „Ehrgeiz i. d. Küche“ bei Gelegenheit seines Gastspieles in Ofen. Pest: Landerer 1837. 2p. **B 792/1/1837.7**

[Árviz, 1838.] Beispieloses furchtbares Unglück... den 16 März 1838, in Ofen u. Pesth. Nahmenloser Jammer in beyden Städten. Wien: Schott 1838. 22×30 cm. **B 614/1/1838.3.16**

[Árviz, 1838.] Borzalmat keltő szerencsétlenséget elő adandó legujabb napi történet, mely Buda-Pestet... a' Duna elfoglalása által érdeklé. Pest: Beimel [1838.] 2p. **B 614/2/1838.3.13**

[Árviz, 1838.] Egyházi beszéd melyet az... 1838. árviz elmúltával... monda Gasparich Kilit. Pesten: Beimel-ny. 1838. 43p. **B 252/58**

[Árviz, 1838.] Kimutatása azon segélypénzek, hová lett fordításának, melyek a' Duna 1838-dik kiöntése óta... károsodottak felsegélyezésére alkalmaztak. Pest: [ny. n.] 1838. **B 14/2/1838.3.18**

Kranken- u. Leichen-Verein, Pesth. Allergnädigst bestätigte Statuten d. Kranken- u. Leichen-Vereins vereheligten Bürger u. Contribuenten zu Pesth. Pesth: Beimel 1839. 3p. **B 388/1/1839.10.25**

[Nötzl, Philipp.] An Philipp Nötzl, Director des königl. städt. Teaters zur Ofen am 15 Oktober 1839. [H.-ny. & é. n. 2p.] **B 835/1/1839.10.15**

Ausweis üb. d. Bestand d. Leopoldstädter Klein-Kinder-Bewahr-Anstalt, seit 1835—1839. Ofen: Univ. Schr. 1840. 4p. **B 372/1/1840**

Pesti magyar színház. Szükséges tudnivalók, a' pesti magyar színház minden osztálybeli t. cz. tagjai számára. Pest: [ny. n.] 1840. 4p. **B 792/2/1840.2.20**

Felszólítás a' honi szobrászat ügyében. [& részvényalírási iv.] Pesten [1844. ny. n.] 4p. **B 730/2/1844.1.26**

A' honi szobrászat egyesület alapszabályai. Pest: Trattner & Károlyi 1844. 4p. **B 730/2/1844.1.26**

Casagrande Márk. Ajánlat a' Magyarországon Hunyadi Mátyás király emlékének felállítására célzó egyesülethez. Eger: Érseki lyceum ny. 1844. 8p. **B 730/1/1844**

Pest. Gyáralapító r.-t. Jegyzéke a gyáralapító r.-t. 1845 april 13-ik napjáig bejelentett részvényeseinek, s aláírt részvénytőkéjének. Pest: [ny. n.] 1845. [9]p. **B 384/1/1845.4.13**

[József nádor.] Örömhangzat mellyel Magyarország szeretve tisztelt nádorát, fenséges József urat... a Pesti lövöldében történt megünnepléskor üdvözlé a Pesti lövésztestület. Pesten: Trattner & Károlyi 1846. 3p. **B 811/2/1846.8.31**

[József nádor.] Gyászemlékek mellyet József Antal János cs. kir. örökös hercegnek ausztriai főhercegnek Magyarország nádorának örökös halából emelt Schiller Frigyes. Buda: Egyetem ny. 1847. 136p. **B 923/55**

[István nádor.] István főherceghez. Irta: Schultz Ágoston. Pest [1847. ny. n.] 3p. **B 811/1/1847.8.31**

Buda városa választóinak névsora. Buda: Egyet. ny. [1848.] 6p. **B 057/2/1848**

- Pest. Tanács.** Szabad kir. Pest város tisztújítására vonatkozó rendszabály. Pest: [Trattner & Károlyi 1848.] 3p. **B 352/2/1848.4.27**
- Pest. Választói névjegyzékek, 1848.**
B 057/2/1848
- [1.] Belvárosi választók névsora.
  - [2.] Lipótvárosi választók névsora.
  - [3.] Teréz külvárosi választók névsora.
  - [4.] József külvárosi választók névsora.
  - [5.] Ferenc külvárosi választók névsora.
- Putnoki József.** Gróf Lambert halála. Buda-Pest: Bucsánszky 1848. [7]p. **B 811/1/1848**
- Putnoki József.** Budavára bevétele május 21-kén. 1849. Buda-Pest: Bucsánszky 1849. [7]p. **B 811/1/1849**
- Vahot Imre.** Nagy képes naptára. 1855. Pest: Geibel 160p. **B 059/32/1**
- Pákh Albert.** Kalauz a nemzeti casino könyvtárához. Pesten: Trattner ny. 1852. VI, 313p. **B 017/174**
- Nyugintézeti naptár.** Szerk. Szigeti József. 1858. 1. évf. Pest: Emich 1857. 168p. **B 059/26**
- [Szent László kápolna.]** Szent László dicső magyar király tiszteletére emelt... istenhelyi kápolna s tanház keletkezésének rövid vázlatja. Pest: Trattner & Károlyi 1860. 8p. **B 730/1/1860.10.7**
- [Kimmach Lajos.]** Gesellschafts-Lied, abge-sungen am 25. August 1861, v. d. bürgerl. Scheibenschützen-Gesellschaft zu Ehren d. Namensfeier des Ober-Schützenmeisters Ludwig Kimmach. Ofen: Bagó 1861. 3p. **B 831/1/1861.8.25**
- Kubinyi Ágoston.** A magyar nemzeti múzeum. Pesten: Herz-ny. 1861. 46p. **B 708/80**
- Nemzeti színház.** A Nemzeti színház szerve-zése, igazgatása és biztosítása ügyében. Pest: Landerer & Heckenast 1861. 16p. **B 792/1/1861**
- Buda. Rácfürdő.** A „Rácfürdő“ Budán. Pest: Emich 1864. 8p. [Kül. ny. a Vasárnapi Ujság 1864. évf.-ból.] **B 613/2/1864.4.10**
- Giergl, Alois.** Verzeichniss der Herren Mit-glieder d. Innung d. bürgerl. Gold-, Silber-, Juwelenarbeiter u. Uhrgehäusemacher i. d. kgl. FreistadtPesth. 1866. 4 Jhrg. Pesth: Dr. v. Engel & Mandello 1865. [8]p. **B 057/1/1866**
- Festetics [Leo] gr.** Néhány szó a művészet és a magyar nemzeti színház érdekében. Pest: Herz-ny. 1867. 36p. **B 792/98**
- Harsányi Pál.** Ellenvélemény a két művészi társulat egyesülése tárgyában. Pest: Gyurián 1867. 4p. **B 700/2/1867.5.1**
- Nagy Jenő.** Emlékbeszéd az 1849. május 21-én Budavár bevételénél elesett honvédek sirjai felett. Pest: Noséda 1867. 3p. **B 815/2/1849.5.21**
- [Beöthy Zsolt.]** Színműírók és színészek. 1878—1881. Bp.: Athenaeum 1882. VIII, 411p. **B 792/103**
- A magy. kir. Ludovika Akadémia. [Fénykép-album.] Bp.: 1901. 24t. **B 355/21**
- Gaul Károly [szerk.]** A magyar kir. technologiai iparmúzeum alapításának, fejlődésének és működésének története 1883—1913. Bp.: Pátia 1913. 101p. 1t. **B 610/33**
- Björkmann, Walth.** Ofen zur Türkenzeit. Hamburg: Friederichsen 1920. XVII, 78p. (Hamburgische Universität. Abhdlgen, a. d. Gebiet d. Auslandskunde, 3.) **B 943/2**
Bibliographie: p. XI—XVII.
- Tormay Cecile.** Bujdosó könyv. Feljegyzések 1918—19-ből. Bp.: Rózsavölgyi 1920. 417p. **B 813/60**
- Hegedűs Gyula.** Emlékezések. Bp.: Légrády 1921. 105p. **B 792/95**
- Pesti almanach. 1. Szerk. Szabó László. Bp.: Bethlen-ny. 1921. 75p. **B 059/19**
- Pruzsinszky Pál.** A budapesti Kálvin-téri templom. Bp.: Bethlen Gábor r.-t. 1921. 101p. **B 726/34**
- Schulek Frigyes** emlékünnepe. Bp.: Németh-ny. 1921. 8p. **Bq 927/12**
- Régi módi kalendárium. Az 1922-dik közön-séges esztendőre. Szerk. B o g á r d i Gedeon. 1. évf. Bp.: Rózsavölgyi. 1922. 80p. **B 059/38**

A Budapesti Városi Könyvtár kurrens folyóiratainak jegyzéke. 1922.

Alphabetisches Verzeichnis der laufenden Zeitschriften der Stadtbibliothek. 1922. — Alphabetical list of periodicals currently received in the Library. 1922.

A cím utáni zárójelben levő szám, pl. (12) azt jelenti, hogy a folyóirat hányszor jelenik meg évente. A jobboldali oszlopban levő szám, pl. 2024, jelzi a raktári helyszámot. A * azt jelenti, hogy az illető folyóirat csak a jelen évtől kezdve jár.

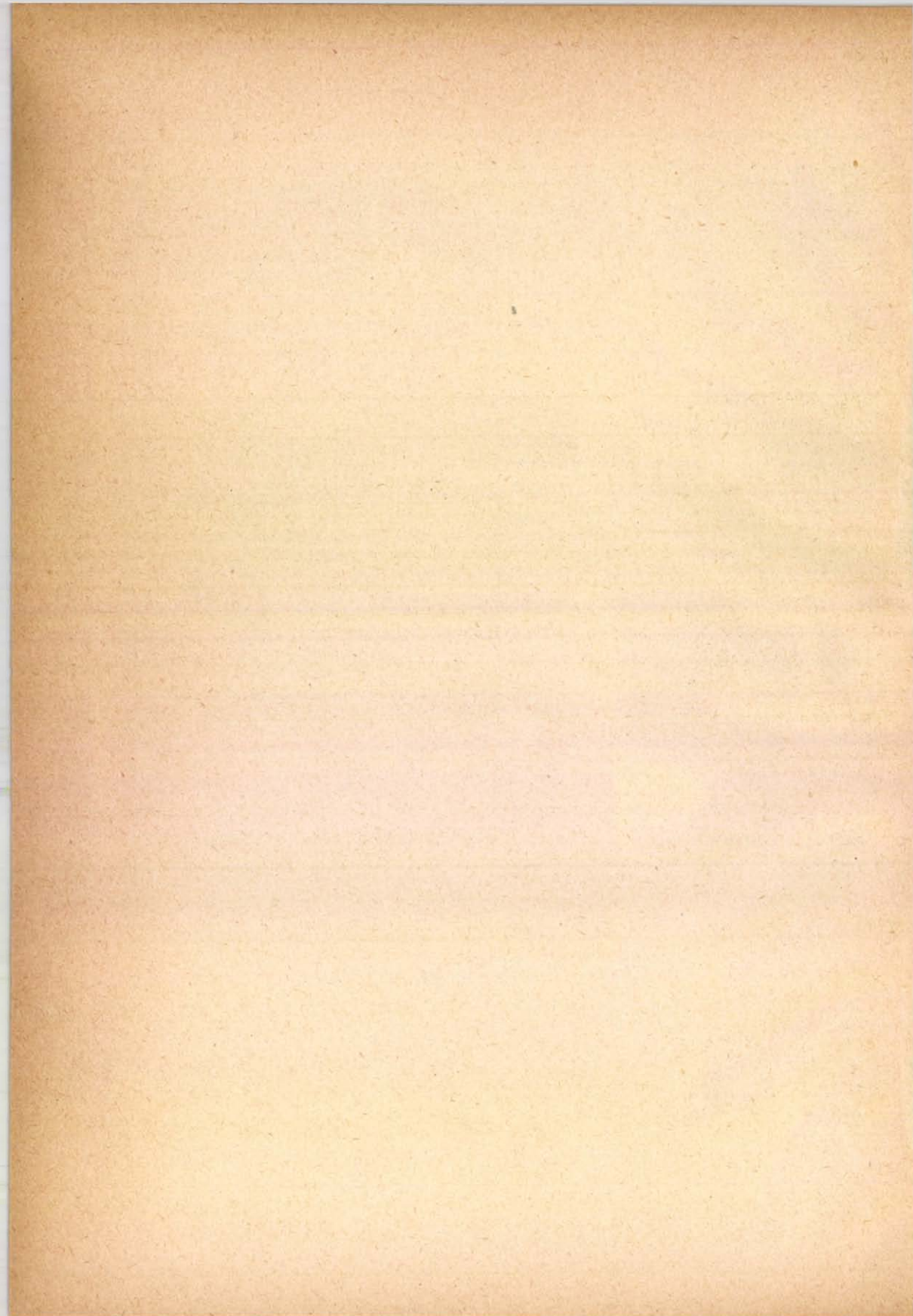
A			
Adó, Az. Bp (12)	2024	Árverési közlöny. Bp (szabt.)	Bq 708/81
Adózók lapja. Bp (12)	2062	Athenaeum. Bp (6)	3900
Akadémiai értesítő. Bp (12)	3453	B	
Akademische Rundschau. Lpzg (12)	4527	Bank-Archiv. Berlin (24)	1132
Állatbiztosítás. Bp (24)*		Bányászati és kohászati lapok. Bp (24)	4447
Állatorvosi lapok. Bp (52)		Barlangkutatás. Bp (4)	4504
Alldeutsche Blätter. Berlin	1272	Baromfitenyésztők lapja. Bp (24)	
Allgemeine Beamten Zeitung. Wien (24)	1555	Békés vármegye hiv. lapja. Gyula (26)	562
Allgemeines Literaturblatt. Wien (24)	0194/4	Békejog és békegazdaság. (12)	4423
Allgemeines statistisches Archiv. München (4)	3919	Belügyi közlöny. Bp (52)	1003
Alte Orient, Der. Lpzg (4)	A 50.08/4	Berichte aus den neuen Staaten. Wien (52)	1567
Amtliche Nachrichten d. Österr. Bundesministeriums f. Soziale Verwaltung. Wien (24)	1488	Bibliographie d. Sozialwissenschaften. Berlin (12)	01630/1
Amtsblatt d. Stadt Wien (102)	690	Bibliographie der Zeitschriftenliteratur. Lpzg	0144/3
Annalen d. Deutschen Reichs f. Gesetzgebung. München	4781	Bibliothekar, Der. Lpzg (12)	q 0205/1
Anthropos. Wien (6)	1218	Blätter f. administrative Praxis. München (12)	3764
Arbeiterschutz. Wien (12)	1232	Blätter f. Bücherfreunde. Lpzg (6)	0100/17
Arbeiterversorgung, Die. Berlin-Lichterfelde (52)	1450	Blätter f. vergleichende Rechtswissenschaft. Berlin (9)	1297
Archaeologiai értesítő. Bp (6)	531	Blätter f. Wohlfahrts- u. Armenwesen. Wien (4)	1150
Archiv f. Anthropologie. Braunschweig (4)	1296	Bodenreform, Die. Berlin (24)	4459
Archiv f. Buchgewerbe. Lpzg (12)	0204/25	Bolletino statistico. Padova (4)*	
Archiv f. Eisenbahnwesen. Berlin (6)	4783	Bőripari munkás. Bp (26)	
Archiv f. d. gesamte Psychologie. Lpzg (4)	4895	Budai napló. Bp (52)	Bq 071/21
Archiv f. d. Geschichte d. Medizin. Lpzg (6)	4955	Budapest szfv. közegészségügyi állapota. Bp (12)	B 613/60
Archiv f. innere Kolonisation. Berlin (12)	4945	Budapest szfv. statisztikai havifüzetei. Bp (12)	B 310/6
Archiv f. Kriminologie. Lpzg (12)	4924	Budapest szfv. statisztikai heti kimutatásai. Bp (52)	Bq 310/7
Archiv f. d. öffentl. Rechts. Tübingen (4)	3448	Budapest szfv. törvhat. bizotts. közgyűléseinek jegyzőkönyve. Bp (12-16)	1263.757 és Bq 352/85, Bq 352/4
Archiv f. Philosophie. Berlin (4)		Budapesti Közlöny. Bp (naponként)	65
Abt. 1. Archiv f. die Geschichte d. Philosophie	2083	Budapesti szemle. Bp (12)	3440 és 3441
2. Archiv f. systematische Philosophie	2084	Bulletin d. Internat. Arbeitsamts. Jena (12)	3638
Archiv f. Rassen- u. Gesellschaftsbiologie. Lpzg (6)	3339	Bulletin de l'union internat. de secours aux enfants. Genf (36)	2400
Archiv f. Rechts- u. Wirtschaftsphilosophie. Berlin (4)	3765	Bundesgesetzblatt. Wien (szbtl.)	823
Archiv f. Religionswissenschaft. Lpzg (4)	2168	Bücherei u. Bildungspflege. (Azelőtt: Blätter f. Volksbibliotheken u. Lesehallen.) Lpzg (12)	0205/3
Archiv f. slavische Philologie. Berlin (4)	A 47.05/9	Büntetőjog (Ügyvédek lapja mell.). Bp (6)*	
Archiv f. soziale Hygiene. Lpzg (4)	3839	Büntetőjogi döntvénytár (Jogtud. Közl. mell.). Bp (12)	K 3400/29
Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik. Tübingen (3)	3050	Büntetőjog tára (Magyar jogi szemle mell.). Bp (10)	4835
Archiv f. Wirtschaftsforschung im Orient. Weimar (4)	A 50.05/15		

C		G	
Cél. Bp (12)	4467	Gazdasági hirlap. Bp (52)*	
Centralblatt f. allg. Gesundheitspflege. Bonn (6)	3797	Geisteskultur u. Volksbildung (Azélett: Monatschriften d. Comenius - Gesellschaft). Berlin (12)	4698
Commentator, The. Youngstown, Ohio	1559	Gemeindeblatt d. Stadt Berlin (52)	1244
Concordia. Zeitschrift d. Zentralstelle f. Volkswohlfahrt. Berlin (24)	941	Gemeindevertreter. Wien (12)*	
Correspondant, Le. Paris (24)	2385	Geographische Zeitschrift. Lpzg (12)	4796
Corvina. Bp (52)	0100/12	Gewerkschaft, Die. Berlin (52)	672
D		Glocke, Die. Berlin (52)	4953
Deutsche Arbeitgeber-Zeitung. Berlin (52)*	67	Grenzboten, Die. Berlin (52)	4692
Deutsche Buch, Das. Lpzg (12)*	0153/2	Gyűjtő, A. Bp (10)	B 745/15
Deutsche Juristen-Zeitung. Berlin (24)	1231	H	
Deutsche Kultur in der Welt. Lpzg (4)	1350	Hadtörténelem. Bp (12)	2247
Deutsche Literatur-Zeitung. Berlin (52)	01543/18	Hammer, Der. Wien (24)	2013
Deutsche Psychologie. Langensalza (6)	2127	Handel u. Gewerbe. Berlin (52)	1440
Deutsche Revue. Stuttgart (12)	4677	Handelsmuseum, Das. Wien (52)	1209
Deutsche Rundschau. Berlin (12)	4647	Hazánk. Bp (52)	1496
Deutsche Wirtschafts-Zeitung. Lpzg (24)	1264	Házinyúltenyésztés és értékesítés. Bp (24)	
Deutscher Aussenhandel. Berlin (24)	1307	Hefte f. Büchereiwesen. Lpzg (6)	02
Deutscher Geschichtskalender. Lpzg (12)	K 9000/1 és 3435	Herba. Bp (12)*	
Deutsches Handels-Archiv. Berlin (12)	1035	Hilfe, Die. Berlin (52)	1196
Deutsches statistisches Zentralblatt. Lpzg (10)	749	Historische-politische Blätter f. das kath. Deutschland. München (12-12)	4896
Deutschlands Erneuerung. München (12)	2031	Historische Vierteljahrschrift. Lpzg (4)	2843
E		Historische Zeitschrift. München (6)	4756
Economic Journal. London (4)	3243	Hiteljogi döntvénytár (Jogtud. közl. mell.). Bp (12)	K 3400/28
Egyetemes philologiai közlöny. Bp (10)	4442	Hivatalos árjegyzés. Bp (52)	Bq 381/16 és 29
Ekonomisk tidskrift. Upsala (12)	4561	Hivatalos közlöny (Vallás és közoktatásügyi min.). Bp (24-30)	1116
Entscheidungen d. Reichsversicherungsamts. Berlin	2157	Hochland. München (12)	4702
Építőipar — Építőművészet. Bp (52)	1161	I	
Építőmunkás. Bp (24)	51	Ifjúságunk. Bp (12)	1464
Esperanto. Genève (12)		Igazságügyi közlöny Bp (12)	628
Ethnographia. Bp (6)	4364	Illustration. Páris (52)*	182
Europäische Staats- u. Wirtschafts-Zeitung. Berlin (52)	1384	Internationale Monatschrift f. Kunst, Wissenschaft u. Technik. Lpzg (12)	1261
F		Internationales Archiv f. Ethnographie. Leiden (6)	1414
Finanz-Archiv. Stuttgart (2)	3668	Irodalomtörténet. Bp (10)	4478
Fischers Zeitschrift f. Praxis u. Gesetzgebung d. Verwaltung. Weimar (8)	3646	Irodalomtörténeti közlemények. Bp (4)	3302
Fogorvosi szemle. Bp (12)*	2399	Islam, Der. Strassburg (4)	A 50.27/3
Földrajzi közlemények. Bp (10)	3922	J	
Földtani közlöny. Bp (12)	3895	Jahrbuch d. Bodenreform. Jena (4)	3410
Fővárosi hirlap. Bp (52)	Bq 352/08	Jahrbücher f. Nationalökonomie u. Statistik. Jena (12)	3051
Fővárosi közlöny. Bp (52)	30 és Bq 352/3	Jegyzőkönyv a kerületi elüljárók értekezleteiről. Bp (12-16)	Bq 352/56
Frau, Die. Berlin (12)	1211	Jogállam. Bp (10)	3745
Freie Donau, Die. Regensburg (24)	1055		
Független Budapest. Bp (52)	Bq 352/01		

logtudományi közlöny. Bp (24)	62	Magyar gyáripár. Bp (24)	508
Juristische Wochenschrift. Berlin (24)	1415	Magyar helikon. Bp*	2387
Juristisches Literaturblatt. Berlin (12)	01634/67	Magyar-holland szemle. Bp (12)	186
Jus suffragii. London (12)*	1267	Magyar ipár (1870—78: Anyagi érdekeink = 1157) Bp (24)	1158
K			
Kant-Studien. Berlin (4)	4661	Magyar iparművészet. Bp (10)	511
Katholikus szemle. Bp (10)	3891	Magyar irredenta. Bp (26.)	174
Katholische Vereinsarbeit. Wien (12)*		Magyar jogélet. Bp (12)	1045
Katholikus élet. Bp (12)	2357	Magyar jogi Szemle. Bp (10)	2344
Kelet népe. Bp (12)	A 40.32/22	Magyar katonai közlöny. Bp (24)*	2449
Kereskedelmi jog. Bp (24)	1023	Magyar könyvszemle. Bp (4)	0100/4
Kísérletügyi közlemények. Bp (6)	4368	Magyar közlélmelés. Bp	1432
Kommunale Praxis. Berlin (52)	610	Magyar középiskola. Bp (10)	4675
Kommunale Rundschau. Berlin (26)	769	Magyar közigazgatás. Bp (52)	42
Kommunalpolitische Blätter. Köln (26)	887	Magyar kultúra. Bp (12)	4694
Konservative Monatschrift. Berlin (24)	2249	Magyar külkereskedelem. Bp (52)*	162
Korrespondenzblatt des allg. deutschen Ge- werkschaftsbundes. Berlin (52)	3592	Magyar mérnök- és építészegylet közlönye. Bp (52)	532
Könyvkötők lapja. Bp (26)	1039	Magyar nyelv. Bp (10)	4298
Kőrösi Csoma-Archivum. Bp*		Magyar nyelvőr. Bp (10)	4635
Közgazdasági értesítő. Bp (52)	4579	Magyar paedagogia. Bp (10)	3171
Közgazdasági szemle (12)	3041	Magyar pénzügy. Bp (52)*	1016
Közgazgatási döntvénytár. (Jogtud. közl. mell.). Bp (12)	K 3400/27	Magyar szövetkezés. Bp (26)*	1498
Közgazgatási közlöny. Bp (12)	1329	Magyar utazó kereskedő. Bp (24)	1
Közmunka. Bp (52)	1019	Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj- egyletének hiv. közl. Bp (12)	
Központi értesítő (Közgazd. ért. mell.). Bp (104)		Magyarországi rend. tára. Bp (12)	K 3400/9 és 3483
Köztelek. Bp (52)	39	Medizinische Klinik. Wien (52)	1328
Kritische Vierteljahrschrift f. Gesetzgebung u. Rechtswissenschaft. München (4)	2066	Mészárosok és hentesek lapja. Bp (52)	1395
Kunstwanderer, Der. Berlin (24)	1493	Mezőgazdák. Bp (24)	1238
Külügyi szemle. Bp (4)	2391	Mitteilungen aus d. historischen Literatur. Berlin (4)	2251
Külügyi értesítő. Bp (12)	2390	Mitteilungen. d. deutsche Städtetages. Berlin (12)	1089
L			
Land, Das. Berlin (24)	1373	Mitteilungen d. Vorderasiatischen Gesellschaft. A 50.08/5	
Landwirtschaftliche Jahrbücher. Berlin (5)	1393	Monatschrift f. Kriminalpsychologie u. Strafrecht- reform. Heidelberg (12)	2115
Literarische Echo, Das. Berlin	1217	Monthly bulletin of the Public Library of the District of Columbia (12)	
Literarisches Zentralblatt. Lpzg (52)	q 01504/36	Munkásbiztosítás. Bp (24)*	
Logos. Tübingen (3)	4722	Munkásbiztosítási közlöny. Bp (52)	4362
M			
Land, Das. Berlin (24)	1373	Műbarát, A. Bp (24)	1624
Landwirtschaftliche Jahrbücher. Berlin (5)	1393	Münchener Medizin-Wochenschrift. München (52)	1188
Literarische Echo, Das. Berlin	1217	Műszaki kereskedelmi és ipari szemle. Bp (24)	2474
Literarisches Zentralblatt. Lpzg (52)	q 01504/36	N	
Logos. Tübingen (3)	4722	Natur, Die. Lpzg (24)	1556
M			
Maestro, El. Mexico (6)*	2402	Naturwissenschaften. Berlin (52)*	
Magánalkalmazott, A. Bp (12)	1042	Nederlandsche Bibliographie. Leiden (12)	q 01549/5
Magánjogi döntvénytár (Jogtud. közl. mell.). Bp (12)	K 3400/31	Nemzetvédelem. Bp	2355
Magyar chemikusok lapja. Bp (24)	1438	Néptanítók lapja. Bp (52)	1128
Magyar élet. Bp (24)*		Neue Österreich, Das. Wien (12)	4425
Magyar gazdák szemléje. Bp (10)	4370	Neue Rundschau, Die. Berlin (12)	4455
Magyar grafika. Bp (10)	1557	Neue Zeit. Stuttgart (52)	3103

Világpiac. Bp (52)*	185	Zeitschrift f. Ethnologie. Berlin (6)	4961
Vizügyi közlemények. Bp (6)	3360	Zeitschrift f. das gesamte Handelsrecht u. Konkursrecht. Stuttgart (4)	4947
Volkbildungsarchiv. Berlin (6)	3772	Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft. Tübingen (4)	3046
Volkstümliche Zeitschrift. Berlin (24)	1189	Zeitschrift d. Gesellschaft f. Erdkunde. Berlin (10)	2103
Volkswirtschaftliche Blätter. Berlin (24)	2054	Zeitschrift f. Handelswissenschaft u. Handelspraxis. Lpzg (12)	1113
Volkswirtschaftliche Chronik. (A Jahrbücher f. Nationalökonomie mell.) Jena (12)	K 3810/8	Zeitschrift f. Indologie u. Iranistik. Lpzg (4)*	2466
Volkswohl. Wien (12)*		Zeitschrift f. Kommunalwirtschaft u. Kommunalpolitik. Berlin-Friedenau (24)	1242
Völkerbund. Bern (12)	2384	Zeitschrift f. Öffentliches Recht. Wien (6)	2397
		Zeitschrift f. Politik. Berlin (4)	3473
		Zeitschrift d. Savigny-Stiftung f. Rechtsgeschichte. Weimar	3537
		Germanistische Abteilung	
		Kanonistische Abteilung	
		Romanistische Abteilung	
		Zeitschrift f. Semitistik u. verwandte Gebiete. Lpzg (2)*	2465
		Zeitschrift f. Sozialwissenschaft. Lpzg (12)	3244
		Zeitschrift f. Staatswissenschaft	
		Zeitschrift f. vergleichende Rechtswissenschaft. Stuttgart (4)	4009
		Zeitschrift f. Volkswirtschaft, Sozialpolitik u. Verwaltung. Wien (6)	612
		Zeitschrift f. Völkerrecht. Breslau (6)	3547
		Zeitschrift f. Wohnungswesen. Berlin (24)	619
		Zentralblatt f. Bibliothekswesen. Lpzg (12)	0200/23
		Zentralblatt der christlichen Gewerkschaften Deutschlands (26)	1625
		Zentralblatt f. Gewerbehygiene. Berlin (12)	1198
		Zsidó szemle. Bp (52)	1229
W			
Wage, Die. Wien (24)*	4699		
Wasmuths Monatshefte f. Baukunst. Berlin (12)	1225		
Weit des Islams, Die. Berlin (4)	A 50.05/8		
Weltwirtschaft. Berlin (12)	1257		
Weltwirtschaftliches Archiv. Jena (4)	4394		
Weltwirtschafts-Zeitung. (Azelött: Wirtschafts-Zeitung d. Zentralmächte). Berlin (52)	1323		
Wöchentliches Verzeichnis d. erschienen. u. vorbereiteten Neuigkeiten d. deutschen Buchhandels. Lpzg (52)			
Z			
Zeitschrift f. Assyriologie. Lpzg (4)*			
Zeitschrift f. ärztliche Fortbildung. Jena (24)*			
Zeitschrift f. Bevölkerungspolitik u. Säuglingsfürsorge. Lpzg (24)	2010		
Zeitschrift f. Bücherfreunde. Lpzg (6)	q 0900/9		
Zeitschrift f. christliche Sozialreform. Luzern (4)	4723		
Zeitschrift d. Deutschen morgenländischen Gesellschaft. Lpzg (4)	A 50.05/1		

A Városi Nyilvános Könyvtár kiadványai

Verzeichnis der Veröffentlichungen der
Budapester Stadtbibliothek

List of publications of the Budapest
Public Library

A Budapesti Városi Könyvtár Értesítője. 1—12. évf. 1907—1918.; Új folyam. 1. k. 1921.
Közlemények

1. Szakkatalógus. 1. füzet: A lakáskérdés és a városépítés kapcsolatos kérdései. 1907. (Elfogyott.)
Pótlék 1907-ről és 1908-ról. (Elfogyott.)
2. Szakkatalógus. 2. füzet: A községi pénzügy. 1908. Ára 500 korona.
3. A választóreform. Válogatott jegyzék a parlamenti és községi választójog és a parlamentáriszmus irodalmából. 1909. Ára 200 korona.
4. Szakkatalógus. 3. füzet: Községi szocializmus. Függelékül: Munkaviszonyok községi vállalatokban. 1909. Ára 500 korona.
5. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1909-ről. Ára 200 korona.
6. Emlékirat községi nyilvános könyvtár létesítéséről Budapesten. 1910. (Elfogyott.)
7. Községi nyilvános könyvtár létesítése ügyében tartott szakértekezlet jegyzőkönyve. 1910.
8. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1910-ről. 1911. Ára 200 korona.
9. A Fővárosi Könyvtár osztályozása.
  1. Bevezetések. Rövidített osztályozás. Közös alosztások. 1912.
  2. Általános munkák. Bölcsélet. Vallás. Egyház. 1912.
10. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1911—12-ről. 1914. Ára 300 korona.
11. Mintajegyzék városi nyilvános könyvtárak számára. 1913. Ára 1000 korona.

Aktuális kérdések irodalma

1. Drágaság. 1910.
2. Jéghiány. 1. kiadás. 1910. (Elfogyott.)
3. Költéses típus. 1910.
4. Jéghiány. 2. kiadás. 1910.
5. Városi nyilvános könyvtárak. 1910. (Elfogyott.)
6. Ázsiai kolera. 1910.
7. Tejhiány. 1910.
8. Földgáz. 1911. (Elfogyott.)
9. Kétéves katonai szolgálat. 1911.
10. Közigazgatási tisztviselők képzése. 1911.
11. A munkabér törvényes védelme. 1911. (Elfogyott.)
12. Választási bíráskodás. 1911.
13. Szociálpolitika. 1912.
14. Szociális magánjog. 1912.
15. Munkaviszony. 1912.
16. Szociális bérpolitika. 1912.
17. Munkásvédelem. 1912.
18. Munkásbiztosítás. 1912.
19. Szociális egészségügy. 1912.
20. Munkásjóléti intézmények. 1912.
21. Munkanélküliség. 1912.
22. Szociális büntetőjog. 1912.
23. Szociális községi közigazgatás. 1912.
24. Szociálpedagógia. 1912.
25. Balkán kérdés. 1. kiad. 1912.
26. A munkanélküliség elleni községi biztosítás. 1913.
27. Balkán kérdés. 2. kiad. 1913.
28. Politikai tömegsztrájk. 1913.
29. Vasúti pályaudvarok. 1913.
30. Az eszperanto és a kiadói érdekek. 1913.
31. Erkölcstelen irodalom elleni küzdelem. 1913.
32. A nők választójoga. 1913. (Elfogyott.)
33. A háború. 1914.
34. A Duna. 1916. (Elfogyott.)

Fiókok katalógusai

1. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. (Elfogyott.)
2. Ifjúsági könyvek. 1. sorozat. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
4. Német szépirodalom. Regények, elbeszélések. 1916 október. (Elfogyott.)
Ismeretterjesztő művek. 1915. (Könyvomat.)
5. Német szépirodalom. Pótlás. 1917 július. (Elfogyott.)

2. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. (Elfogyott.)
2. Ifjúsági könyvek. 1. sorozat. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. (Elfogyott.)

3. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. (Elfogyott.)
2. Ifjúsági könyvek. 1. sorozat. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. (Elfogyott.)

Egyéb kiadványok

- Évi jelentés 12—14. évf. 1919—1921. Ára füzetenkint 400 K.
A világháború újabb irodalma. Bp.: Benkő 1915—17. Ára füzetenkint 400 K.
A kurrens folyóiratok jegyzéke. 1918. (Elfogyott.)
Útmutató a Városi Könyvtár látogatói számára. 3. kiad. 1918. márc. Ára 300 K.
A községi nyilvános könyvtár részletes pályázati programja. 1911. (Elfogyott.)
Budapest fővárosi könyvtárainál rendszeresített könyvtári szakvizsga szabályzata. Jegyzetekkel. 1911. Ára 10 K.
A Fővárosi Könyvtár (rég) szakkatalógusának átnézete és mutatója. (Könyvomat.)
Ára 500 K.
A Tizedes osztályozás magyar nyelvű kiadása. (Könyvomat.) Ára 2000 K.
Szabó Ervin. A modern könyvtárépítés némely elvéről, tekintettel a főváros terveire.
Előadás. 1911. Ára 300 K.

TÁJÉKOZÁSUL

A Budapesti Városi nyilvános könyvtár központja (IV., Gróf Károlyi-utca 8., I. em.) nyitva van minden hétköznap d. e. 9-től esti 7-ig, vasár- és ünnepnapon 10-től 1-ig; normanapokon zárva van.

Normanapok: Újév. — Március 15. — Nagypéntek. — Husvét vasárnapja. — Pünkösöd vasárnapja. — Űrnapja. — Augusztus 20. — December 25.

Az olvasóterem használata minden felnőtt számára szabad, sem díj fizetéséhez, sem külön engedélyhez kötve nincs.

A látogatónak ingyen áll rendelkezésére a ruhatár, hol felsőkabátját és esernyőjét köteles letenni.

Az olvasó- és folyóiratszobába csupán rózsaszínű olvasójeggyel és helyszámmal szabad belépni. Ha az olvasó a folyóiratszobát akarja használni, oda szóló helyszámot kérjen. Ha csupán kézikönyvtári könyvet akar olvasni, a rózsaszínű lapra nem ír föl semmit, azonban a lapot távozásig megőrzi, akkor pedig a helyszámmal együtt átadja az ügyeletes tisztviselőnek. Ha oly könyvet kíván, mely nincs a kézikönyvtárban, kikeresi címét a katalógusban, a mű helyszámát (a cédula bal sarkán!), szerzője nevét és a mű címét ráírja a rózsaszínű kártyára, ezt átadja a tisztviselőnek és helyén várja meg, míg a könyvet megkapja.

Három katalógus van: betűrendes szerzői, tárgyi és földrajzi katalógus.

Kölcsönzöjgyet félvre 300 korondért minden felnőtt budapesti lakos válthat, ki személyazonosságát és állandó lakása címét elfogadható módon igazolja. Kiskorúért nagykorú állhat jót. A kölcsönzés határideje 4 hét. Késedelmes visszahozás esetén 150 K intésdíj és kötetenként napi 20 K bírság fizetendő.

Fölvilágosítást az ügyeletes tisztviselő ad, irodalmi tanácsot, bibliográfiai felvilágosítást a referencé könyvtáros.

A könyvtár írásban és telefonon is szívesen válaszol hozzá intézett kérdésekre. (Telefonszám 120—15.)

Részletesebb útbaigazítást nyújt *Útmutató a könyvtár használatáról* című füzetünk.

Fiókkönyvtárak.

1. sz. fiók. Felnöttek kölcsönzője, IV., Királyi Pál-utca 11. Nyitva kedd, csütörtök, szombat 10—1/2-ig, hétfő, szerda és péntek 2—1/2-ig. — Ifjúsági kölcsönző, Régi Országház, VIII., Fhg Sándor-utca 8. Nyitva hétköznap 1—4-ig.

2. sz. fiók. (Deák Ferenc-könyvtár). VII. ker., Almásy-tér. Nyitva felnötteknek hétfő, szerda, péntek 10—1/2-ig, kedd, csütörtök, szombat 2—1/2-ig, gyermekeknek hétfő, péntek 12—2-ig.

3. sz. fiók. X. ker., Százados-út 10. (Fővárosi kislakástelep.) Átalakítás miatt zárva.

4. sz. fiók (Fővárosi Diákmenza könyvtára). Megszűnt.

5. sz. fiók (Állatkert). Szünetel.

6. sz. fiók (Budai Vigadó). II., Szilágyi Dezső-tér 5. Nyitva hétfő, szerda, péntek 2—1/2-ig, kedd, csütörtök, szombat 10—1/2-ig.

7. sz. fiók (Népház). V., Vág-utca 12. Nyitva felnöttek részére hétfő, szerda, péntek 4—1/2-ig, kedd, csütörtök, szombat 10—1/2-ig. — Ifjúsági olvasóterem nyitva hétköznap 4—7-ig.

8. sz. fiók (III. ker., Kórház-u. el. iskola). Nyitva felnötteknek hétfő, szerda, péntek 10—1/2-ig, kedd, csütörtök, szombat 2—1/2-ig, gyermekeknek csütörtökön 3—1/2-ig.